

Sara Hautanen, Annaleena Kivisaari

AMMATTIKORKEAKOULUOPISELIJOIDEN OPISELUUN
SITOUTUMINEN JA SITOUTUMISESSA TUKEMINEN

Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
2012

OPINNÄYTETYÖN NIMI

Hautanen, Sara & Kivisaari, Annaleena
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Kangassalo, Ritva
Sivumäärä: 113
Liitteitä: 2

Asiasanat: opiskelu, terveys, opiskelumotivaatio, opiskeluympäristö

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan Porin ja Rauman opiskelijoiden sitoutumista opiskeluun ja millaiseksi he kokivat sitoutumisen tukemisen. Tutkimukselle oli asetettu kolme tutkimuskysymystä; 1) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee opiskelun? 2) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee terveytensä ja voimavaransa? 3) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee ympäristönsä?

Tutkimus toteutettiin käyttämällä kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto kerättiin strukturoidulla kyselylomakkeella, joka jaettiin opiskelijoille vastattavaksi sähköisesti. Kyselytutkimus lähetettiin 1331 opintojen eri vaiheessa olevalle sosiaali- ja terveysalan opiskelijalle, joista siihen vastasi 189. Tutkimustulokset analysoitiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla ja strukturoidut kysymykset analysointiin tilastollisin menetelmin.

Tutkimustuloksista ilmeni kattava kuvaus opiskelijoiden oppimismotivaatioon ja opintojen etenemiseen vaikuttavista tekijöistä. Tärkeimpiä kysymyksiä tutkittaessa opiskelijoiden opintojen etenemistä oli selvittää missä vaiheessa opiskelijoiden opinnot ovat ja ovatko ne edenneet opetussuunnitelman mukaisesti sekä mitkä syyt ovat mahdollisesti vaikuttaneet opintojen viivästymiseen. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää kehittäessä opintojen tutorointia ja opiskelijoiden tukemista opinnoissaan.

OPINNÄYTETYÖN NIMI ENGLANNIKSI

Hautanen, Sara & Kivisaari, Annaleena
Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in nursing
May 2012
Supervisor: Kangassalo, Ritva
Number of pages: 113
Appendices: 2

Keywords: studying, health, motivation for studying, studying environment

The goal of the thesis was to study the level of commitment the Pori- and Rauma-located healthcare students in Satakunta University of Applied Sciences had to their studies and how they experienced the support for the commitment. The study comprised three questions: 1) What is studying like for a healthcare student? 2) How good is the health and emotional strength of a healthcare student? 3) What is the environment of a healthcare student like?

The study was carried out using a quantitative research method. The material was collected with a structured questionnaire distributed digitally to the students. The questionnaire was sent to 1331 and was answered by 189 healthcare students at different stages of their studies. The results were analyzed with Microsoft Excel and the structured questions were analyzed using statistical methods.

The results transpired a thorough portrayal of the factors affecting the motivation of students and the progress of studies. Examining the progress of studies, the most important questions were whether the studies had progressed as planned and if there were any additional causes for the delays. The results can be used to improve the tutoring of students and the support of their studies.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPISKELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA.....	7
2.1	Yleisesti ammattikorkeakouluopinnoista.....	7
2.2	Satakunnan ammattikorkeakoulu.....	9
3	OPISKELUN SITOUTUMISEEN JA SUJUMISEEN VAIKUTTAVAT SISÄISET TEKIJÄT	8
3.1	Opiskelijan terveys ja voimavarat.....	9
3.2	Opiskelutaidot.....	12
3.2.1	Oppimismotivaatio.....	12
3.2.2	Opiskeluun orientoituminen ja opiskelutytyväisyys.....	13
3.2.3	Opiskelun suuntautuneisuus ja opetuksen sisältö.....	14
3.3	Muut sisäiset tekijät.....	16
4	OPISKELUN SITOUTUMISEEN JA SUJUMISEEN VAIKUTTAVAT ULKOISET TEKIJÄT	18
4.1	Opiskeluympäristö.....	18
4.1.1	Fyysinen opiskeluympäristö.....	19
4.1.2	Asuinpaikkakunnan ympäristöolot.....	19
4.1.3	Opetus ja ohjaus.....	20
4.1.4	Oppimisympäristön sosiaalinen ilmapiiri.....	23
4.2	Muut ulkoiset tekijät.....	24
4.3	Työllisyysnäkymät.....	27
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	28
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	28
5.2	Tutkimusaineisto ja kohdejoukko.....	28
6	TUTKIMUSTULOKSET.....	30
6.1	Taustatiedot.....	30
6.2	Opiskelijan terveys ja voimavarat.....	37
6.3	Elämäntilanne.....	43
6.4	Asuinpaikka.....	46
6.5	Opiskelutaidot.....	49
6.6	Fyysinen opiskeluympäristö.....	58
6.7	Opetus ja ohjaus.....	67
6.8	Sosiaalinen ilmapiiri.....	83
6.9	Toimeentulo.....	92
6.10	Työllisyystilanne.....	96
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	98

LÄHTEET.....	113
LITTEET	

1 JOHDANTO

Opiskelijan elämässä on iso askel opiskelun aloittaminen yliopisto tai korkeakoulussa. Ero esimerkiksi lukio-opiskeluun on suhteellisen suuri. Kokoaikainen opiskelu suomalaisessa yliopistossa tai korkeakoulussa vastaa noin 37,5-tuntista työviikkoa. Opiskelumme aikana huomasimme, että suurin osa keskeytyksistä tapahtui ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Myöhemmin opinnot keskeytti muutama opiskelija. Suurin osa näistä keskeyttäneistä ei tuntenut alaa omakseen ja keskeytti opintonsa jo opiskelun alussa. Oman vuosikurssimme suurimmaksi opintojen viivästyttäjäksi osoittautui naisilla äitiysloma. Lähtökohtaisesti tahdoimme tehdä tutkimuksen aiheesta, koska myös meillä opinnot ovat viivästyneet äitiyslomien vuoksi ja opintoihin palaaminen tuntui hankalalta. Huomasimme, että esimerkiksi tutorohjauksen saaminen varsinaisen vuosikurssin opinnoista jäämisen jälkeen oli hankalaa, eikä omia opiskeluasioita hoitavaa henkilöä tuntunut löytyvän.

Opinnäytetyön yksi päällimmäisistä tavoitteista onkin selvittää, miten koulu pystyisi paremmin tukemaan opiskelijoiden sitoutumista opiskeluun ja millaiset asiat vaikuttavat opiskelijoiden sitoutumiseen ja opintojen edistymiseen. Opinnäytetyön aihe on saatu vastaavalta opettajatutorilta, lehtori Tiina Mikkonen-Ojalalta.

Opinnäytetyössämme käytämme kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto kerättiin strukturoidulla kyselylomakkeella, joka jaettiin Satakunnan ammatti-korkeakoulun sosiaali- ja terveysalan Porin ja Rauman opiskelijoille vastattavaksi sähköisesti. Tutkimukselle oli asetettu kolme tutkimuskysymystä; 1) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee opiskelun, 2) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee terveytensä ja voimavaransa ja 3) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee ympäristönsä?

2 OPISKELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA

2.1 Yleisesti ammattikorkeakouluopinnoista

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla on yhteensä 25 ammattikorkeakoulua. Kunnallisia ammattikorkeakouluja on neljä, kuntayhtymän omistamia ammattikorkeakouluja on seitsemän ja yksityisiä ammattikorkeakouluja on neljätoista. Lisäksi Ahvenanmaalla toimii Högskolan på Åland ja sisäasiainministeriön alaisuudessa poliisiammattikorkeakoulu Tampereella. (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2012.)

Ammattikorkeakoulujen www-sivujen mukaan ammattikorkeakoulut (AMK) ovat osa Suomen korkeakoulujärjestelmää yliopistojen sekä tiede- ja taidekorkeakoulujen kanssa. Ammattikorkeakoulujen toiminnassa korostuu alueellinen kehittäminen sekä työelämäyhteys. Opiskelijat valmistuvat ammattikorkeakouluista ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. (Ammattikorkeakoulujen www-sivut 2012.)

Ammattikorkeakouluopetus perustuu työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä taiteellisiin, tutkimukseen sekä sivistyksellisiin lähtökohtiin. Ammattikorkeakouluissa tehdään myös soveltavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä, joka palvelee ja tukee opetuksen lisäksi alueen kehitystä, elinkeinoa ja työelämää. (Ammattikorkeakoulujen www-sivut 2012.)

Ammattikorkeakoulujen www-sivujen mukaan AMK-koulutuksella pyritään vastaamaan sekä yhteiskunnan että työelämän nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Ammattikorkeakoulut ja yliopistot tekevätkin yhteistyötä muun muassa kehittämällä maakuntakorkeakouluja yhdessä vastaamaan alueellisiin koulutustarpeisiin. (Ammattikorkeakoulujen www-sivut 2012.)

Ammattikorkeakouluissa opiskelijat pyritään kouluttamaan suoraan ammattiin ja koulutusta kehitetään voimakkaasti yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Opiskelu on työelämälähtöistä ja opiskelu edellyttää usein läsnäoloa ja osallistumista opetukseen. Kaikkiin aloihin liittyy pakollinen työharjoittelu. Ammattikorkeakoulututkin-

non laajuus on 210 - 270 opintopistettä ja suoritus aika yleensä kolme ja puoli – neljä ja puoli vuotta. (Opiskelupaikka-www-sivut 2012.)

2.2 Satakunnan ammattikorkeakoulu

Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK) on 6500 opiskelijan sekä 500 asiantuntijan monialainen, kansainvälisesti suuntautunut korkeakoulu. Toimialoja ovat liiketoiminta ja kulttuuri, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka ja merenkulku. SAMKissa voi suorittaa sekä AMK-tutkintoja että ylempiä AMK-tutkintoja. Lisäksi täydennyskoulutuskeskus järjestää ammatillisia erikoistumisopintoja, avoimen ammattikorkeakoulun opintoja sekä kursseja ja seminaareja. SAMK on yksi Suomen 26 ammattikorkeakoulusta ja opiskelijamäärältään kahdeksanneksi suurin. Koulutuspaikkakuntia on neljä ja kampuksia yhdeksän. Koulutusohjelmia on 25, ylemmän AMK-tutkinnon koulutusohjelmia kahdeksan ja englanninkielisiä koulutusohjelmia/tutkintoja viisi. AMK-tutkinnon suorittaneita on vuosittain 900-1000 ja kautta aikojen yli 13000. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut 2012.)

3 OPISKELUN SITOUTUMISEEN JA SUJUMISEEN VAIKUTTAVAT SISÄISET TEKIJÄT

Matti Peltonen ja Pekka Ruohotie kuvaavat oppimismotivaatioon liittyviä tekijöitä neljällä yläkategoriolla: persoonallisuus, fyysinen ympäristö, sosiaalinen vuorovaikutus ja oppiaine/oppimistehtävä. Persoonallisuuteen vaikuttavat opiskelijan lahjakkuus ja kyvyt, luonne, fyysiset ominaisuudet kuten sukupuoli, ikä, terveys ja ulkonäkö, harrastukset ja mielenkiinto sekä tarpeet. Fyysiseen ympäristöön kuuluvat opetusmateriaalit ja -välineet, koulun ympäristöolot ja ominaisuudet, kodin ympäristöolot, ammattirakenne ja työelämän kehitysnäkymät sekä muu ympäristö. Sosiaalinen vuorovaikutus taas jaetaan sosiaaliseen ilmapiiriin, opettajan ja oppilaan vuorovaikutukseen, kodin ja koulun vuorovaikutukseen, kodin ilmapiiriin, tovereihin, koulun ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä opettajan ominaisuuksiin. Oppiainek-

seen/Oppimistehtäviin kuuluu opetuksen sisältö, sisäinen palaute ja tavoitteellisuus. (Peltonen & Ruohotie 1992, 82.)

Sanna Vesikansan, Petri Lempisen ja Sanna Suomelan vuonna 1998 Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiön Otuksen selvityksessä yliopisto-opintojen etenemiseen vaikuttavista tekijöistä ”Tehokkaaseen opiskeluun - Norminopeutta vai mielekästä oppimista”, opintoihin vaikuttavat tekijät on ryhmitelty ulkoisiin ja sisäisiin tekijöihin. Ulkoiset tekijät on ryhmitelty toimeentuloon liittyviin (opintojen rahoitus, ansiotyön teko), yliopistoinstituutioon liittyviin (opetus, ohjaus, ilmapiiri), tutkinnon rakentamiseen liittyviin (koulutusala, opintojen muoto), työllisyystilanteeseen liittyviin (työelämässä arvostetut kvalifikaatiot, työtilanne) sekä elämäntilanteeseen liittyviin (perhemuoto jne.). Sisäiset tekijät taas on ryhmitelty motivaatiotekijöihin, orientaatiotekijöihin sekä suuntautuneisuuteen koulutusosalalle; alavalinnan selvyyteen ja varmuuteen. Vesikansan ym. mukaan vain osa mainituista tekijöistä on sellaisia, joihin koulu ja hallinto voivat toimillaan yrittää vaikuttaa ja esimerkiksi elämäntilanteeseen liittyvät seikat voivat käytännössä ohjata opiskelijan toimintaa huomattavasti merkittävämmiin kuin hallinnon toimet ja odotukset. (Vesikansa, Lempinen & Suomela 1998.)

3.1 Opiskelijan terveys ja voimavarat

Terveys ja hyvinvointi ovat käsitteenä lähellä toisiaan ja molemmat ovat ainakin jossain määrin ihmisen hyvän elämän edellytyksiä. Laineen ym. mukaan sosiaali- ja terveyshuollon yhdistymisen myötä on toisinaan keskusteltu käsitteiden terveys ja hyvinvointi käyttämisestä. Terveystieteiden tutkimuksessa puhutaan terveydestä ja sosiaalihuollossa samoja asioita tarkoittaessa hyvinvoinnista. Sosiaalihuollossa hyvinvointi on yleensä pidetty terveyden yläkäsitteenä ja terveydenhuollossa on perinteisesti sanottu terveyden olevan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Laineen ym. mukaan terveyden huollossa siis terveys on katsottu yläkäsitteeksi. (Laine, Ruishalme, Salervo, Sivèn & Välimäki 2009, 121.)

Terveys on vaikea kuvailla ja selittää, mutta se on kaikille tuttu ja arkipäiväinen asia. Laineen ym. mukaan joskus abstrakti käsite tulee ymmärrettävämmäksi vastakohtan-

sa kautta, ja moni määrittelee terveyden sairauden puuttumiseksi. ”Terveys on silloin olotila, jossa ihmisellä ei ole sairautta.” Näkemys joutuu kuitenkin kyseenalaiseksi, kun ajatellaan ihmisiä, joilla on hyvin hoidettu pitkäaikaissairaus, esimerkiksi diabetes tai allergia. Laineen ym. mukaan terveys ja sairaus eivät ole pelkästään lääketieteellisiä, biologisia tai ihmisen fyysistä puolta koskettavia asioita vaan paljon laajempia kysymyksiä. Ne koskettavat koko ihmistä, ja niitä myös voidaan lähestyä monen muunkin tieteen kuin lääketieteen näkökulmasta. (Laine ym. 2009, 121.)

Opiskelijan merkittävä osa hyvää opiskelukykyä on kokonaisvaltainen terveys. Terveys muodostuu kuudesta osa-alueesta ja niihin vaikuttavista yhteiskunnallisista, kulttuurisista ja fyysisen ympäristön olosuhteista. Terveiden osa-alueet ovat fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen, seksuaalinen, hengellinen ja tunne-elämän alue. Monesti terveys koetaan henkilökohtaisena voimavarana. (Oulun yliopiston www-sivut.)

Elimistön toimintakyky on fyysistä terveyttä, johon vaikuttavat ravinto, liikunta, uni, tupakointi ja päihteiden käyttö. Henkinen terveys on psyykkistä terveyttä jolla tarkoitetaan mm. älyllisiä kykyjä, itsetuntoa ja itseluottamusta. Tunne-elämän kaksi osatekijää ovat kyky ilmaista tunteitaan tarkoituksenmukaisesti ja aidosti, ja toisaalta kyky tulkita ja ymmärtää omia ja muiden tunnetiloja. Oman seksuaalisuuden hyväksyminen on seksuaalista terveyttä. Kykyä saavuttaa tyydytystä tuottava oman seksuaalisuuden ilmenemismuoto. Henkisellä terveydellä tarkoitetaan moraalisten ja uskonnollisten periaatteiden tunnistamista ja niiden tasapainoa sekä elämän kokemista mielekkääksi ja merkitykselliseksi. Sosiaalisen kanssakäymisen ilmiöihin ja kykyyn solmia ja ylläpitää ihmissuhteita kiinnitetään sosiaalisessa terveydessä huomiota. Tärkeitä terveyden tunteen edellytyksiä ovat sosiaalinen tuki, erilaiset turvaverkot ja vertaisryhmät. (Oulun yliopiston www-sivut.)

Paras, että kattavin kuva terveyden monimuotoisuudesta syntyykin monia määritelmiä yhdistelemällä. Laineen ym. mukaan terveyttä voidaan myös tarkastella yksilön, ryhmän tai laajemman yhteisön kannalta. Ihmiselämään terveyden vaikutus on suuri, koska terveys ja sairaus vaikuttavat laajasti ihmisen elämäntilanteeseen ja ympäristöön, esimerkiksi perheeseen ja työhön. Sairaus vaikuttaa elämään ja onnistunut sairautteen sopeutuminen on merkki vahvuudesta, mielen tasapainosta ja terveydestä. Laineen ym. mukaan terveellä ihmisellä onkin vaivojen ja murheiden sietokyky:

voimaa kestää epävarmuutta, ristiriitoja ja menetyksiä sekä viisutta ymmärtää, että elämään kuuluu monenlainen vajavuus pikemminkin kuin täydellisyys. (Laine ym. 2009, 123.)

Yleisesti hyvinvointia kuvataan tilana, jossa ihmisellä on mahdollisuus saada keskeiset tarpeensa tyydytetyiksi (Oulun yliopiston www-sivut). Hyvinvoinnin kokemus on yksilöllinen ja arvioidessaan omaa hyvinvointiaan ihminen vertaa sitä johonkin. Kohteena jota vertailla voi olla toiset ihmiset tai se sosiaalinen ryhmä ja yhteisö, johon ihminen kuuluu. Ihminen toisaalta arvioi myös hyvinvointiaan suhteessa omiin aiempiin olosuhteisiin tai niihin tulevaisuuden odotuksiin, joita hänellä on hyvinvoinnistaan. (Laine ym. 2009, 124-125.) Hyvinvointiin, elämänlaatuun ja opiskelukykyyn opiskelijalla vaikuttavat oleellisesti kaikki tärkeiksi todetut elämänalueet kuten terveys, opiskelu, ihmissuhteet ja ympäristö. Opiskelijan elintaso määrittävät tulot, asumistaso, koulutus, työllisyys ja terveys. Fysiologisia tarpeita ovat ravinnon, lämmön ja perusturvallisuuden tarpeet. Elämänlaatua lisäävät mm. hyvät sosiaaliset suhteet ja itsensä toteuttaminen. Välttämättömiä ovat perhe, ystävät ja kuuluminen johonkin yhteisöön. (Oulun yliopiston www-sivut.)

Oppiminen ja opiskelu ovat nykyään arkipäivää lähes jokaiselle. Monesti opiskeluaikaan mahtuu muitakin asioita kun varsinaiset opinnot ja ammattiin valmistuminen. Moni käy opiskelun ohessa työssä tai perustaa perheen. Harrastuskin tai muu mielekäs tekeminen voi viedä paljon aikaa, mutta yhtä hyvin se voi myös virkistää ja lisätä voimavaroja. Monet asiat täytyy elämässä suunnitella ja järjestää niin, että voimavaroja riittää ainakin tärkeimpiin tehtäviin. Joskus jostakin täytyy luopua, että voimia ja aikaa riittää tärkeimmistä velvollisuuksista huolehtimiseen. (Laine ym. 2009, 49-50.)

Terveysteen vaikuttavat monet tekijät ja joihinkin voimme vaikuttaa itse enemmän kuin toisiin. On asioita, jotka ovat omien vaikutusmahdollisuuksiemme ulottumattomissa. Esimerkiksi emme voi päättää millaisiin oloihin synnymme, geneejämme, kulttuuriamme emmekä lapsuuden kasvuympäristöämme. Lapsuudessa omaksumme tietynlaiset ajattelu- ja toimintatavat, joihin voi sisältyä terveydelle haitallisia asioita. Joihinkin asioihin voimme kuitenkin vaikuttaa, ja sillä on suuri merkitys terveydelle. Voimme esimerkiksi itse päättää, onko terveys meille tärkeä asia ja olemmeko sen vuoksi valmiita tekemään elintapoihimme muutoksia. (Laine ym. 2009, 51)

3.2 Opiskelutaidot

3.2.1 Oppimismotivaatio

Opiskelumotivaation merkitys ammattikorkeakouluopinnoissa mielletään usein itseltään selväksi asiaksi. Opiskeluun motivoituneen katsotaan etenevän opinnoissaan motivoitumatonta nopeammin ja mahdollisesti myös paremmin arvosanoin, joten opiskeluun motivoitumista pidetään edellytyksenä opintojen sujuvalle etenemiselle. (Seinä 2000, 17.) Henkilöt, joiden osallistumismotivaatio on voimakas, etsivät aktiivisesti tarjolla olevia mahdollisuuksia sekä pyrkivät raivaamaan koulutustavoitteiden tiellä olevat esteet, kun taas heikosti motivoituneilla osallistumisen esteet muodostuvat usein ylitsepääsemättömiksi, vaikkakin tietoisuus uusista tarjolla olevista mahdollisuuksista voi lisätä heidän osallistumismotivaatiotaan (Peltonen & Ruohotie 1992, 28). Kaikkiaan voidaan havaita opiskelumotivaation olevan merkityksellinen tekijä opintojen etenemiselle (Seinä 2000, 20).

Matti Peltosen ja Pekka Ruohotien mukaan ulkoapäin annetuilla palkkioilla tai kannusteilla on suuri merkitys sille, miten innokkaasti opiskelulle asetettuihin tavoitteisiin pyritään. Kannusteet voivat palkita joko sisäisesti, jolloin oppilas kokee esim. työn iloa, tai ulkoisesti, jolloin oppilas työskentelee esim. miellyttääkseen vanhempiaan tai saadakseen hyvän arvosanan, ja tämän mukaisesti on erotettavissa sisäinen ja ulkoinen motivaatio. Peltosen ja Ruohotien mukaan sisäisen ja ulkoisen motivaation määritelmiä ei erilaisista sisällöistä huolimatta voida pitää täysin erillisinä, vaan ne pikemminkin ovat toisiaan täydentäviä esiintyen yhtäaikaaisesti, joskin toiset motiivit ovat hallitsevampia kuin toiset. (Peltonen & Ruohotie 1992, 18-19.)

Sisäiselle motivaatiolle on siis ominaista, että motivaatio on sisäisesti välittynyt tai että syyt käyttäytymiseen ovat sisäisiä ja se on yhteydessä itsensä toteuttamisen ja kehittämisen tarpeisiin. Sisäiset motivaatiot ovat pitkäaikaisia ja voivat olla pysyvän motivaation lähde. Peltosen ja Ruohotien mielestä onkin ilmeistä, että vapaaehtoisuuteen perustuva opiskelu ohjautuu paljolti sisäisten palkkioiden varassa, eli ”ihmiset hakeutuvat opiskelemaan oppiaineita, joista he ovat kiinnostuneita ja joiden he olet-

tavat tuottavan edistymisen kokemuksia ja auttavan henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamista”. (Peltonen & Ruohotie 1992, 19.)

Ulkoinen motivaatio taas on riippuvainen ympäristöstä ja on tavallisesti yhteydessä turvallisuuden tai yhteenkuuluvuuden tarpeisiin. Ulkoiset palkkiot ovat yleensä lyhytaikaisia ja niiden tarvetta voi esiintyä hyvinkin usein. Peltosen ja Ruohotien mukaan ulkoisesti palkitseva opettaja pyrkii kehittämään oppilaiden innostusta osoittamalla tietojen ja taitojen tarpeellisuuden myöhemmin elämässä sekä järjestämällä opetuksen mielekkääksi ja tärkeäksi. ”Ulkoisesti palkitsevat opetusstrategiat ovat yleensä tehokkaita suorituksen parantajia, vaikka ne eivät suoranaisesti kehitä sisäistä motivaatiota”. (Peltonen & Ruohotie 1992, 20.)

3.2.2 Opiskeluun orientoituminen ja opiskelutyytyväisyys

Opiskeluun orientoituminen voi olla opiskelijalle joko helppo ja itsestään selvä asia tai hyvin vaikea prosessi. Orientaation kysymys on opiskelun merkityksestä elämässä, mikä opiskelussa on tärkeintä ja miksi yleensä opiskelee. (Sulander & Romppainen 2007, 25.) Matti Peltosen ja Pekka Ruohotien mukaan asenteet koulutusta kohtaan ovat pitkälti seurausta aikaisemmista kokemuksista (Peltonen & Ruohotie, 1992, 27).

Elämäntilanne ja psyykkinen hyvinvointi on yhteydessä siihen, millaisia henkilökohtaisia tavoitteita henkilö itselleen asettaa. Myös ajankäyttö on yksi merkittävä opiskelijan opiskelukykyyn vaikuttava tekijä. Juhani Sulanderin ja Vuokko Romppaisen mukaan opiskelijat jakautuvat ajankäytön osalta kolmeen pääryhmään: niihin, joilla opinnot etenevät ilman kiirehtimistä; niihin, jotka korostavat kiireen kausittaisuutta ja riippuvuutta opiskelijan omista valinnoista sekä niihin, joilla ei ole mahdollisuuttakaan sairastua ilman opintojen kasaantumista. (Sulander & Romppainen, 2007, 25.)

Tavoitteilla ja odotuksilla on myös tärkeä merkitys oppimiselle ja opiskelijoilla on odotuksia siitä, että koulutus tuottaa toivottuja tuloksia sekä seurauksia. Opiskelijoilla on myös käsitys siitä, millä todennäköisyydellä he voivat osallistua koulutukseen

ja saada opintonsa päätökseen. (Peltonen & Ruohotie, 1992, 28.) Suoritustasoerot johtavat erilaisiin palkkioihin ja nämä vuorostaan saavat aikaan eroja tyytyväisyydessä. ”Sisäisillä palkkioilla oletetaan olevan läheisempi yhteys suoritukseen ja tyytyväisyyteen kuin ulkoisilla palkkioilla. Ihminen kokee mielihyvää saadessaan käyttää henkisiä voimavarojaan.” Näin ollen työt ja tehtävät tulisi muotoilla siinä määrin haasteellisiksi ja mielenkiintoisiksi, että niiden suorittaminen voisi johtaa sisäisiin palkkioihin, kuten onnistumiseen, edistymiseen ja vastuun kokemuksiin. Erilaiset käyttäytymisongelmat liittyvät usein tyytymättömyyteen sekä heikkoon motivaatioon ja tyytymättömyydestä voi aiheutua opiskelulle monia haittoja. (Peltonen & Ruohotie, 1992, 34.)

Tyytymättömyys saa aikaan työn tulosten heikkenemisen ja tyytymättömyyttä aiheuttavat tekijät johtavat toiminnallisten häiriöiden (esim. poissaolot, keskeytykset, huolimattomuus, välinpitämättömyys) ilmenemiseen; sen sijaan tekijät, joihin ollaan tyytyväisiä, ovat suoraan kannustamassa hyviin suorituksiin. Kriittisyys opiskelua kohtaan ja opiskelupaineet korreloivat negatiivisesti opiskelutyytyväisyyden kanssa, mikä tarkoittaa kriittistä asennetta opetussuunnitelmaa, opettajia ja annettua opetusta kohtaan. Opiskelupaineet taas ilmaisevat opetusjärjestelyjen ja opiskelun itsensä aiheuttamaa psyykkistä räsitusta. Sen sijaan kasvumahdollisuudet ovat sävyiltään palkitseva ja se korreloituu positiivisesti tyytyväisyyden kanssa, mikä ilmaisee mahdollisuutta itsenäiseen työskentelyyn ja kykyjen hyväksikäyttöön sekä luovaan toimintaan. Opiskelutyytyväisyys on myös riippuvainen oppilaitoksen ilmapiiristä. (Peltonen & Ruohotie, 1992, 33-36.)

3.2.3 Opiskelun suuntautuneisuus ja opetuksen sisältö

Opiskelu on päämäärään suuntautuvaa käyttäytymistä ja opiskelumotivaatio on tätä käyttäytymistä aktivoiva tekijä, joka sisältää sekä opiskelua tukevia ja vahvistavia, kuten panostus ja mielenkiinto, että toisaalta estäviä tekijöitä, kuten epävarmuus uravalmista ja epävarmuus opinnoista suoriutumisesta. ”Ammattikorkeakouluopinnoissa opiskelumotivaatiossa on kyse opiskelijoiden suuntautumisesta ja sitoutumisesta pitkäkestoiseen ja -pitkäjänteiseen toimintaan, missä tavoitteena on saavuttaa

ammattikorkeakoulututkinto ja tämän kautta mahdollisuudet työllistyä opiskellulla alalla”. (Seinä 2000, 18.)

Opiskelijoiden suuntautumista tietyn alan opintoihin motivoi kiinnostus alan sisältöä kohtaan sekä heidän kokemansa opintoalan soveltuvuus itselleen. Opintojen aloitusvaiheessa kiinnostus rakentuu usein melko epämääräisistä mielikuvista opiskeltavasta alasta ja opintojen edetessä tämä kiinnostuneisuus muuttuu yhä pysyvämmäksi varmuudeksi alan sopivuudesta itselle. Vastaavasti jos opintojen sisältöjen koetaan olleen odotuksia tai kiinnostuksen kohteita vastaamattomia, opintojen kiinnostus vähenee ja samalla opiskelumotivaatio laskee. Opiskelumotivaation merkitystä voidaan tarkastella myös opintojen etenemisen ja pitkittymisen kannalta: heikko opiskelumotivaatio ilmenee heikkoon opiskelumenestykseen ja lopulta keskeyttämiseen johtavina opiskeluongelmina. Seppo Seinä on käyttänyt lähteenään Liljander, JP:n, 1996 tekemää tutkimusta Statusvoittojen ja -tappioiden tiet korkeakoulutuksessa: keskeyttämisen ja koulutuksen vaihtaminen opintouran taitekohtina, jonka mukaan motivaation heikkenemisen sijasta kyse näyttäisi monesti olen paremminkin mielenkiinnon suuntautumisesta toisaalle. Kaikkiaan keskeyttäjä kokee siis olleensa väärällä alalla. Seinä viittaa myös samaiseen tutkimukseen, jonka mukaan opinto-ohjauksella ja ennakkoinformaatiolla on merkitys mahdollisesti vähentämällä virheelliseksi osoittautuneita koulutusvalintoja, eli opinto-ohjausta ja opiskelijavalintaa edelleen kehittämällä onnistuisi yksilö ehkä löytämään opiskeluun ja niiden loppuun saattamiseen motivoivan opiskelupaikan jo heti opintojen alussa. Toisaalta kilpailutilanne opiskelupaikoista aiheuttaa myös sen, että opiskelija joutuu usein tyytymään toissijaiseen opiskelupaikkaan ja tästä syystä opiskelumotivaatio saattaa olla vähäinen josta seurata ongelmia opintojen etenemisessä. Opintoalaan kohdistuvaan sisäiseen mielenkiintoon ja varmuuteen alan valinnasta täytyy siis yhdistyä motivaation panostusalue, jotta opinnot etenisivät. (Seinä 2000, 18-19.)

Opetuksessa on tärkeää saada oppilaat kokemaan opetus ja sen sisältämät asiat henkilökohtaisesti mielekkäinä ja toisaalta auttaa oppilaita löytämään looginen mielekkyys koululle tyypillisistä tehtävistä ja suorituksista. Oppimistilanteessa on niin ikään tärkeää, että oppilas kokee hallitsevansa tehtävien edellyttämiä älyllisiä prosesseja. Samalla korostuu ulkoisen palautteen rooli, eli tarkoituksenmukainen palaute suorituk-

sesta tai tuloksesta: opettajan kannustava toiminta luo edellytykset motivaation syntymiselle. (Peltonen & Ruohotie 1992, 83-85.)

3.3 Muut sisäiset tekijät

Hyvä itsetuntemus auttaa selviytymään monesta tilanteesta. Helpompaa on kohdata muita ihmisiä ja työskennellä hoito- ja huolenpitytyössä, kun on sinut itsensä kanssa. Ihminen tarkastelee toisten ihmisten käyttäytymistä omista lähtökohdistaan, positii-visesti ja elämänmyönteisesti itseensä suhtautuva näkee muissakin hyviä ominai-suuksia ja suhtautuu heihin myönteisesti. On vaikea nähdä hyvää toisessa, jos ei näe sitä itsessä. Epäilevä suhtautuminen elämään ja omaan itseensä heijastuu usein kiel-teisenä suhtautumisena toiseen. Laineen ym. mukaan minä jakautuu yksityiseen mi-nään, sosiaaliseen minään ja ihanneminään. (Laine, Ruishalme, Salervo, Sivèn & Välimäki 2009, 45.)

”Yksityisellä minällä tarkoitetaan sitä, että ihmisellä on täysin omaa tietoa itsestään ja täysin oma kokemus siitä, minkälainen hän on. Omat ajatukset, haaveet ja pelot ovat vain omassa tiedossa. ja jokainen voi itse päättää, haluaako kertoa niistä toiselle vai pitääkö kaiken omana tietonaan”. (Laine ym. 2009, 45.)

”Sosiaalinen minä muotoutuu kuulumisesta johonkin ryhmään tai yhteisöön. Sosiaa-linen minä saattaa olla erilainen erilaisessa ryhmässä, kuten esimerkiksi työ- tai opis-keluympäristössä ja kotona”. (Laine ym. 2009, 45.)

”Ihanneminä sisältää toiveita siitä, minkälainen ihminen haluaisi olla. Se on ihmisten itselleen asettama tavoite, johon hän haluaisi päästä. Todellisen minän ja ihannemi-nän välillä saa olla pientä ristiriitaa, sillä terveen itsetuntoon kuuluu, että ihminen asettaa itselleen vähän korkeampia tavoitteita kuin mihin hän luonnostaan yltää. Tä-män pitää esimerkiksi opiskelussa yllä motivaatiota. Toisaalta jos jännite todellisen ja ihanneminän välillä muodostuu liian suureksi ja ihminen kokee jatkuvaa epäonnis-tumista, hän alkaa tuntea itsensä epävarmaksi, mikä horjuttaa itsetuntoa. Kun ihmi-nen kokee, että hän on täydellinen sellaisena, kun on eikä hänen tarvitse kehittyä mil-lään tavalla, on kyseessä narsistinen minäkäsitys”. (Laine ym. 2009, 45.)

Itsetunto liittyy läheisesti minäkuvaan ja ihmisen itsetunto on hyvä silloin kun minäkäsityksessä ovat voitolla positiiviset ominaisuudet. Huonosta itsetunnosta voidaan puhua silloin, kun negatiivisten ominaisuuksien määrä on suurempi kuin positiivisten. Hyvän itsetunnon omaava minäkuva on ”totuudenmukainen”. Hyvien ominaisuuksien lisäksi hän tiedostaa myös heikkoutensa. Kuvatessaan itseään hän pyrkii korostamaan hyviä ominaisuuksia ja pitää niitä huonoja tärkeimpinä. Heikkouksien myöntäminen ei tarvele hänen itseluottamustaan eikä tuota ahdistusta. (Keltikangas-Järvinen 2010, 17.)

Vuorovaikutussuhteiden ja saadun hoidon välityksellä itsetunto alkaa kehittyä heti syntymästä lähtien. Ympäristössä jossa on lapsen perusturvallisuus taattu kasvaa positiivinen minäkäsitys. Hyvää hoitoa ja huomiota saava lapsi oppii luottamaan toiseen ihmiseen eikä pelkää tulevansa hylätyksi. Kasvaessaan lapsi saa vanhemmiltaan, sisaruksiltaan, kavereiltaan ja opettajiltaan erilaista palautetta, joka vaikuttaa itsetunnon muodostumiseen. Myönteinen palaute ympäristöstä vahvistaa osaamisen ja onnistumisen tunnetta. Kielteinen palaute vaikuttaa puolestaan ohjaavasti, niin että lapsi itsekin alkaa uskoa, ettei hän osaa tiettyjä asioita. (Laine ym. 2009, 48.)

On aiheellista osata kehua itseään. Melko yleisesti työnhakutilanteessa hakijalta edellytetään omasta osaamisestaan laadittua portfolioa tai muuta esittelymateriaalia, sillä suomalaiset totuttelevat itsensä markkinoimiseen. Opiskelu- tai työpaikkaa haettaessa saatetaan kysyä esimerkiksi ”Miksi juuri sinut pitäisi valita? Mitä annettavaa sinulla on tälle työyhteisölle? Mitkä ovat sinua vahvuutesi, joiden avulla arvelet pärjääväsi tehtävissä?” (Laine ym. 2009, 48.)

Ihminen jolla on hyvä itsetunto osaa nauttia myös muiden osaamisesta. Hän osaa antaa myönteistä palautetta toiselle eikä pidä toista kilpailijana. ”Itsetuntoa ja empatia ovat lähellä toisiaan”. (Laine ym. 2009, 49.) Ihminen joka kykenee ihaillemaan toista ja asettamaan itselleen auktoriteetteja ilman, että on riippuvainen niistä tai niiden olemassa olosta ei ole hänelle uhkaa. Hänellä ei ole väärää kuvaa siitä, että hän on ainoa jota tulee arvostaa. (Keltikangas-Järvinen 2010, 19.)

Laineen ym. mukaan opiskeluryhmissä pohditaan sitä, miten ryhmissä voidaan tukea tai lannistaa toisen itsetuntoa. Yleisesti koettiin, että jäsenten itsetuntoon on suuri merkitys hyvällä ryhmähengellä, tasavertaisuudella ja toisten kunnioittamisella. Poimintoja opiskelijoiden ajatuksista: ”Palautteen antaminen ja saamisen merkitys on suuri asia itsetunnon rakentamisessa. Positiivinen ja rakentavasti annettu palaute tukee opiskelijan itsetuntoa, hän saa onnistumisen iloja on ensi kerralla ehkä vielä enemmän mukana työssä.” ”Tärkeintä kenen tahansa itsetunnolle on se, että tulee kuulluksi ja kuunnelluksi”. (Laine ym. 2009, 49.)

4 OPISKELUN SITOUTUMISEEN JA SUJUMISEEN VAIKUTTAVAT ULKOISET TEKIJÄT

4.1 Opiskeluympäristö

”Opiskeluympäristö on opiskelijaa ympäröivä vuorovaikutus- ja toimintaympäristö, johon kuuluvat opettajat, luokkatoverit, materiaallinen ympäristö ja toimitoja ohjaava suunnitelma.” Se voidaan määritellä myös opettajan, opiskelijoiden, opiskeltavan aineet ja opetusmenetelmät muodostamaksi dynaamiseksi kokonaisuudeksi, johon jokainen tuo tietonsa, kokemuksensa sekä käsityksensä oppimisesta ja tiedosta. Opettajan vaikutus oppimisympäristön muodostumiseen on suuri, mutta yksittäinen opiskelija ei pysty tätä ympäristöä muokkaamaan – hän voi vain sopeutua, kehittää sitä muiden opiskelijoiden ja opettajan kanssa tai vaihtaa oppimisympäristöä. (Sulander & Romppainen 2007, 28-29.)

Oppilaitoksen sekä fyysisillä että psykososiaalisilla olosuhteilla on vaikutusta opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin. Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus huolehtia opetukseen tarkoitettujen tilojen ja välineiden turvallisuudesta, mutta myös etteivät opiskelijat joudu väkivallan tai kiusaamisen kohteiksi. (Sulander & Romppainen 2007, 34-35.)

Opiskeluympäristö määritellään neljään eri rakenteeseen: fyysisiä tekijöitä ovat luonnon ympäristö, rakennettu ympäristö sekä oppilaitoksen opetustilat ja -välineet; psyykkisiä tekijöitä ilmapiiri ja asennoituminen; sosiaalisia tekijöitä koulun toimintakulttuuri sekä ihmisten väliset suhteet ja vuorovaikutus sekä pedagogisia tekijöitä ihmis- ja oppimiskäsitys sekä opettajan pedagogisen ajattelun ilmeneminen ja todentaminen työtapojen ja -menetelmien kautta. (Sulander & Romppainen 2007, 34.)

4.1.1 Fyysinen opiskeluympäristö

Koulun olosuhteet käsittävät fyysisen ympäristön ja koulurakennuksen; fyysinen opiskeluympäristö tarjoaa parhaimmillaan hyvät puitteet opiskelun turvalliselle sujumiselle ja vaikuttaa sitä kautta kykyyn opiskella. Kommunikaatio- ja yhteistyötaidot edellyttää fyysiseltä ympäristöltä joustavuutta ja monipuolisuutta, mahdollisuutta muodostaa erilaisia ryhmiä, jotka voivat siirtyä tiloista toisiin helposti; oppilaiden yhteistyötaidot, joustavuus ja itseohjautuvuus kehittyvät oppilaiden työskennellessä vuorotellen yksin ja ryhmässä, mistä syystä koulurakennuksessa on oltava sopivia sekä yksilö- että ryhmätiloja. (Sulander & Romppainen 2007, 34-35.)

Hyvinvointiin vaikuttaa myös erottamattomasti esteettisyys, jolloin miellyttävä ja viihtyisä ympäristö saa aikaan mielihyväkokemuksen. Tähän vaikuttaa usea seikka, kuten siisteys, opiskeluympäristön kunto, sisustus ja yleisesti ympäristöstä välittämisen tuntu. (Sulander & Romppainen 2007, 35.)

Erola, H:n, Sosiaali- ja terveysministeriön 2004 julkaisemassa, tutkimuksessa Ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi 2004 fyysisistä olosuhteista eniten ongelmia aiheuttivat kiireisyys sekä erilaiset ilmastointiin ja lämpötiloihin liittyvät asiat. Vähiten vaivasivat tapaturmavaara, likaisuus ja huonot sosiaalilat. (Sulander & Romppainen 2007, 35.)

4.1.2 Asuinpaikkakunnan ympäristöolot

Juusola (2008, 2) on selvittänyt koulutukseen sitoutumista ja keskeyttämisen syitä Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonniemen kampuksella. Juusola toteaa, että oppi-

laitoksessa on vuosittain joitakin opiskelijoita, jotka ovat hakeneet kouluun ensisijaisena toiveena, koska sinne on helppo päästä ja heillä on vuoden opintojen jälkeen aikomuksena hakea siirtoa toiseen kouluun. Hänen mukaansa koulun kannalta ihanteellisinta olisi saada tällaiset opiskelijat sitoutettua opintoihin niin hyvin, etteivät he hae siirtoa. (Juusola 2008, 10.)

Juusolan (2008, 15) mukaan motivaation puute voi olla yhteydessä myös kavereiden puuttumiseen ja tylsään paikkakuntaan. Tutkimustuloksista huomaakin, että opiskelukaupungin sijainti ja koko ovat melko tärkeä tekijä opiskelijoiden sitoutumisessa ja monissa vastauksissa viihtyminen ja opintojen sujuminen on liitetty kaupunkiin. (Juusola 2008, 21.)

4.1.3 Opetus ja ohjaus

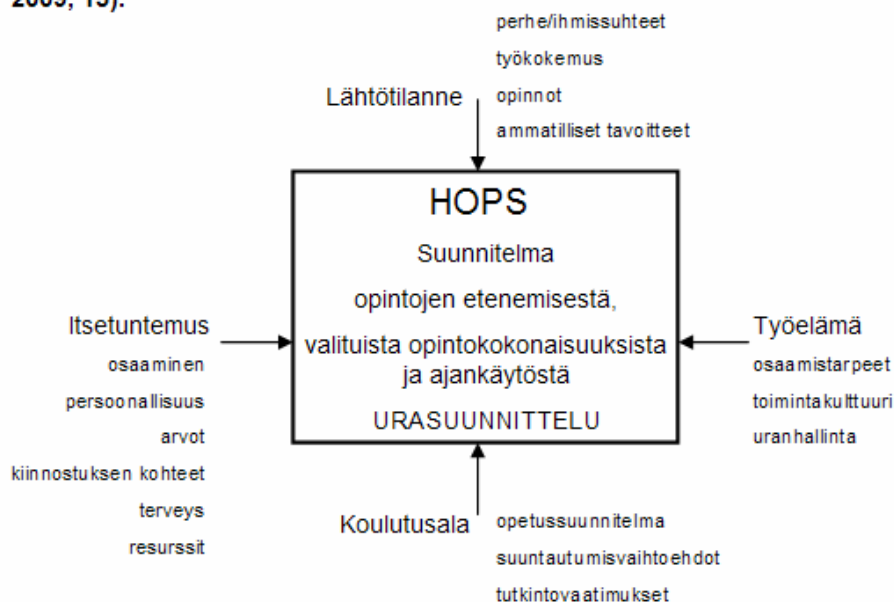
” Opetussuunnitelmaan perustuvaa opetusta kutsutaan *suljetuksi oppimisympäristöksi*, jossa opiskelijan ohjaus tapahtui tarkoin suunnitelluissa opetuksellisissa tilanteissa. *Avoin oppimisympäristö* painottaa opiskelijan mahdollisuuksia ympäristölliseen ja omaehtoiseen opiskeluun. Oppimisympäristöt voidaan jakaa myös opettaja- ja opiskelijakeskeisiin ympäristöihin. *Opettajakeskeisessä oppimisympäristössä* opettaja ”johtaa” opiskelua eli asettaa tavoitteet ja suunnittelee kurssin sisällön ja oppimisen arviointitavan. *Opiskelijakeskeisessä oppimisympäristössä* opiskelijat saavat osallistua opettajan kanssa kurssin sisällön ja oppimisen arviointitavan suunnitteluun sekä erityisesti oppimistavoitteiden asettamiseen”. (Sulander & Romppainen 2007, 29.)

Keskeistä opetusjärjestelyissä on tavoitteiden asettelu sekä erityisesti kuinka onnistuneesti koulutusinstituution, kouluttajan ja opiskelijat tavoitteet nivELYVÄT toisiinsa. Myös yksi tärkeä opiskelukykyyN vaikuttava tekijä on ajankäyttö (Sulander & Romppainen 2007, 30). Varhainen puuttuminen on tärkeää, mikäli opinnoissa eteneminen ei ole riittävää, ja opiskelijan voi tällöin ohjata esimerkiksi opinto-ohjaajalle opiskelusuunnitelman laatimista varten (Kurikkala 2009, 14).

Opintojen ohjauksella pyritään tiivistetysti vaikuttamaan positiivisesti opiskelijoiden ryhmäytymiseen ja sitoutumiseen opintoihin, opiskelijan opintojen edistymisen tiiviimpään seurantaan, opiskeluongelmien ennaltaehkäisyyn ja niihin puuttumiseen, yliaikaisten ja keskeyttävien opiskelijoiden määrän vähentämiseen, tiedonkulun tehostamiseen, opiskelijan ammatillisen kasvun tukemiseen, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen, urasuunnittelun tukemiseen, normiaikaisen valmistumisen tukemiseen ja ohjaukseen työelämään sekä taloudellisten ja ajallisten resurssien kohdentamiseen ennaltaehkäisevään työhön korvaajan työn sijaan. (Kurikkala 2009, 11-12.)

Tutoroinnin tärkeimpiä tehtäviä on tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Ohjauksen konkreettisina työvälineinä käytetään henkilökohtaisia keskusteluja, ryhmäinfoa ja ryhmänohjausta sekä henkilökohtaisen opetussuunnitelman, HOPS:n, käyttöä seurantavälineenä ja keskustelun pohjana. HOPS (kuvio 1) on konkreettinen suunnitelma opintojen etenemisestä sekä opintoihin liittyvistä, tulevaisuuteen suuntaavista valinnoista. (Kurikkala 2009, 15.)

Kuvio 1. Henkilökohtainen opetussuunnitelma ja siihen vaikuttavat tekijät (Kurikkala 2009, 15).

Myös portfolioita voidaan käyttää HOPS-keskustelujen apuvälineenä. Portfolio on opiskelijan koostama kokonaisuus osaamisalueistaan ja kiinnostuksen kohteistaan.

Portfolioon on kerättyä kaikki opiskelijalle merkityksellinen opiskelu-, työ- ja elämäkokemus, jolloin portfolion kokoaminen on omalla tavallaan myös tärkeä matka opiskelijan ammatti-identiteettiin. Portfoliosta ilmenee opiskelijan osaamisen ja vahvuuksien lisäksi hänen persoonansa. Oma persoona ja toimintatavat sisältävät monia tiedostamattomia asioita ja portfolion tarkoituksena onkin tukea opiskelijan itsearvioinnin kehittymistä ja parhaimmillaan ilmentää yksilön kasvua ja kehitystä. (Kurikkala 2009, 16.)

Opintojen ohjauksen tarve on suurinta erityisesti ensimmäisenä opiskeluvuonna (Sulander & Romppainen 2007, 31). Ensimmäisen ohjauksen sisältö kannattaa suunnitella huolellisesti, sillä ensivaikutelma heijastuu pitkälle eteenpäin (Kurikkala 2009, 13). Koska jokaisen opiskelijan lähtökohdat ovat erilaiset, he tarvitsevat ja haluavat yksilöllisiä opiskelumahdollisuuksia ja valinnaisuutta (Sulander & Romppainen 2007, 31). Opettajatutorin olisikin hyvä tavata ryhmää säännöllisesti ja henkilökohtaisia keskusteluja olisi hyvä olla vähintään kerran lukuvuodessa (Kurikkala 2009, 13).

Ensimmäisen opiskeluvuoden opettajatutoroinnin tavoitteena on ammattikorkeakouluopinnoista tiedottaminen, yhteisöllisyys ja ryhmäytymisen tukeminen, opintoihin sitoutuminen, opiskelijan itseohjautuvuuden kehittyminen, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinnassa tukeminen, opiskelijan opintojen edistymisen seuranta, opiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen sekä harjoittelusta tiedottaminen. (Kurikkala 2009, 13.)

Toisen opiskeluvuoden opettajatutoroinnin tavoitteena on henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tarkentaminen ja päivittäminen, tiedotus suuntaumaopinnoista tai valinnaisista ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista ja harjoitteluista sekä normiaikaisen valmistumisen edistäminen ja opiskelijan itsenäisen toiminnan ja ammatillisen kasvun tukeminen. (Kurikkala 2009, 14.)

Kolmannen ja neljännen opiskeluvuoden opettajatutoroinnin tavoitteena on opinnäytetyöskentelyn ohjaaminen, opiskelijan valmistuminen normiajassa ja ohjaaminen työelämään sekä tulevaisuuden suunnitelmat ja ammattiura (Kurikkala 2009, 14).

4.1.4 Oppimisympäristön sosiaalinen ilmapiiri

”Koulun psykososiaalinen ympäristö muodostuu henkilöstön ja opiskelijoiden asenteista, kokemuksista ja arvoista. Koulun ilmapiiri on osa psykososiaalista ympäristöä”. (Sulander & Romppainen 2007, 34-35.) Ryhmä taas muodostuu yksilöistä, jotka ovat tietoisia omasta ja toisten jäsenyydestä ryhmässä ja heillä on kokemus ainakin yhdestä yhteisestä päämäärästä (Kurikkala 2009, 21).

Oppimisympäristön jäsenet ovat vuorovaikutuksessa keskenään ja ryhmässä tapahtuvat muutokset heijastuvat kaikkiin ryhmän jäseniin (Kurikkala 2009, 21). Opiskelijan ja hänen oppimisympäristönsä välille kehittyy erilaisia jännitteitä, joka on rakentavaa opiskelijan sopeutuessa ja kehittäessä uusia taitoja, mutta tuhoisaa oppimisympäristön estäessä opiskelijaa käyttämästä taitojaan sekä valmiuksiaan ja itsesäätelyä taitamattomalta opiskelijalta vaaditaan liikaa itsesäätelyn taitoja eikä hän saa tukea opettajalta tai toisilta opiskelijoilta (Sulander & Romppainen 2007, 29). Opintoympäristöön kiinnittyminen on siis edellytyksenä opintojen menestykselliseen etenemiseen ja se edellyttää opiskelijalta sitoutumista sekä opiskelujärjestelmään että sosiaaliseen systeemiin ja näihin liittyvien arvojen ja normien omaksumista ja toteuttamista (Seinä 2000, 20-21).

Ryhmädynamiikalla tarkoitetaan ryhmän sisäisiä voimia ja ne syntyvät jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta ja kommunikaatiosta, jolloin hyvä ryhmä voi saada aikaan erinomaisia tuloksia luottaen toisiinsa ja viihtyen keskenään. Hyvin toimiva ryhmä on tuottava, tehokas ja luova. Tuntemattomien ihmisten kanssa ja sattumalta muodostuneessa ryhmässä ihminen käyttäytyy eri tavalla kuin tutussa ryhmässä: tunnelma voi ryhmän muodostamisen alussa olla jännittynyt ja varautunut ja tukea haetaan enemmän ryhmän vetäjältä, kun jäsenet etsivät omaa paikkaansa, ryhmäroolit alkavat muotoutua ja ryhmä etsii toiminnalleen tavoitetta ja yhteisiä pelisääntöjä. Opettajatutorin on hyvä keskustella näistä tavoitteista luoden näin ryhmäänkuulumisen tunteen sekä myönteisen ja turvallisen ilmapiirin. (Kurikkala 2009, 21-22.)

4.2 Muut ulkoiset tekijät

Kansaneläkelaitoksesta (Kelasta) opiskelijat voivat saada erilaisia tukia peruskoulun jälkeisiin opintoihin. Opintotuki on yksi tuista. Opintotukeen kuuluvat opintoraha, asumislisä ja opintolainan valtioneuvoston tuki. Sitä voi saada päätoimisiin opintoihin luki-ossa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa. Opintotuen määrä vaihtelee opiskelijan oppilaitoksen, iän ja asumismuodon mukaan. Tukeen vaikuttavat opiskelijan omat tulot ja joissain tapauksissa myös vanhempien tulot. (Kelan www-sivut 2012.)

Opintoraha on valtion maksama avustus opiskelijalle. Se maksetaan kuukausittain opiskelijan tilille. Opintorahan myöntämisen yleiset edellytykset ovat samat kuin yleensä opintotuessa. Opiskelija voi saada opintorahaa vain opiskelukuukausilta. Kesäkuukausien aikana voi saada opintotukea vain, jos opiskelija opiskelee päätoimisesti kesällä ja hänellä on oikeus kesäopintotukeen.” (Kelan www-sivut 2012.)

Yhteiskunta on asettanut mm. opintorahaa koskevilla säädöksillä paineita valmistua määräajassa. (Sulander & Romppainen 2007, 25.) Opintotuen myöntäminen ja maksaminen edellyttävät, että opiskelija edistyy opinnoissaan. (Kelan www-sivut 2012.)

Opiskelijan opintojen edistyminen on riittävää, jos päätoiminen opiskelu-aika ei tule olennaisesti ylittämään suorittamaasi opinnoille määritettyä tukiaikaa. Jos opiskelijalle ei ole kertynyt tarpeeksi opintosuorituksia, Kela tai opintotukilautakunta lähettää hänelle selvityspyyntökirjeen. Selvityspyyntöön tulee vastata ja selvittää syyt, joiden vuoksi opiskelijan opinnot ovat hidastuneet. Opintotuen maksamista voidaan jatkaa, jos opiskelijan opinnot ovat tilapäisesti hidastuneet hyväksyttävistä syistä. Hyväksyttäviä syitä ovat esimerkiksi oma tai lähiomaisen sairaus tai muuten vaikea elämäntilanne. (Kelan www-sivut 2012.)

Opintotuen maksaminen lakkautetaan jos opiskelija ei vastaa selvityspyyntöön tai hän ei esitä hyväksyttäviä syitä opintojen hitaaseen edistymiseen. Kela tai korkeakoulusi opintotukilautakunta voi edellyttää opiskelijalta tietyssä ajassa vaaditun määrän opintoja. Tällöin opiskelijan opintotuki tarkistetaan siten, että se myönnetään määräajalle. Jos opiskelija suorittaa vaaditut opinnot määräajassa, opintotuen mak-

samista voidaan jatkaa uuden hakemuksen perusteella. Opintotuki voidaan myös periä takaisin, jos opiskelijalla on ollut opintosuorituksia erityisen vähän ja olosuhteissa ilmenee, että hänen ei ole ollut tarkoituskaan opiskella. Jos opiskelija aloittaa kokonaan uudet opinnot, mahdollinen aiempien opintojen riittämätön edistyminen ei yleensä vaikuta uusien opintojen opintotukioikeuteen. (Kelan www-sivut 2012.)

Asumislisä on valtion maksama avustus, joka maksetaan kuukausittain opiskelijan tilille. Asumislisä on verotonta tuloa, eli opiskelija ei maksa siitä veroa, eikä asumislisää oteta huomioon tulovalvonnassa vuosituloissa. Asumislisän myöntämisen edellytykset ovat samat kuin opintotuessa yleensä. (Kelan www-sivut 2012.)

Opiskelija voi saada asumislisää vain opiskelukuukausilta ja sellaiseen asuntoon, josta käsin hän suorittaa opintojaan. Kesäkuukausien aikana hän voi saada asumislisää vain, jos hän opiskelee päätoimisesti kesällä ja on oikeutettu kesäopintotukeen. (Kelan www-sivut 2012.)

Asumislisää opiskelija voi hakea verkossa samalla kun hakee opintotukea. ”Kuukausi, jolta sinulle maksetaan pelkkää opintotuen asumislisää, on tukikuukausi tulovalvonnassa, opintojen edistymisen seurannassa ja 1.8.2011 alkaen myös korkeakouluopiskelijan enimmäistukiajassa.” (Kelan www-sivut 2012.)

Kelan www-sivujen mukaan opintolaina on valtion takaama laina, joka pitää maksaa takaisin. Jos opiskelijalla on opintolainan valtioneuvoston myöntämä, voi hän hakea lainan valitsemastaan pankista. Hän ei tarvitse lainalle muuta vakuutta, koska valtio takaa opintolainan. Ensimmäisen lainaerän nostamisesta valtioneuvoston myöntämä on voimassa enintään 30 vuotta. (Kelan www-sivut 2012.)

Valtioneuvoston myöntämä perusteella määräytyy osa lainaehdoista. Muista lainaehdoista opiskelija sopii itse pankin kanssa, kuten esimerkiksi lainan korosta ja takaisinmaksuaikataulusta. Kun opiskelija ei enää ole oikeutettu lainan pääomittamiseen lainan takaisinmaksu yleensä alkaa. (Kelan www-sivut 2012.)

Kelan www-sivujen mukaan jos opiskelijalla on vaikeuksia maksaa opintolainaa tai sen korkoja, ota otettava heti yhteyttä lainan myöntäneeseen pankkiin. Pankki päättää

siitä voidaanko opintolainan takaisinmaksua lykätä tai voidaanko lainoja järjestellä uudelleen. Hyvässä ajoin ennen maksun erääntymistä on sovittava takaisinmaksun lykkäämisestä ja lainojen uudelleenjärjestelyistä pankin kanssa. Jos opiskelijan tulot ovat alhaiset saattaa hänellä olla mahdollisuus saada Kelasta korkoavustusta opintolainan koron maksuun. (Kelan www-sivut 2012.)

Kela voi takaajana joutua maksamaan opintolainasi pankille jos opiskelija ei maksa lainanlyhennyksiä tai korkoja ajallaan. Kelan www-sivujen mukaan tämän jälkeen ei yleensä ole mahdollista saada uutta takausta opintolainalle. Kela perii saatavat opiskelijalta takaisin seitsemän prosentin korolla jos Kela joutuu maksamaan lainan pankille. Koron suuruus säädetään opintotukilaisissa ja -asetuksessa. ”Jos Kela joutuu maksamaan opintolainasi takaajana pankille, voit ottaa Kelaan yhteyttä takaisinmaksusta tai lykkäyksestä sopimiseksi. Tarvittaessa perinnässä turvaudutaan ulosottoon.” Opintolaina mahdollista siirtää perintätoimiston perittäväksi jos asut ulkomailla. (Kelan www-sivut 2012.)

Opintotukilain mukaan jos opiskelija on pysyvästi työkyvytön tai työkyvyttömyytesi on kestänyt vähintään viisi vuotta on mahdollista saada velan täysimääräinen maksuvapautus. Täysimääräisen maksuvapautuksen edellytyksenä on, että täysimääräistä takaisinperintää olisi opiskelijan taloudellinen tilanne ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana. Täysimääräinen maksuvapautus voidaan myöntää velasta, jonka Kela on valtiontakauksen perusteella maksanut pankille. (Kelan www-sivut 2012.)

Lisäksi korkeakouluopiskelijan on mahdollisuus saada ateriatukea ja aikuiskoulutustukea koulutusrahastolta, jos olet ollut töissä vähintään kahdeksan vuotta. (Kelan www-sivut 2012.)

Opintojen jälkeen opiskelija voi saada opintolainavähennyksen verotuksessa, jos hän on suorittanut korkeakoulututkinnon määrääjässä ja opintolainan korkoavustusta, jos opiskelija on pienituloinen. Tutkinnon suorittaminen lisäksi kartuttaa valtion maksamaa työeläkettä. Se on osa kokonaiseläkettäsi, jonka opiskelija saa eläkkeelle jäätyään. (Kelan www-sivut 2012.)

4.3 Työllisyysnäkymät

”Terveyspalvelut työllistävät maassamme yhteensä noin 180 000 henkeä (v. 2011)”. Suurin osa terveydenhuoltoalan ammattilaisista työskentelee kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa, mutta työpaikkoja on myös yksityisissä terveyspalveluja tarjoavissa yrityksissä ja järjestöissä. Alalla työskentelevien ammattilaisten kokonaismäärä on kasvanut tasaisesti viime vuosina. Lukumäärä on kasvanut kaikilla sektoreilla, mutta yksityiset yritykset ovat työllistäneet suhteellisesti koko ajan enemmän. Oman yrityksen perustavat myös monet alan ammattilaiset. Ammattinetin www-sivujen mukaan terveydenhuoltoalan työllisyystilanne on yleisesti ottaen hyvä. Työntekijöistä on jopa pulaa, mutta ammattikohtaisia ja alueellisia eroja kuitenkin esiintyy. Alalle ovat tyypillisiä myös lyhytkestoiset sijaisuudet, joita saattaa olla useita peräkkäinkin. Usein vastavalmistuneet ammattilaisen työllistyvät aluksi erilaisiin perhe- ja opintovapaan sijaisuuksiin. (Ammattinetti www-sivut 2012.)

Vaasan ammattikorkeakoulun www-sivujen mukaan terveydenhuoltoalan työllisyys on hyvä. Vuoteen 2010 mennessä kuntasektorilta jää noin 20 000 terveyden- ja sairaudenhoidossa työskentelevää eläkkeelle. Ennusteiden perusteella eläkkeelle jääneiden määrät vaikuttavat työllisyyteen ja työvoiman tarve kasvaa vielä joitakin vuosia. Terveyspalvelujen tarvetta todennäköisesti lisää väestön ikääntyminen ja väestön kasvu maan suurissa kasvukeskuksissa lisää terveyspalvelujen kysyntää. Haja-asutusalueilla palvelujen tarvetta kasvattaa väestön keskimääräistä nopeampi ikääntyminen. (Vaasan ammattikorkeakoulun www-sivut 2012.)

Suomessa on noin 250 000 työikäistä terveydenhuollon ammattilaista ja alan ammattilaisista sairaan- ja terveydenhoitajia sekä kättilöitä on 30 prosenttia. Vaasan ammattikorkeakoulun www-sivujen mukaan lähes 34 000 terveydenhuollon ammattilaista työskentelee yksityisellä sektorilla. Lisäksi terveydenhuoltoalan ammattilaisia työskentelee jonkun verran ulkomailla, mm. Suomen Punaisen Ristin palveluksessa ja kehitysyhteistyössä kirkon järjestöissä. Muissa EU-maissa EU:n direktiiveillä on sovitettu terveydenhuollon ammattitutkintojen hyväksymisestä. Terveydenhuollon ammattilaisten avoimia työpaikkoja on ollut lähinnä Iso-Britanniassa, Ruotsissa, Norjassa ja jonkun verran myös Tanskassa. (Vaasan ammattikorkeakoulun www-sivut 2012.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus oli luonteeltaan kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus, joka toteutettiin kyselylomaketta apuna käyttäen. Kvantitatiivinen tutkimus on yhä eniten käytetty tutkimusstrategia sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä. Sen alkujuuret ovat luonnontieteissä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeistä on aiemmista tutkimuksista johtopäätöksien hyödyntäminen ja lisäksi aiemmat teoriat. Lisäksi tutkija esittää hypoteesin ja määrittää käsitteet. Lisäksi keskeistä on tutkijan suunnitelmat aineiston keruun tai koejärjestelyjen osalta, että havaintoaineisto soveltuu määrällisen ja numeeriseen mittaamiseen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa määritellään perusjoukko johon tulosten tulee päteä. Tämän jälkeen perusjoukosta otetaan otos. Aineisto saataan tilastollisesti käsiteltävään muotoon ja muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon. Päätelmien teko tutkimuksen pohjalta perustuu havaintoaineiston tilastolliseen analysointiin, eli tutkimustuloksia kuvataan esim. prosenttitaulukkomuodossa. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara. 2000, 129.)

5.2 Tutkimusaineisto ja kohdejoukko

Tutkimustyyppiä nimitetään tutkimusstrategioita eli tutkimusotetta. (Hirsijärvi ym. 2000, 178.) Fenomenologinen lähestymistapa on laadullinen analyysimenetelmä, joka perustuu välittömien havaintojen tekemiseen ja tutkimuskohteesta saadun kokemuksen pohdintaan ja reflektointiin. ”Fenomenologisen analyysin lähtökohtana on tutkijan avoimuus. Tutkimuskohdetta pyritään lähestymään ilman ennalta määrättyjä oletuksia, määritelmiä tai teoreettista viitekehystä.” (Jyväskylän yliopiston www-sivut.) Hoito-, yhteiskunta- ja kasvatustieteissä voidaan käyttää monia tutkimustyyppiä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa perinteisenä tutkimustyyppinä pidetään kokeellista tutkimusta eri lajeineen ja survey-tutkimusta. Lisäksi myös perinteisenä mainitaan tapaustutkimus, joka voidaan myös toteuttaa kvalitatiivisestikin eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimustyypit eroavat toisistaan tarkastelukohteidensa perusteella, mutta niillä on myös yhteisiä piirteitä. Yhteistä niillä on, että ne käyttävät samoja aineis-

tonkeruumenetelmiä. Perusaineistonkeruumenetelmiä on kysely, haastattelu, havainnointi ja dokumenttien käyttö. (Hirsjärvi ym. 2000, 178-179.) Opinnäytetyömme kohdejoukko on Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijat. Turvauduimme tutkimuksessamme strukturoituun kyselylomakkeeseen, jonka lähetimme kohdejoukolle sähköisesti. Kysely laadittiin helmikuun 2012 aikana. Maaliskuun 2012 aikana kyselyyn vastasi yhteensä 189 opiskelijaa.

Kysely on yksi tapa kerätä aineistoa. Se on survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä. Termi survey tulee englannin kielestä ja tarkoittaa sellaisia haastattelun, kyselyn ja havainnoinnin muotoja, jossa aineistoa kerätään standardoidusti ja jossa perusjoukko muodostuu kohdehenkilön muodostamasta otoksesta tai näytteestä. Standardoituus tarkoittaa, että halutessa saada selville mikä on esimerkiksi vastaajien koulutus, asiaa täytyy kysyä kaikilta vastaajilta samalla tavalla. Aineisto, joka kerätään surveyn avulla, käsitellään yleensä kvantitatiivisesti. Kokeelliset tutkimusmenetelmät, strukturoidut haastattelut ja kyselyt ovat tässä suhteessa samanlaisia. Tutkimusta suunniteltaessa on tutkijan hyvä miettiä milloin kohdehenkilön olisi syytä saada toimia vapaammin ja milloin olisi järkevää käyttää strukturoidumpaa aineiston keruun muotoja. (Hirsjärvi ym. 2000, 180-181.)

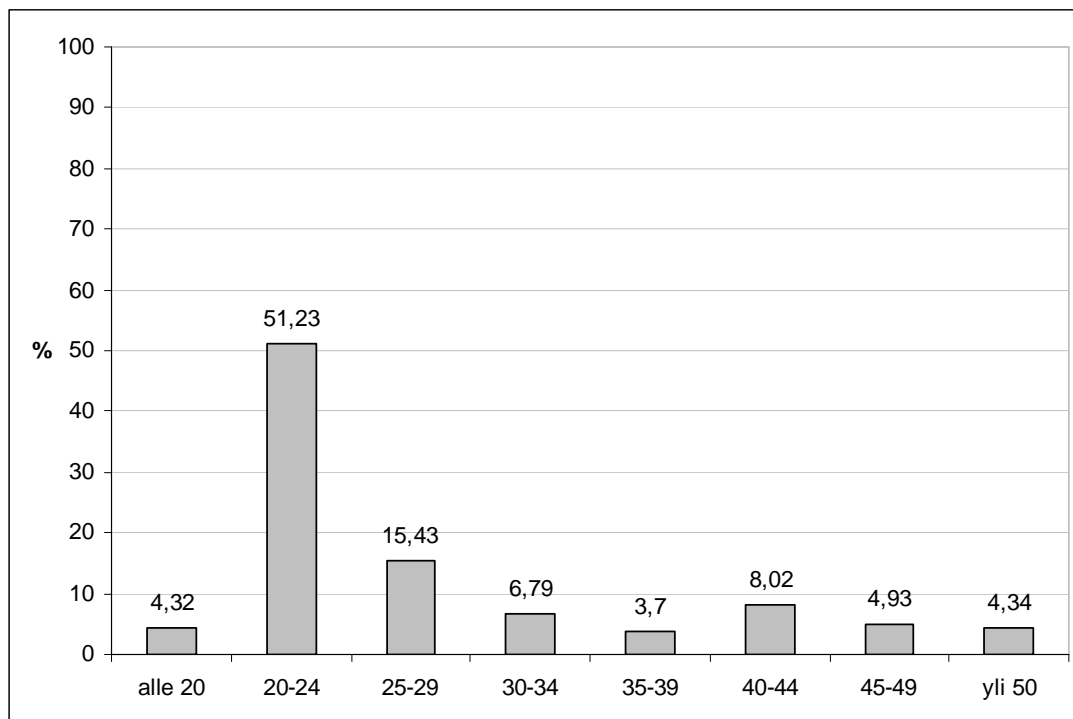
Kyselymenetelmä on tehokas, koska se säästää tutkijan vaivannäköä ja aikaa. Hyvinä puolina pidetään, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Tutkimukseen tutkija voi saada paljon henkilöitä mukaan ja kysyä heiltä monia asioita. Kyselymenetelmän huonona puolina pidetään sen pinnallisuutta ja tutkimukset ovat monesti teoreettisesti vaatimattomia. Ei ole mahdollista varmistua kuinka vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat olleet vastaajille. Väärinymmärryksiä on vaikea kontrolloida mitenkään. Miten vastaajat ovat selvillä siitä alueesta joista heille esitetään kysymyksiä. Hyvän lomakkeen laatiminen vie aikaa ja vaatii tutkijalta monenlaista tietoa ja taitoa. Vastaamattomuus on myös otettava huomioon. Joissakin tapauksissa se voi nousta suureksi. (Hirsjärvi ym. 2000, 182.)

Taustatiedot	kysymykset 1-13
1. Tutkimusongelma) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee opiskelun ja opiskelumotivaationsa.	kysymykset 29-38, 48-64, 74-77 ja 78-79
2. Tutkimusongelma) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee terveytensä ja voimavaransa.	kysymykset 14-19 ja 20-24
3. Tutkimusongelma) Millaiseksi sosiaali- ja terveysalan opiskelija kokee opiskeluympäristönsä ja opetusjärjestelyt	kysymykset 25-28, 39-47 ja 65-73

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Taustatiedot

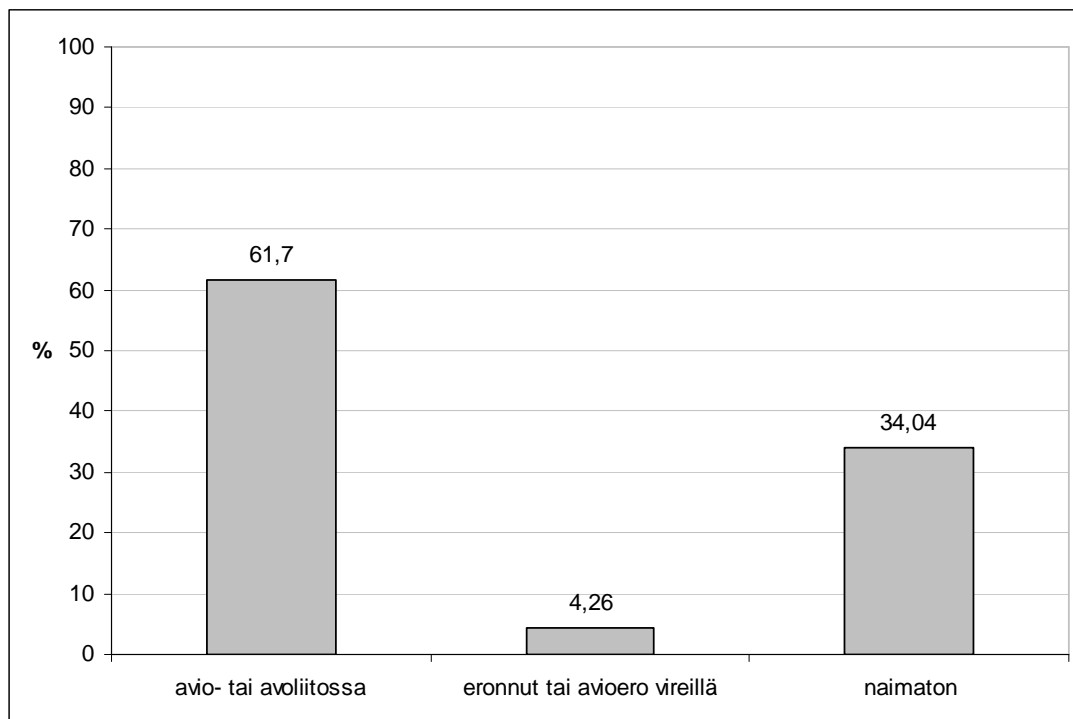
Kyselyyn vastasi opiskelunsa eri vaiheissa olevia Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. Yhteensä kyselyyn vastasi 189 opiskelijaa. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma ulottui 19-vuotiaasta 59-vuotiaaseen. 189 vastaajasta 162 (85,71 %) vastasi kysymykseen iästä. Alle 20-vuotiaita oli seitsemän (4,32 %). Yli puolet vastaajista, eli 83 (51,23 %) oli 20-24-vuotiaita, 25-29-vuotiaita oli 25 (15,43 %), 30-34-vuotiaita 13:sta (6,79 %), vähiten vastaajia oli 35-39-vuotiaissa kuusi (3,7 %), 40-44-vuotiaissa 11:sta (8,02 %), 45-49-vuotiaissa kahdeksan (4,93 %) sekä yli 50-vuotiaissa seitsemän (4,34 %). Kuviossa 2 on esitetty vastaajien ikäjakauma pylväskuviona.

KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma

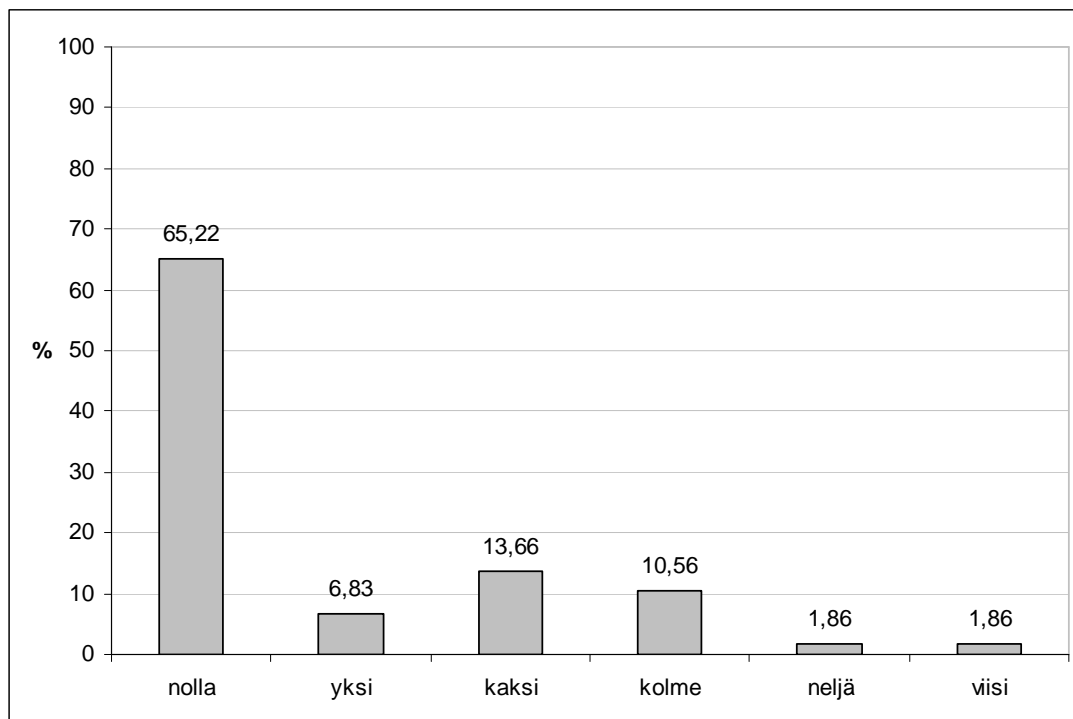
Kyselyssä tahdottiin mahdollisimman kattava kuvaus opiskelijoiden oppimismotiivaatioon ja opintojen etenemiseen vaikuttaviin asioihin, joten oli tärkeää saada vastauksia molemmilta sukupuolilta. Kyselyyn vastanneista vain yksi jätti mainitsematta sukupuolta, eli tähän kysymykseen vastasi 188 (99,47 %). Miehiä vastanneista oli 11:sta (5,85 %) ja naisia 177 (94,15 %), josta voi päätellä alan olevan edelleen naisvaltaista.

Opintojen etenemiseen vaikuttavana tekijänä kysyttiin siviilisäätystä. Suurin osa vastaajista eli 116:sta (61,7 %) eli avio- tai avoliitossa, toiseksi eniten oli naimattomia 64 (34,04 %) ja kahdeksan oli eronnut tai avioero oli vireillä (4,26 %). Tähän kysymykseen vastasi 188 (99,47 %). Vastaajien siviilisäätty on nähtävissä kuviosta 3.

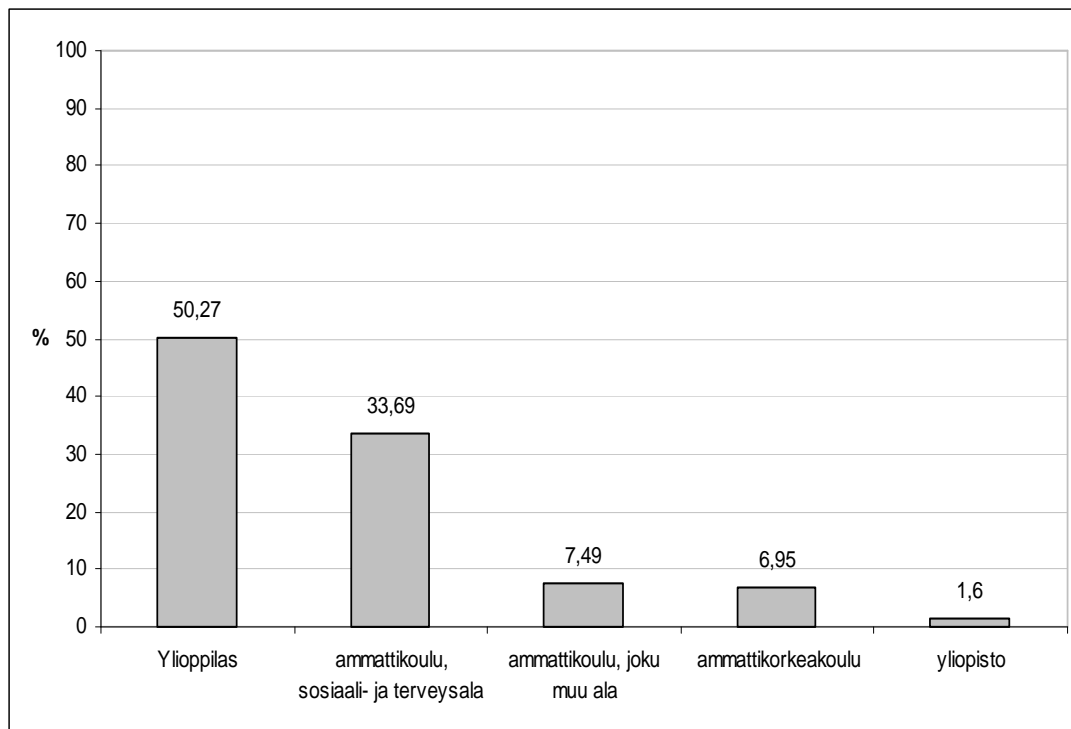
KUVIO 3. Vastaajien siviilisääty

Perustuen elämäntilanteen vaikuttamiseen opintoihin, vastaajilta kysyttiin myös lasten lukumäärää (kuvio 4). Tähän kysymykseen vastasi 161 (85,19 %). Suurimmalla osalla vastaajista, 105:llä (65,22 %) ei ollut lasta, yksi lapsi oli 11:sta (6,83 %), kaksi lasta 22:lla (13,66 %), kolme lasta 17:sta (10,56 %), neljä lasta kolmella (1,86 %) sekä viisi lasta kolmella (1,86 %).

KUVIO 4. Vastaajien lasten lukumäärä

Vastaajilta kysyttiin aiempaa, tätä opiskelua edeltänyttä koulutusta (kuvio 5). Tähän kysymykseen vastasi 187 (98,94 %). Suurin osa vastanneista oli ylioppilaita 94 (50,27 %), ammattikoulun sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneita 63 (33,69 %), ammattikoulun jonkun muun kuin sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneita 14 (7,49 %), ammattikorkeakoulun tutkinnon suorittaneita 13 (6,95 %) sekä yliopistollisen tutkinnon suorittaneita kolme (1,6 %).

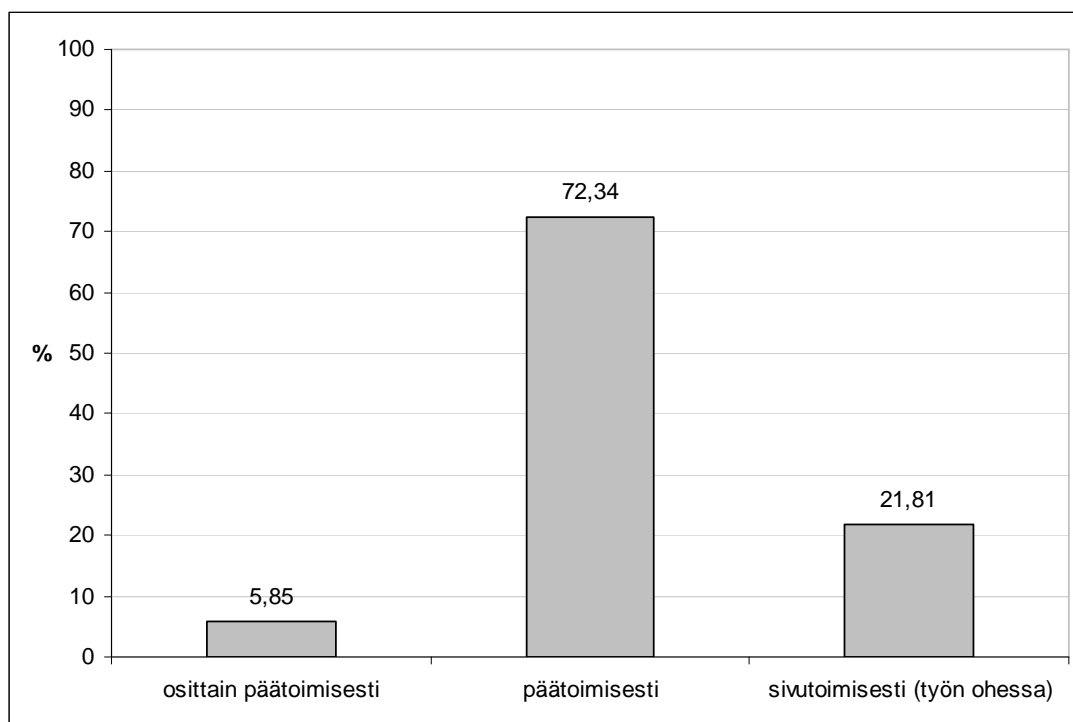
KUVIO 5. Vastaajien aiempi koulutus

Opiskelijoilta kysyttiin myös mihin ammattiin he valmistuvat. Tämä kysymys oli asetettu kyselyssä heti kysymyksen aikaisemmasta koulutuksesta perään, jolloin kysymys oli harhaanjohtava. Kysymykseen vastasi 172 (91,01 %), mutta kysymyksen oikein ymmärsivät tarkoittavan valmistumista meneillään olevasta koulutusohjelmasta 137 (85,44). Suurin osa oikein kysymyksen ymmärtäneistä oli sairaanhoitajaopiskelijoita 62 (36,04 %), toiseksi eniten terveydenhoitajaopiskelijoita 41 (23,83 %), kolmanneksi sosionomiopiskelijoita 27 (15,69 %), neljänneksi fysioterapiaopiskelijoita kahdeksan (4,65 %), viidenneksi geronomiopiskelijoita seitsemän (4,07 %) ja kuudenneksi kuntoutuksenohjaajaopiskelijoita kaksi (1,16 %).

Sosiaali- ja terveysalan opetusta toteutetaan Porissa ja Raumalla. Porilaisia opiskelijoista vastaajista oli kaksi kolmannesta 128 (68,82 %) ja Raumlaisia yksi kolmannes 58 (31,18 %). Kysymykseen vastasi 186 (98,41 %).

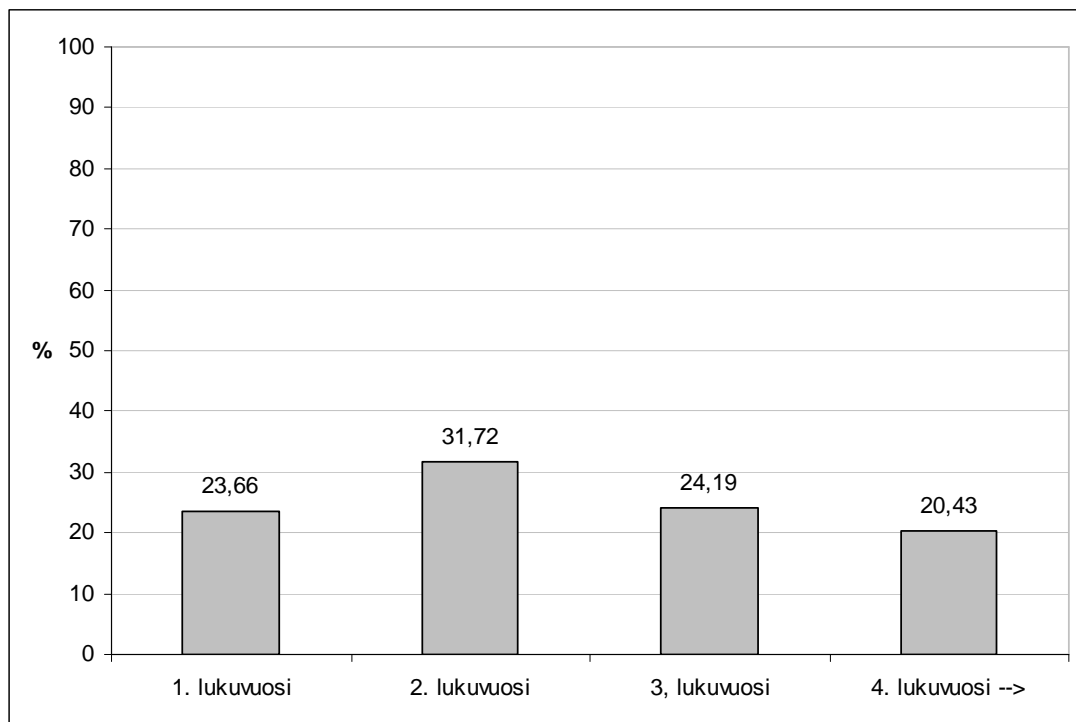
Opiskelijoilta kysyttiin myös opiskelevatko he päätoimisesti, osittain päätoimisesti vai sivutoimisesti (työn ohessa). Kysymykseen jätti vastaamatta yksi, joten vastaajia oli 188 (99,47 %). Päätoimisesti opiskelevia oli selvästi eniten 136 (72,34 %), sivutoimisesti (työn ohessa) opiskelevia toiseksi eniten 41 (21,81 %) ja vähiten osittain

päätoimisesti opiskelevia 11 (5,85 %). Opiskelijoiden vastaukset nähtävissä kuviosta 6.

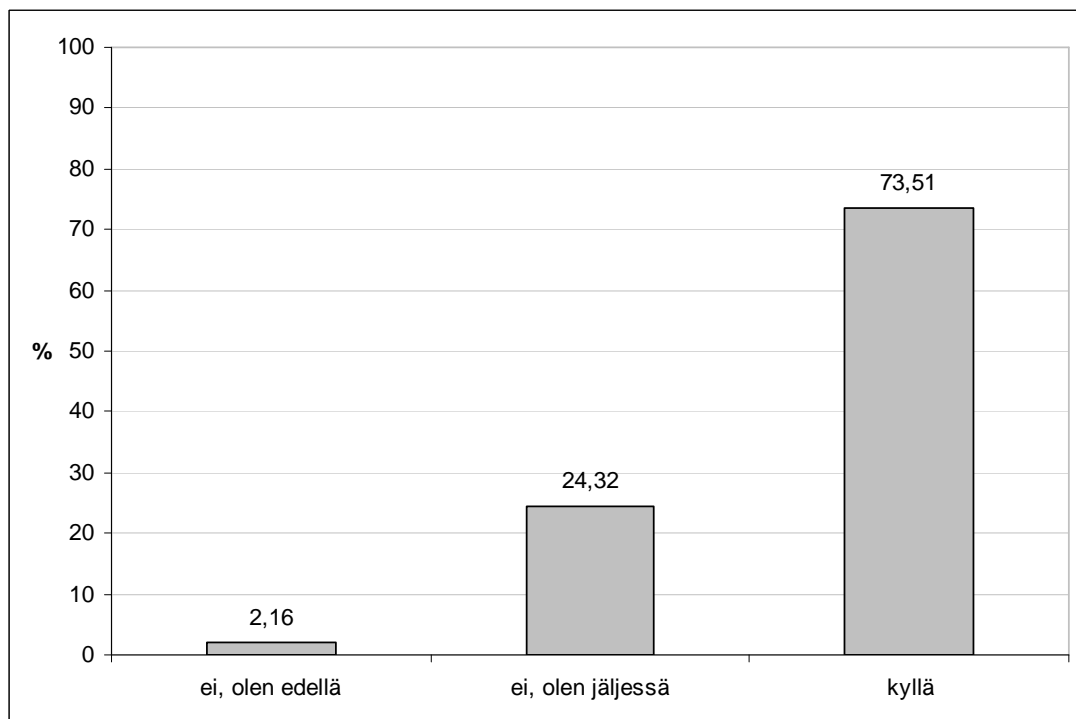
KUVIO 6. Vastaajien jakauma päätoimisesti, osittain päätoimisesti ja sivutoimisesti opiskelevista

Tärkeimpiä kysymyksiä tutkittaessa opiskelijoiden opintojen etenemistä oli selvittää missä vaiheessa opiskelijoiden opinnot olivat ja olivatko ne edenneet opetussuunnitelman mukaisesti ja jos eivät, mitkä syyt ovat vaikuttaneet opintojen viivästymiseen. Kysymykseen missä vaiheessa opinnot ovat vastasi 186 (98,41 %), kysymykseen opintojen etenemisestä opetussuunnitelman mukaisesti 185 (97,88 %) ja opinnoistaan jäljessä olemisen syitä selvensi 42 vastaajaa (22,22 %). Ensimmäisen vuoden opiskelijoita oli 44 (23,66 %), toisen vuoden opiskelijoita 59 (31,72 %), kolmannen lukuvuoden opiskelijoita 45 (24,19 %) sekä neljännen tai sitä myöhäisemmän lukuvuoden opiskelijoita 38 (20,43 %). Kysyttäessä opintojen edistymisestä opetussuunnitelman mukaisesti opintojaan edellä oli neljä (2,16 %) vastaajaa, opetussuunnitelman mukaisesti eteneviä 136 (73,51 %) ja opinnoissaan jäljessä 45 (24,32 %). Opiskelijat lukuvuosittain on nähtävissä kuviosta 7.

KUVIO 7. Vastaajat lukuvuosittain

Opiskelijoiden opintojen eteneminen opetussuunnitelman mukaisesti on nähtävissä kuviosta 8.

KUVIO 8. Vastaajien opintojen eteneminen opetussuunnitelman mukaisesti

Syitä opinnoissaan jälkeen jäämiselle vastaajat esittivät useita. Kolmeksi suurimmaksi opintojen viivästymisen syyksi nousivat äitiysloma tai hoitovapaa; työesteet sekä motivaation puute tai loppuminen. Kaikki kolme syytä mainittiin kuusi kertaa (14,28 %). Neljänneksi suurimpana syynä opintojen viivästymiselle nousi ulkomailla suoritettu vaihto tai harjoittelu, jonka mainitsi viisi (11,9 %) vastaajaa. Neljä (9,52 %) eri vastaajaa mainitsivat opinnäytetyön ja sen lykkäytymisen; henkilökohtaiset syyt, oman elämäntilanteen tai perhetilanteen tai rästitehtävien tai puuttuvan harjoittelun viivästyttävän opintojaan. Kolme (7,14 %) mainitsi sairauden tai leikkauksen vaikuttaneen opintojensa viivästymiseen. Stressi ja laiskuus mainittiin molemmat kerran (2,38 %). Myös erilaisia yksittäisiä syitä mainittiin.

”Työ ja toinen opiskelu veivät aikaa 1.vuonna.”

”Suurimmaksi syyksi tutoropettajan vuoksi.”

”Siirtyminen toisesta koulusta.”

”Pidin puolen vuoden tauon opiskeluistani.”

”Perhetilanteen takia sekä koulun kankeuden.”

”Opiskelua hidastaneet työesteet, muutto toiselle paikkakunnalle kesken opiskelun.”

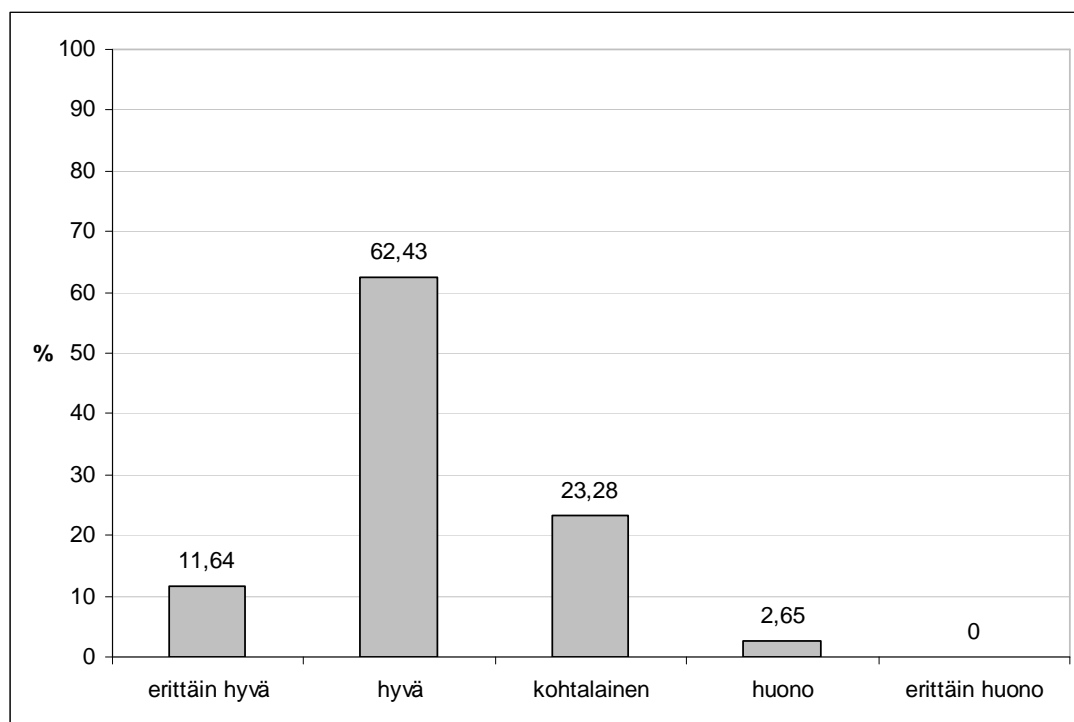
”En ole valmistunut ajallaan.”

Kysyimme myös, aikovatko vastaajat valmistua opiskeltavasta koulutusohjelmastaan. Vain kaksi (1,08 %) vastaajista ei aikonut valmistua koulutusohjelmastaan, 184 (98,92 %) aikoi. Kysymykseen vastasi 186 (98,41 %). Kysyimme lisäksi arvioivatko vastaajat valmistuvansa määräajassa. Vaikka opinnoista jäljessä olevia vastaajia oli 24,32 %, määräajassa arvioi valmistuvansa 155 (82,45 %) ja määräajassa ei arvioinut valmistuvansa 33 (17,55 %).

6.2 Opiskelijan terveys ja voimavarat

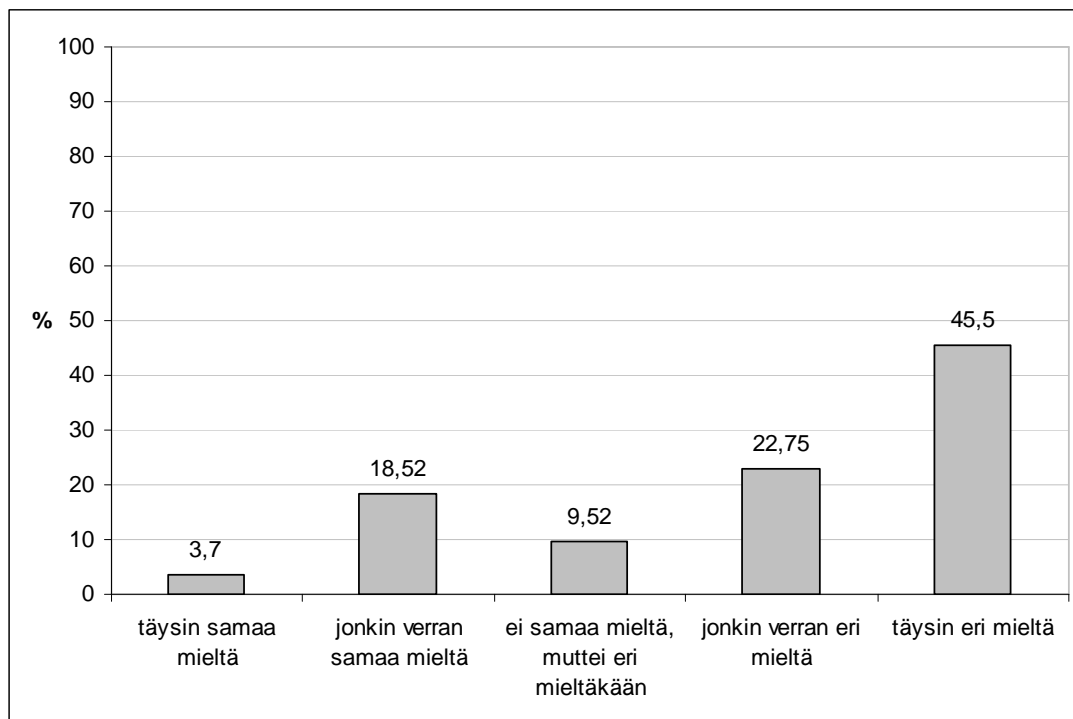
Opiskelijan terveyteen ja voimavaroihin ja niiden vaikuttavuutta opiskelumotivaatioon ja opintojen etenemiseen kysyttiin sekä fyysiseltä että psyykkiseltä kannalta. Kysyttiin millaiseksi opiskelijat kokevat fyysisen terveytensä (kuvio 9) sekä kokevatko he tämän vaikuttavan opintojensa edistymiseen negatiivisesti (kuvio 10). Erittäin hyväksi fyysisen terveytensä koki 22 (11,64 %), hyväksi 118 (62,43 %), kohtalaiseksi

44 (23,28 %) sekä huonoksi viisi (2,65 %). Erittäin huonoksi fyysisistä terveyttään ei kokenut kukaan. Kysymykseen vastasi 189 (100 %).

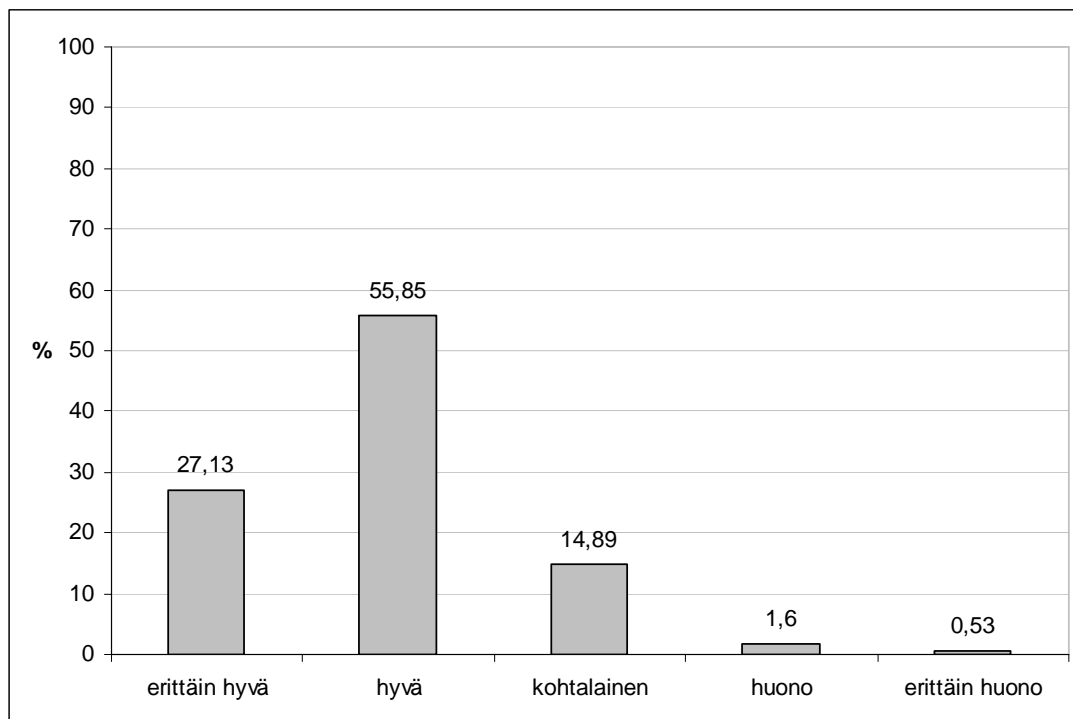
KUVIO 9. Vastaajien kokemus fyysisestä terveydestään

Lisäkysymyksenä fyysisestä terveydestä kysyttiin siis fyysisen terveyden vaikuttamisesta opintojen edistymiseen negatiivisesti, jossa seitsemän (3,7 %) oli täysin samaa mieltä, 35 (18,52 %) jonkin verran samaa mieltä, 18 (9,52 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 43 (22,75 %) jonkin verran eri mieltä sekä 86 (45,5 %) täysin eri mieltä. Tähän kysymykseen vastasi myös 189 (100 %).

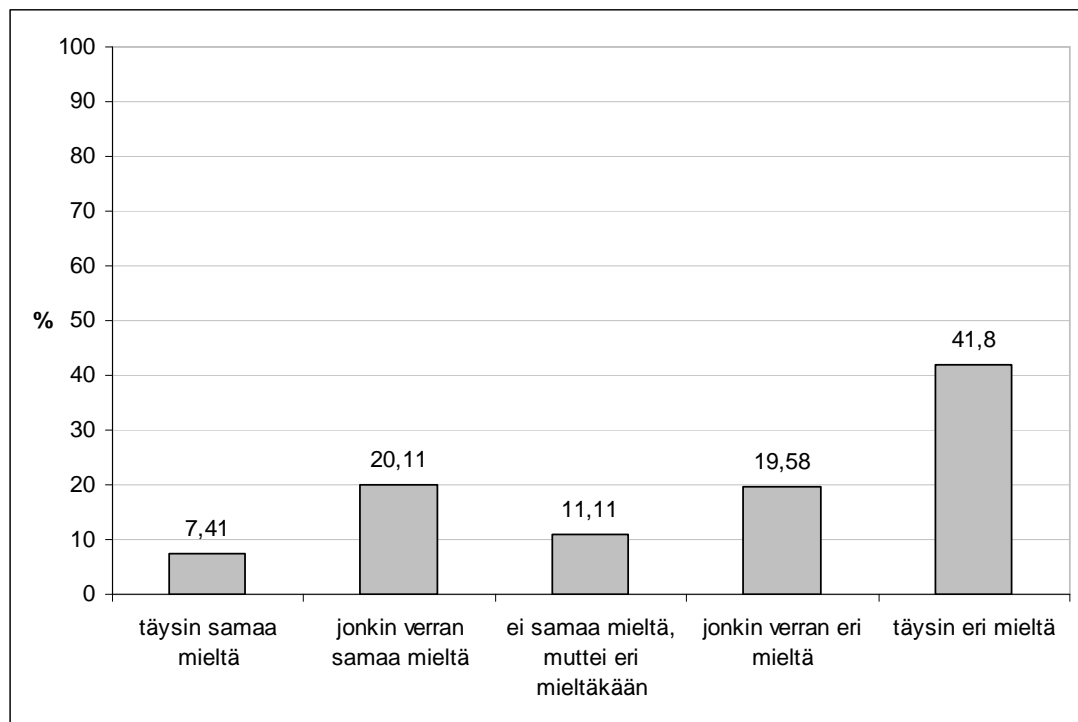
KUVIO 10. Vastaajien kokemus fyysisen terveyden vaikuttamisesta opintoihin negatiivisesti

Opiskelijoilta kysyttiin millaiseksi he kokevat psyykkisen terveytensä (kuvio 11) sekä kokevatko he tämän vaikuttavan opintojensa edistymiseen negatiivisesti (kuvio 12). Erittäin hyväksi psyykkisen terveytensä koki 51 (27,13 %), hyväksi 105 (55,85 %), kohtalaiseksi 28 (14,89 %), huonoksi kolme (1,6 %) sekä erittäin huonoksi yksi (0,53 %). Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %).

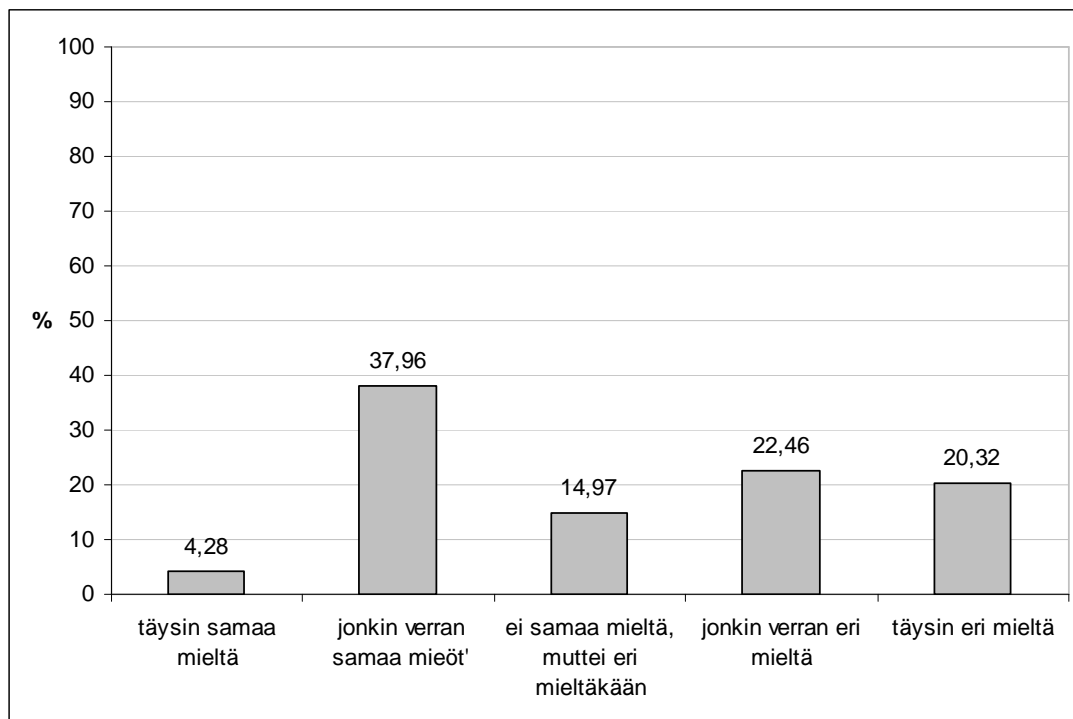
KUVIO 11. Vastaajien kokemus psyykkisestä terveydestään

Lisäkysymyksenä psyykkisestä terveydestä kysyimme siis psyykkisen terveyden vaikuttamisesta opintojen edistymiseen negatiivisesti, jossa 14 (7,41 %) oli täysin samaa mieltä, 38 (20,11 %) jonkin verran samaa mieltä, 21 (11,11 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 37 (19,58 %) jonkin verran eri mieltä sekä 79 (41,8 %) täysin eri mieltä. Tähän kysymykseen vastasi myös 189 (100 %).

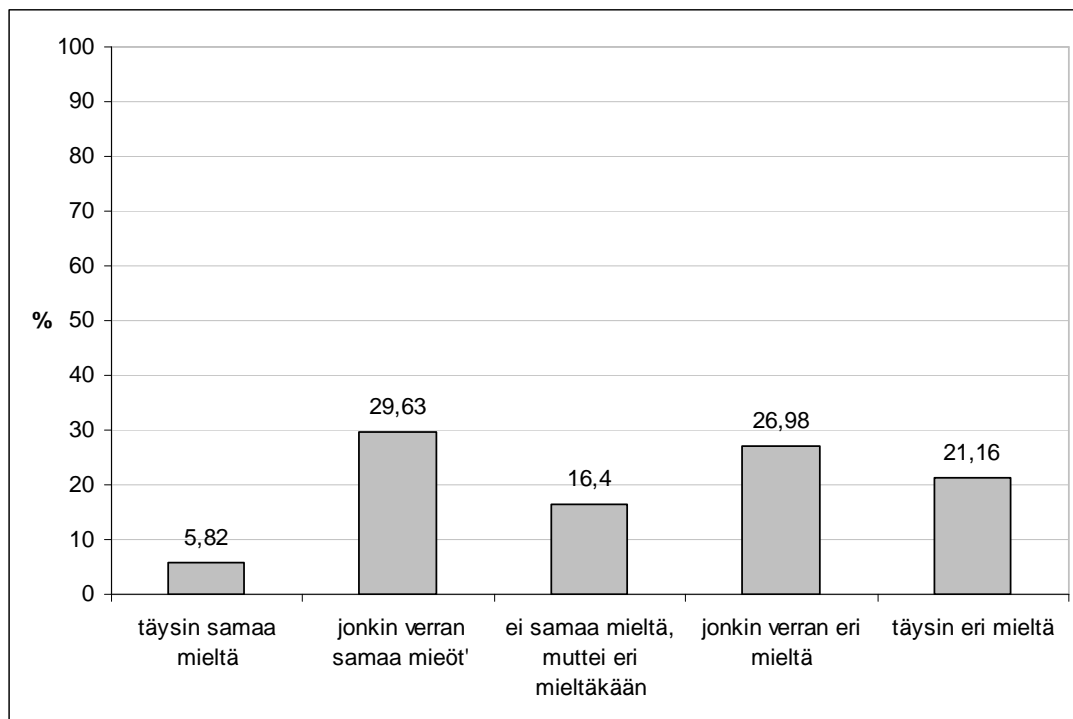
KUVIO 12. Vastaajien kokemus psyykkisen terveyden vaikuttamisesta opintoihin negatiivisesti

Opiskelijoiden psyykkiseen terveyteen liittyen kysyttiin, onko opiskelu niin kiireistä ja paineista, että se vaikuttaa opintojen edistymiseen negatiivisesti. Tähän kysymykseen vastasi 187 (98,94 %). Täysin samaa mieltä oli kahdeksan (4,28 %), jonkin verran samaa mieltä 71 (37,96 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 28 (14,97 %), jonkin verran eri mieltä 42 (22,46 %) ja täysin eri mieltä 38 (20,32 %). Vastaukset olivat hyvin tasaväkisiä.

KUVIO 13. Vastaajien kokemus onko opiskelu niin kiireistä ja paineista, että se vaikuttaa opintojen edistymiseen negatiivisesti

Kysyimme onko opiskelijoilla opiskeluista johtuen niin paljon stressiä, että se vaikuttaisi opintojen edistämiseen negatiivisesti (kuvio 14), johon vastasi 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 11 (5,82 %), jonkin verran samaa mieltä 56 (29,63), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 31 (16,4 %), jonkin verran eri mieltä 51 (26,98) sekä täysin eri mieltä 40 (21,16 %).

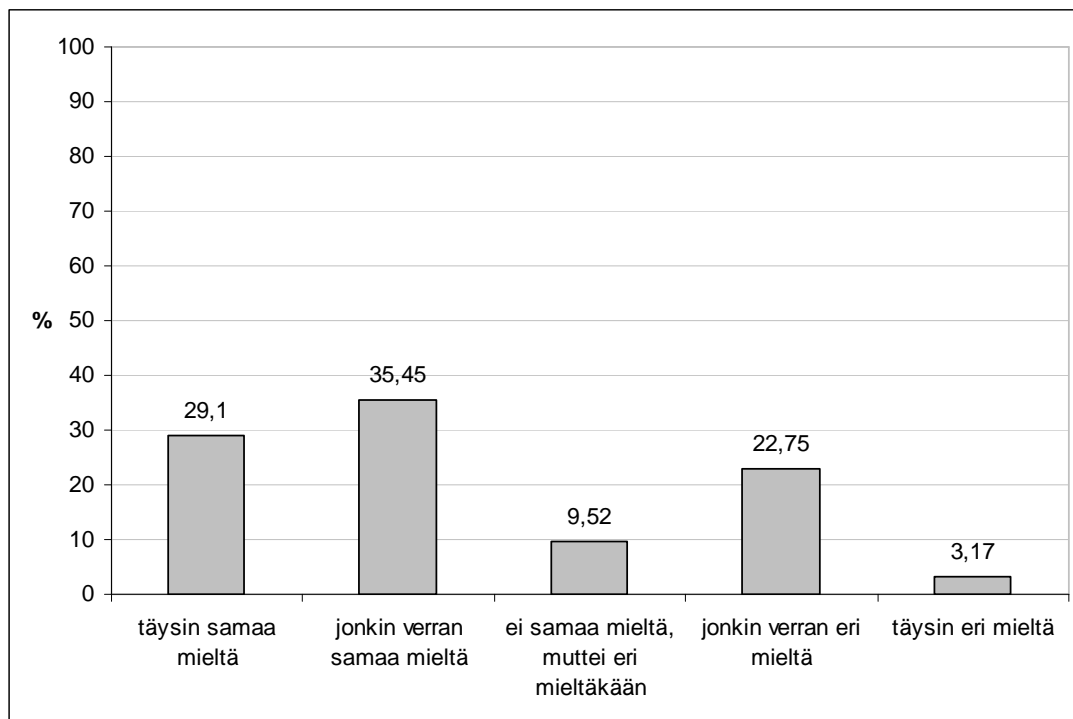

KUVIO 14. Vastaajien kokemus onko opiskeluista johtuen niin paljon stressiä, että se vaikuttaa opintojen edistymiseen negatiivisesti.

6.3 Elämäntilanne

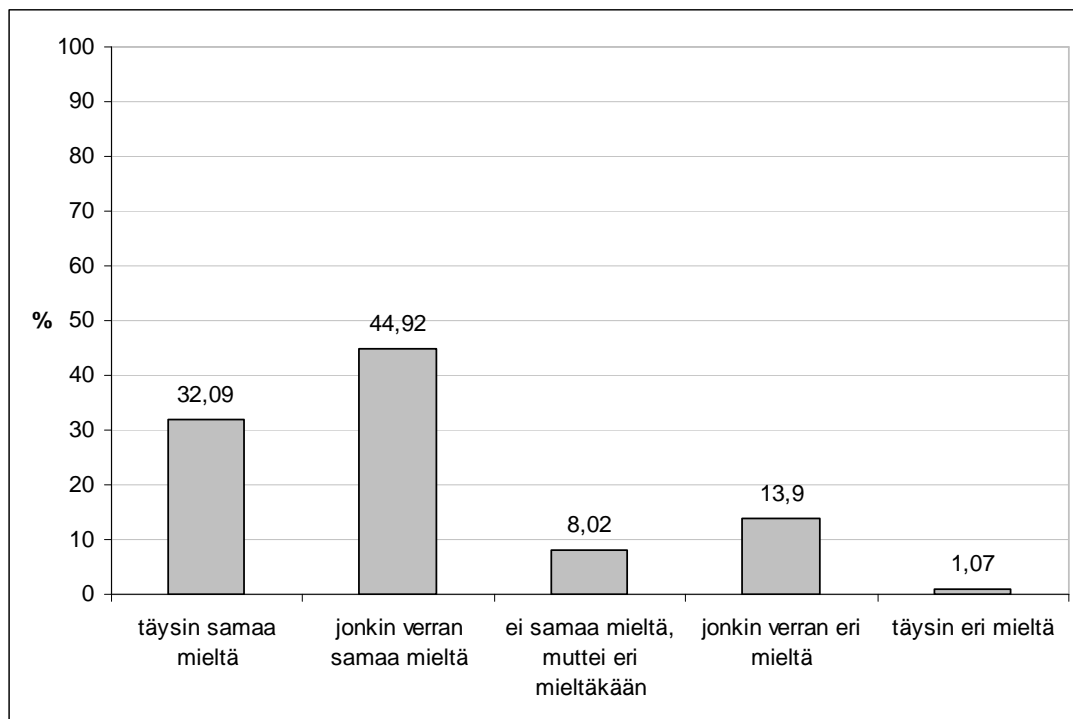
Opiskelijan elämäntilanne on yksi tärkeimmistä opintojen edistymiseen ja oppimismotivaatioon vaikuttavista tekijöistä. Jos elämäntilanne ei ole opintoja tukeva, on opintojen viivästyminen mahdollista.

Kysyttiin tukeeko opiskelijoiden tämänhetkinen elämäntilanne opiskelua (kuvio 15), johon vastasi 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 55 (29,1 %), jonkin verran samaa mieltä 67 (35,45 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 18 (9,52 %), jonkin verran eri mieltä 43 (22,75 %) ja täysin eri mieltä kuusi (3,17 %).

KUVIO 15. Vastaajien kokemus onko heidän tämänhetkinen elämäntilanne opiskelu- ja tukeva

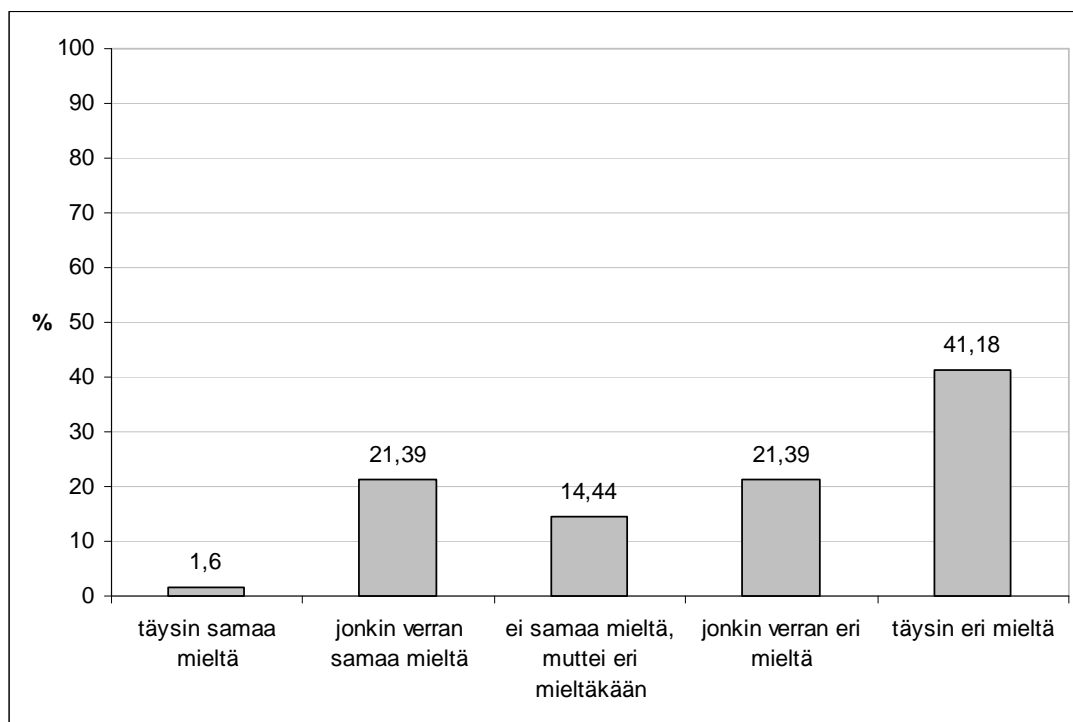
Opiskelu voi ajoittain olla kiireistä ja vaativaa, jonka vuoksi onkin tärkeää, että opiskelijoilla on aikaa pitää huolta fyysisestä sekä psyykkisestä terveydestään. Opiskelijoilta kysyttiin opiskelujen ajankäytöllistä vaikuttavuutta vastaajien elämään, eli ehtivätkö he tehdä opiskelujen lisäksi muitakin asioita (kuvio 16). Kysymykseen vastasi 187 (98,94 %), joista täysin samaa mieltä oli 60 (32,09 %), jonkin verran samaa mieltä 84 (44,92 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 15 (8,02 %), jonkin verran eri mieltä 26 (13,9 %) sekä täysin eri mieltä kaksi (1,07 %).

KUVIO 16. Vastaajien kokemus ehtivätkö he opiskelujen lisäksi tehdä muitakin asioita

Koska opiskelijan oma elämäntilanne vaikuttaa paljon opiskelujen etenemiseen ja oppimismotivaatioon, kysyttiin onko opiskelijoiden elämässä nyt tai ollut isoja muutoksia, jotka vaikuttaisivat opiskeluun negatiivisesti. Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %), joista 137 (72,87 %) elämässä tällaisia muutoksia ei ole tai ole ollut, kun taas 51 (27,13 %) elämässä on. Heiltä, jotka edelliseen kysymykseen vastasivat kyllä, kysyttiin tarkennuksena millaisia muutoksia, johon vastauksen antoi 48 (25,4 %) ja osa mainitsi useammankin asian. Suurimmaksi muutokseksi elämässä, joka vaikuttaa opiskeluihin negatiivisesti, mainittiin oma tai läheisen sairastuminen, kuolema tai omat terveysongelmat, joita ilmeni 17 (35,36 %) vastanneista. 15 (31,2 %) mainitsi eron, parisuhdeongelmat tai perheongelmat, yhdeksän (18,72 %) mainitsi asuntoasiat, muuton, remontin tai talon rakentamisen, kuusi (12,48 %) mainitsi työn tai työpaikan odotukset ja yksi (2,08 %) kertoi myös työpaikkakiusaamisesta, neljä (8,32 %) mainitsi lapsen syntymän tai raskauden, kolme (6,24 %) taloudelliset ongelmat sekä kolme (6,24 %) oman jaksamisen heikkenemisen, masennuksen tai muut mielenterveydelliset ongelmat vaikuttavan opintoihinsa negatiivisesti. Myös yksittäisiä syitä löytyi.

Kysyttiin myös vaikuttaako vastaajien tämänhetkinen elämäntilanne opintojen edistymiseen negatiivisesti, johon vastasi 187 (98,94 %). Täysin samaa mieltä oli kolme (1,6 %), jonkin verran samaa mieltä 40 (21,39 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 27 (14,44 %), jonkin verran eri mieltä 40 (21,39 %) ja täysin eri mieltä 77 (41,18 %). Suurin osa vastaajista (62,57 %) oli sitä mieltä, että heidän tämänhetkinen elämäntilanne ei vaikuta opintojen etenemiseen negatiivisesti, mutta kuitenkin 22,99 % mielestä vaikuttaa ainakin jonkin verran. Vastaukset nähtävissä kuviossa 17.

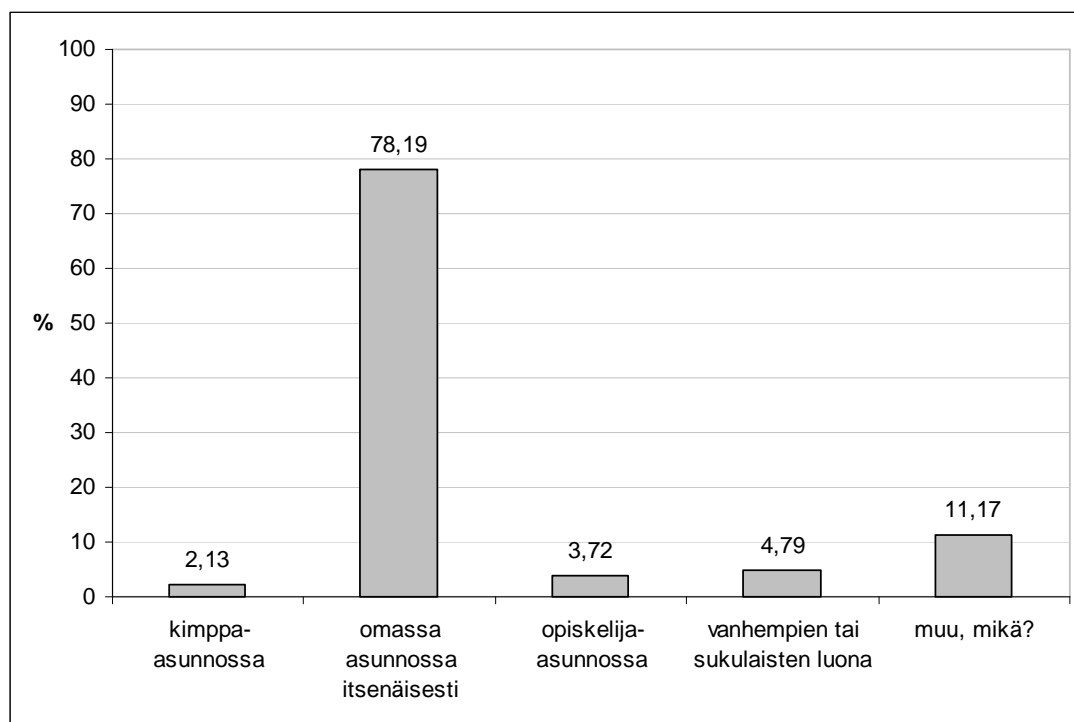

KUVIO 17. Vastaajien kokemus vaikuttaako tämänhetkinen elämäntilanne opintojen edistymiseen negatiivisesti

6.4 Asuinpaikka

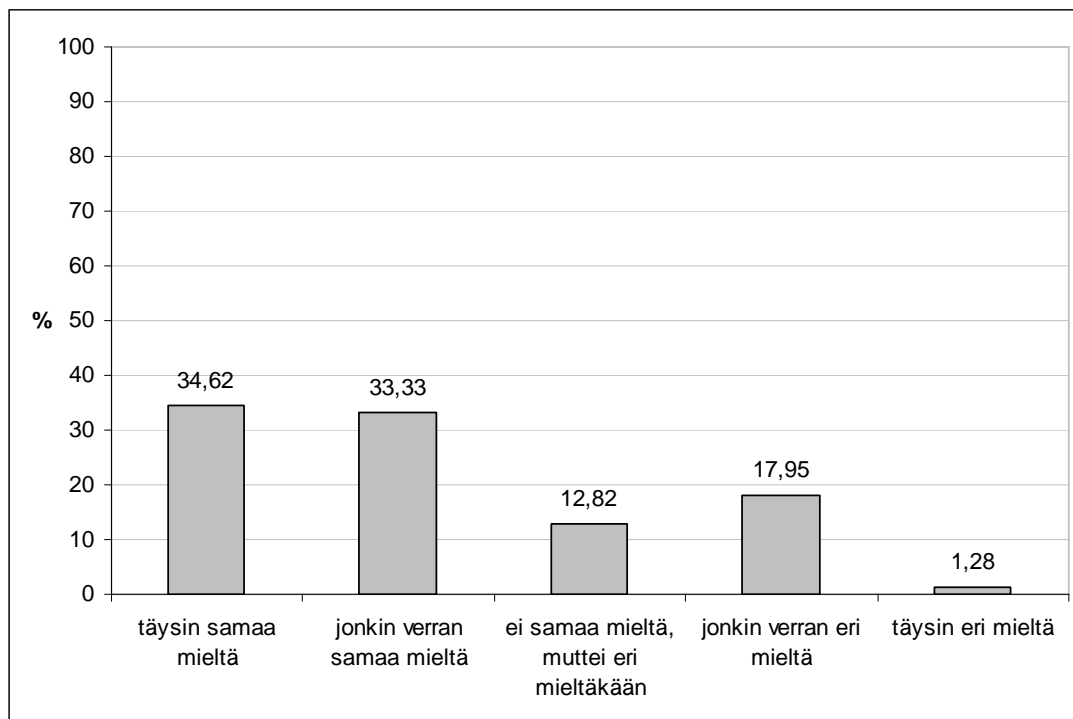
Opiskelijoilta kysyttiin miten he asuvat (kuvio 18), johon vastauksia tuli 188 (99,47 %). Suurin osa vastaajista, eli 147 (78,19 %) asuu omassa asunnossa itsenäisesti, kimppa-asunnossa asui neljä (2,13 %), opiskelija-asunnossa seitsemän (3,72 %) ja vanhempien tai sukulaisten luona yhdeksän (4,79 %). Muussa asumismuodossa asui 21 (11,17 %), joista 20 (10,64 %) kertoi asumisestaan tarkemmin. Näistä kuusi (30 %) ilmoitti asuvansa vuokra-asunnossa itsenäisesti tai poikaystävänsä kanssa ja toiset

kuusi (30 %) puolison, aviomiehen tai poikaystävän kanssa, viisi (25 %) kertoi asuvansa perheen kanssa ja kolme (15 %) omakotitalossa.

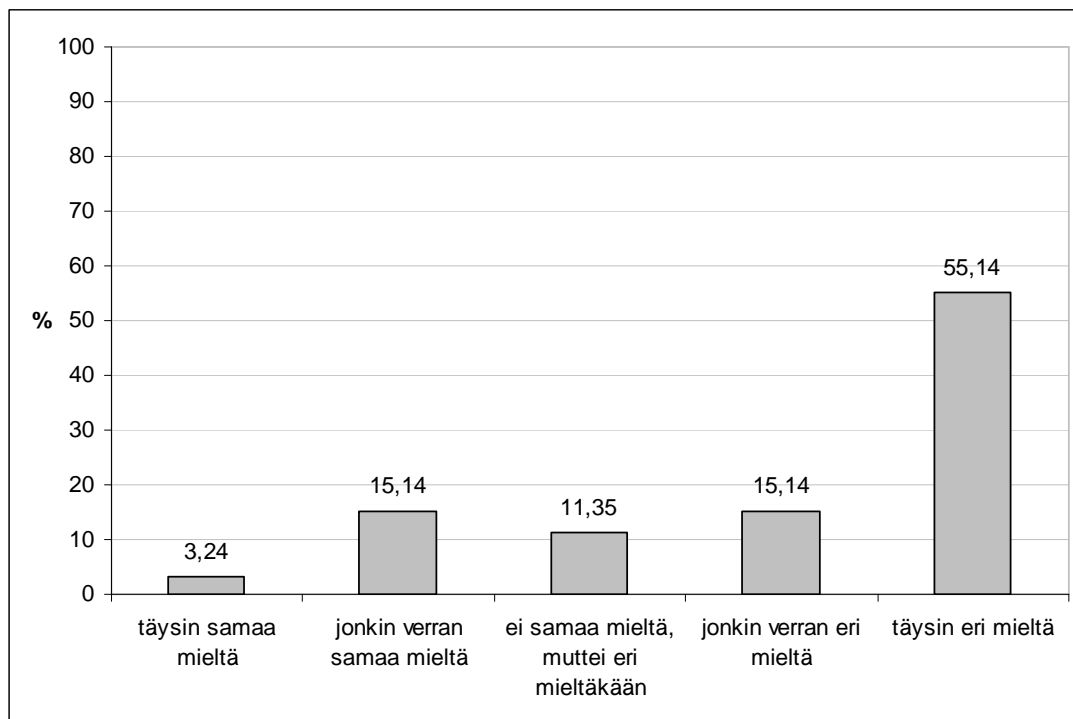
KUVIO 18. Vastaajien asumismuoto

Opiskelupaikkakuntakin vaikuttaa opiskelijoiden opiskelumotivaatioon sekä opiskelijayhteisöön. Opiskelijoilta kysyttiin, ovatko he muuttaneet toiselta paikkakunnalta opiskelemaan, johon 116 (61,38 %) vastasi ei ja 73 (38,62 %) kyllä. Tarkentavana kysymyksenä esitettiin toiselta paikkakunnalta muuttaneille, eli kyllä vastanneille, ovatko he päässeet sisälle opiskelijayhteisöön opiskelupaikkakunnalta kotoisin olevien kanssa (kuvio 19). Kysymykseen vastasi 78 (41,27 %), vaikka kyllä-vastauksia antoi vain 73 (38,62 %). Täysin samaa mieltä, eli täysin opiskelijayhteisöön sisälle päässyt opiskelupaikkakunnalta kotoisin olevien kanssa, oli 27 (34,62 %), jonkin verran samaa mieltä 26 (33,33 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 10 (12,82 %), jonkin verran eri mieltä 14 (17,95 %) ja täysin eri mieltä, eli ei ollenkaan opiskelijayhteisöön sisälle päässyt opiskelupaikkakunnalta kotoisin olevien kanssa, oli yksi (1,28 %).

KUVIO 19. Toiselta paikkakunnalta opiskelemaan muuttaneiden vastaajien kokemus siitä, ovatko he päässeet sisälle opiskelijayhteisöön opiskelupaikkakunnalta kotoisin olevien kanssa

Kysyttiin myös vaikuttaako opiskelupaikkakunta vastaajien opintojen edistymiseen negatiivisesti. Kysymykseen vastasi 185 (97,88 %). Täysin samaa mieltä, eli että opiskelupaikkakunta vaikuttaa opintojen edistymiseen negatiivisesti, oli kuusi (3,24 %), jonkin verran samaa mieltä 28 (15,14 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 21 (11,35 %), jonkin verran eri mieltä 28 (15,14 %) ja täysin eri mieltä suurin osa, eli 102 (55,14 %). Alle viidennes oli siis sitä mieltä, että opiskelupaikkakunta vaikuttaa opintojen edistymiseen negatiivisesti, kun taas selkeästi suurin osa ei kokenut opiskelupaikkakunnan kielteistä vaikutusta. Vastaukset on nähtävissä kuviosta 20.

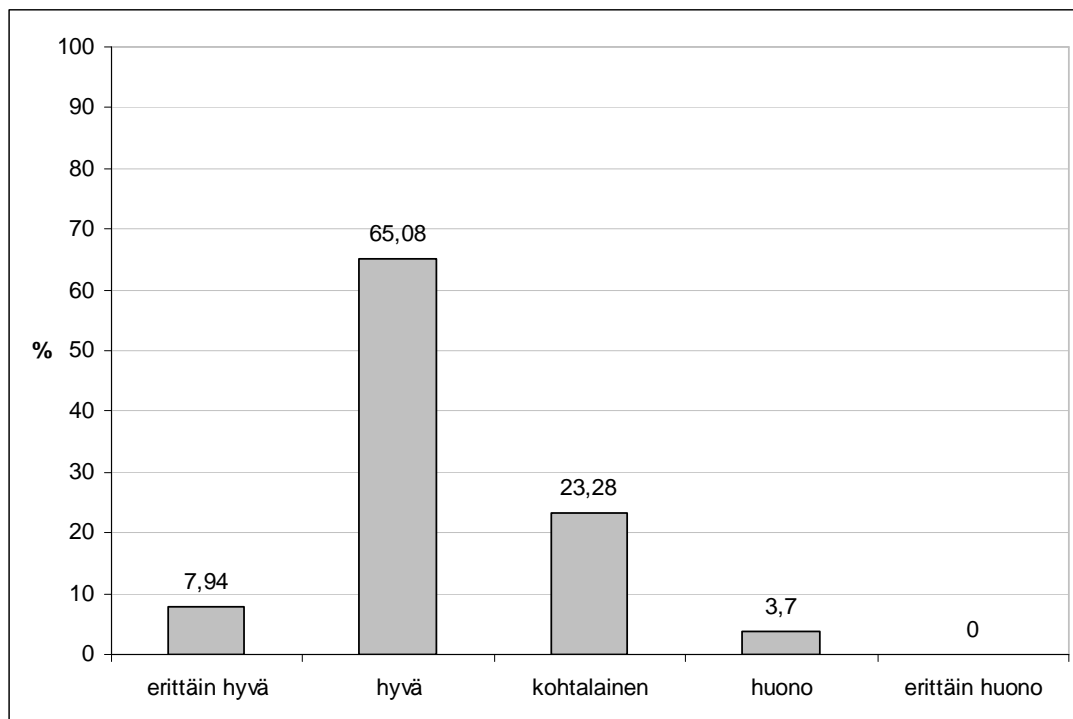

KUVIO 20. Vastaajien kokemus vaikuttaako opiskelupaikkakunta opintojen edistymiseen negatiivisesti

6.5 Opiskelutaidot

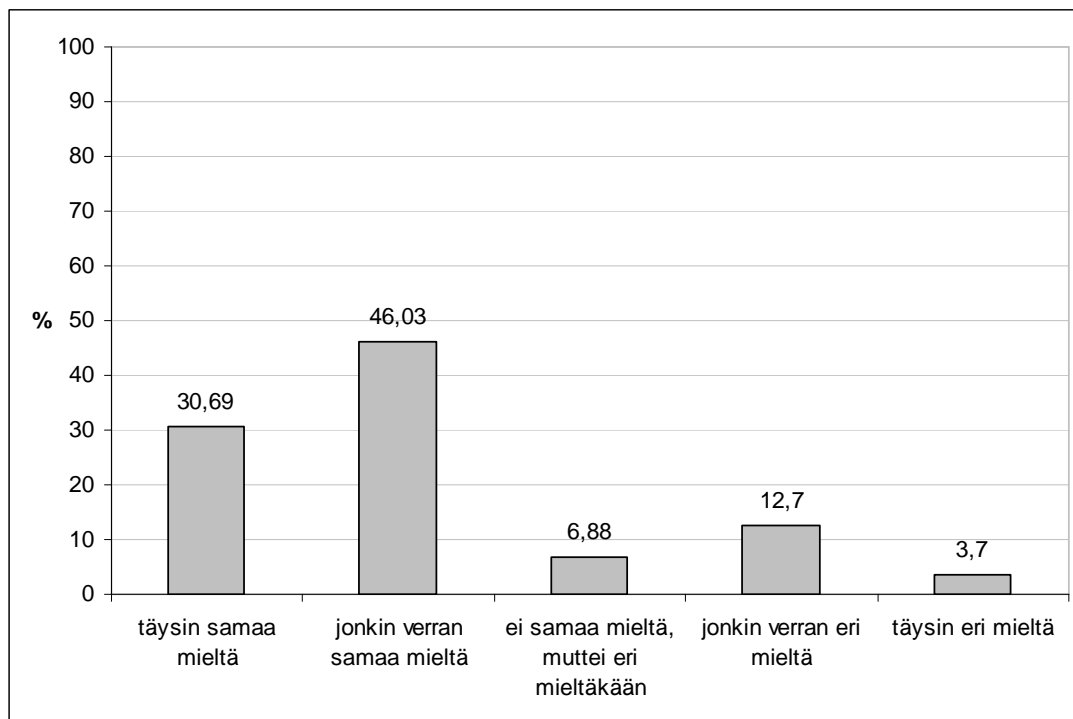
Opiskelutaidot oli tärkeimpiä kyselyn osa-alueita, koska sillä selvitettiin vastaajien omaa oppimismotivaatiota ja tyytyväisyyttä omiin oppimistuloksiinsa. Sisäisen opiskelumotivaation puuttuminen on tärkeä tekijä opintojen pitkittymisessä ja valmistuksen myöhästymisessä.

Ensimmäiseksi kysyttiin millainen oli vastaajien senhetkinen opiskelumenestys (kuvio 21). Kysymys oli tärkeä, koska motivoitunut opiskelija yleensä myös menestyy opinnoissaan. Kysymykseen vastasikin 189 (100%) opiskelijaa. Erittäin hyväksi opiskelumenestyksensä koki 15 (7,94 %) ja hyväksi suurin osa, eli 123 (65,08 %) opiskelijaa. Kohtalaiseksi opiskelumenestyksensä koki 44 (23,28 %) ja huonoksi seitsemän (3,7 %). Erittäin huonoksi opiskelumenestystään ei kokenut kukaan vastaajista.

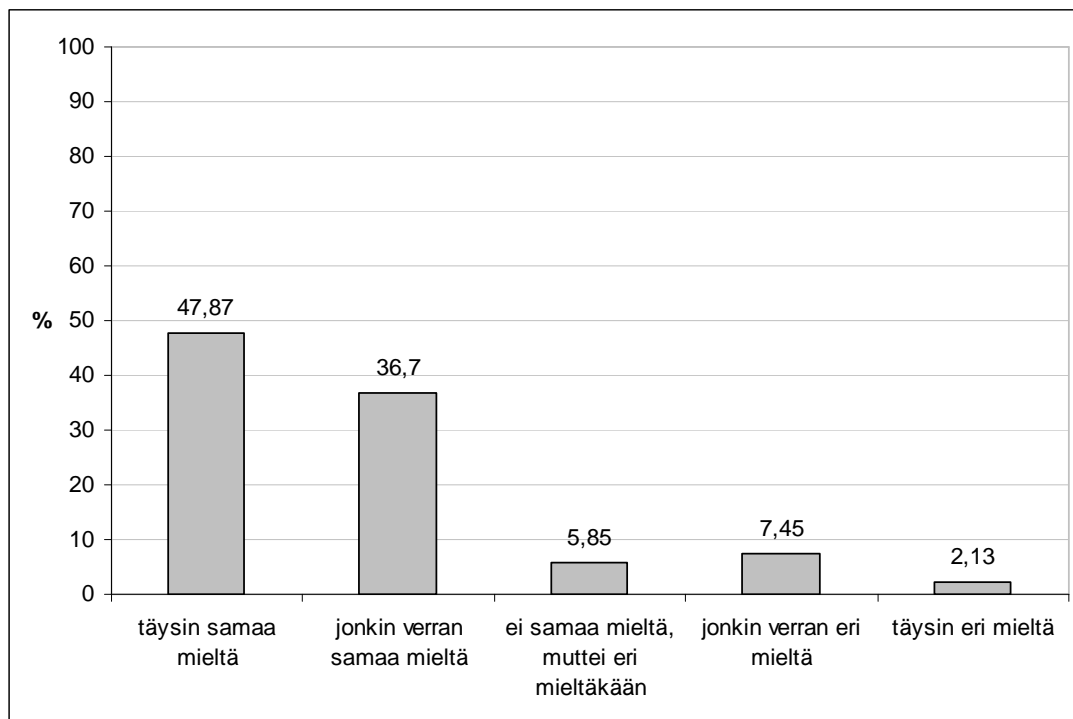
KUVIO 21. Vastaajien kokemus tämänhetkisestä opiskelumenestyksestään

Toiseksi esitettiin väittämä ”minulla on motivaatiota opiskella” (kuvio 22), johon vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 58 (30,69 %), jonkin verran samaa mieltä 87 (46,03 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 13 (6,88 %), jonkin verran eri mieltä 24 (12,7 %) ja täysin eri mieltä seitsemän (3,7 %).

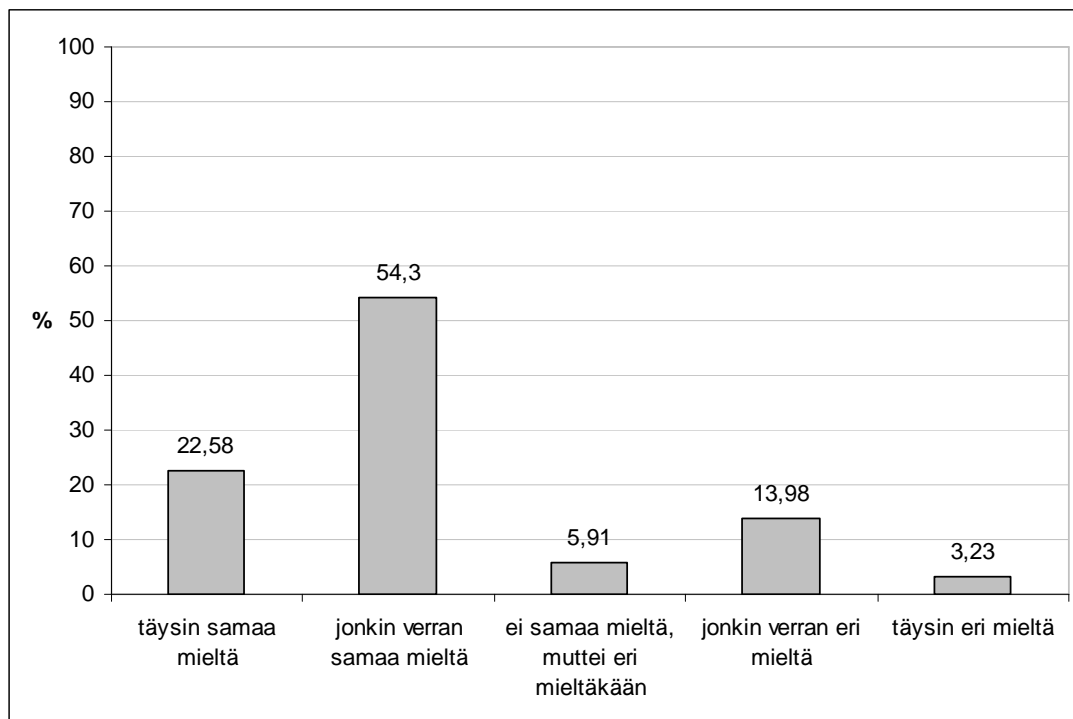
KUVIO 22. Vastaajien kokemus motivaatiostaan opiskella

Tärkeä osa opiskelumotivaatiota on halu opiskella. Esitettiin väittämä ”opiskelen koska haluan, en koska on pakko”, johon vastasi 188 (99,47 %). Täysin samaa mieltä oli 90 (47,87 %), jonkin verran samaa mieltä 69 (36,7 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 11 (5,85 %), jonkin verran eri mieltä 14 (7,45 %) ja täysin eri mieltä neljä (2,13 %). Vastaukset nähtävissä kuviossa 23.

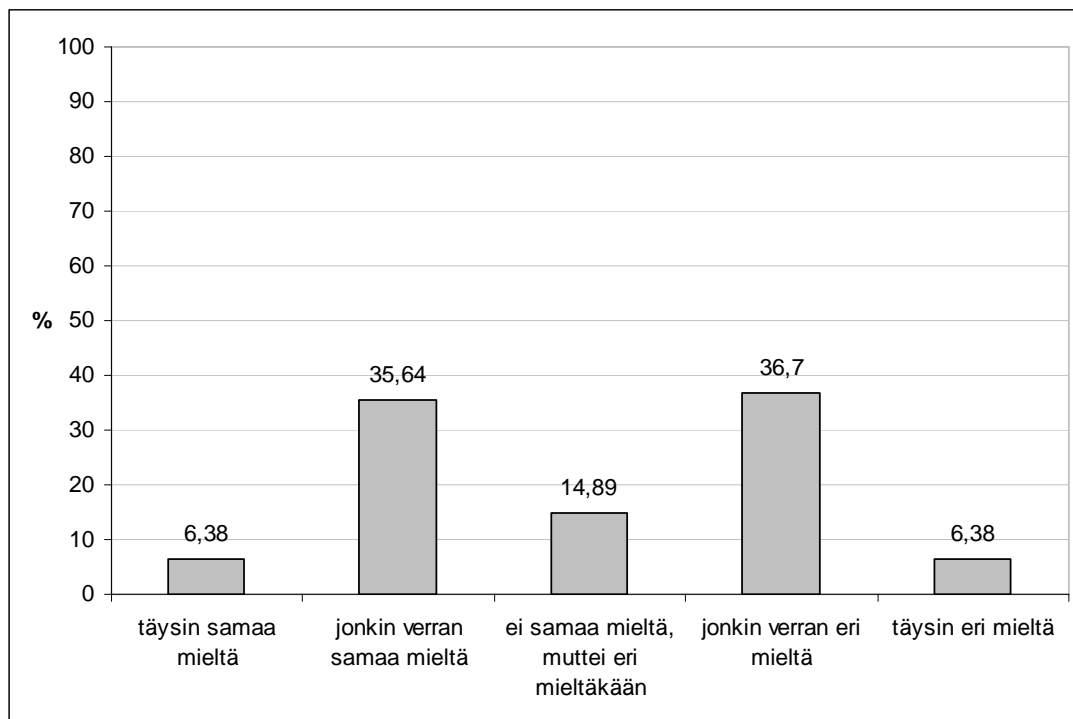
KUVIO 23. Vastaajien kokemus opiskelusta koska haluavat, eivät koska on pakko

Aiempaan kysymykseen opiskelijoiden kokemuksia opiskelumenestyksestään liittyen kysyttiin myös, ovatko opiskelijat tyytyväisiä omiin oppimistuloksiinsa (kuvio 24). Kysymykseen vastasi 186 (98,41 %). Täysin samaa mieltä oli 42 (22,58 %), jonkin verran samaa mieltä 101 (54,3 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 11 (5,91 %), jonkin verran eri mieltä 26 (13,98 %) ja täysin eri mieltä kuusi (3,23 %).

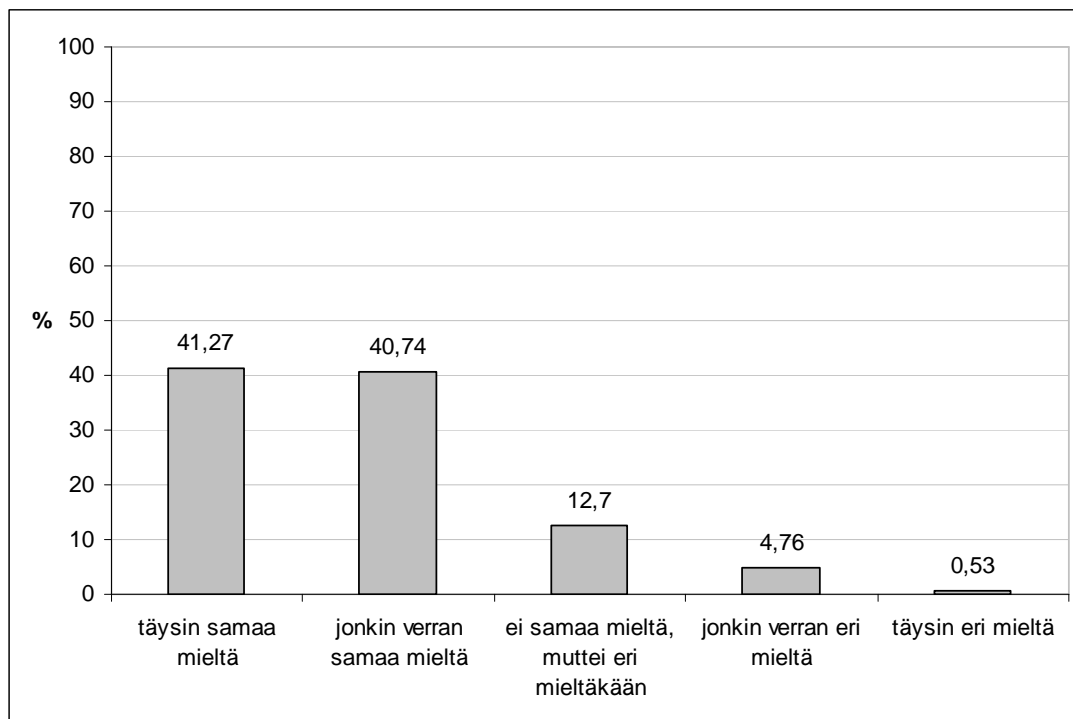
KUVIO 24. Opiskelijoiden tyytyväisyys omiin oppimistuloksiinsa

Tahdottiin tietää myös mitä opiskelijat ovat mieltä koulutusohjelmastaan ja koulun tarjoamasta opetuksesta (kuvio 25). Näihin liittyviä kysymyksiä esitettiin useita lomakkeen eri kohdissa. Ensimmäisenä kysyttiin, ovatko vastaajat tyytyväisiä koulutusohjelmaan ja opintoihin. Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %). Täysin samaa mieltä oli 12 (6,38 %), jonkin verran samaa mieltä 67 (35,64 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 28 (14,89 %), jonkin verran eri mieltä 69 (36,7 %) ja täysin eri mieltä 12 (6,38 %).

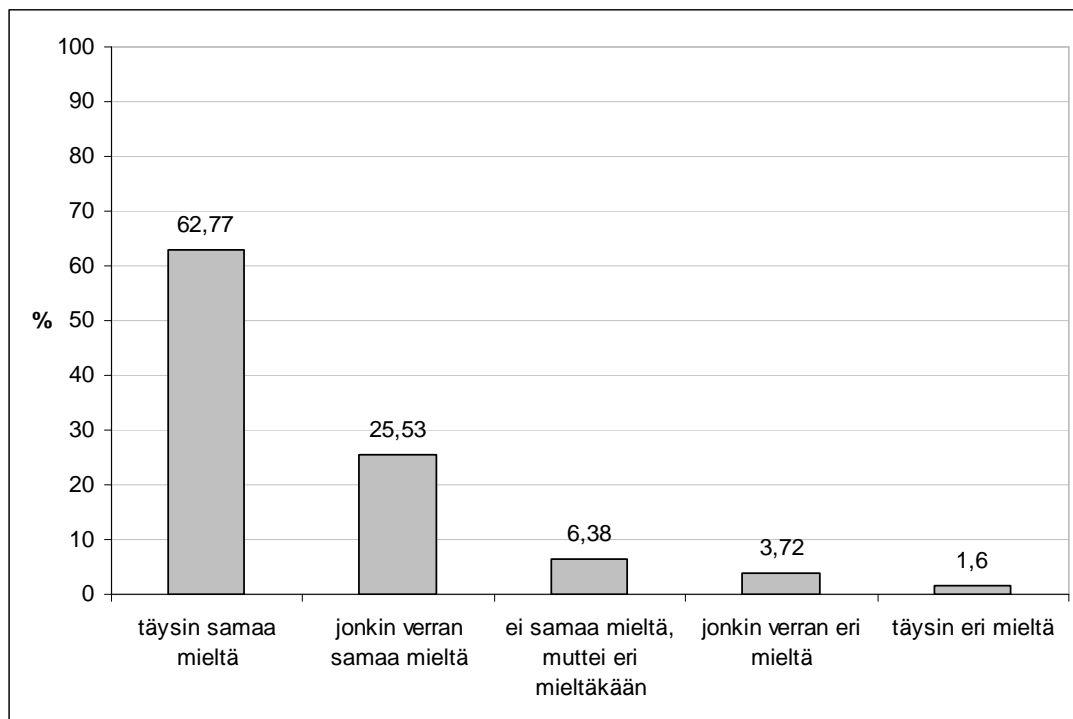
KUVIO 25. Opiskelijoiden tyytyväisyys koulutusohjelmaan ja opintoihin

Opiskelijoiden tyytyväisyyttä koulutusohjelmaan ja opintoihin selvitettiin kysymällä, mitä mieltä vastaajat ovat koulun tarjoamasta opetuksesta. Opetusta ja ohjausta kysyttiin tarkemmin myös myöhemmässä vaiheessa kyselyä. Kysyttiin, tahtoisivatko opiskelijat syvällisempää ja perehdyttävämpää opetusta (kuvio 26), johon vastasi 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 78 (41,27 %), jonkin verran samaa mieltä 77 (40,74 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 24 (12,7 %), jonkin verran eri mieltä yhdeksän (4,76 %) ja täysin eri mieltä yksi (0,53 %).

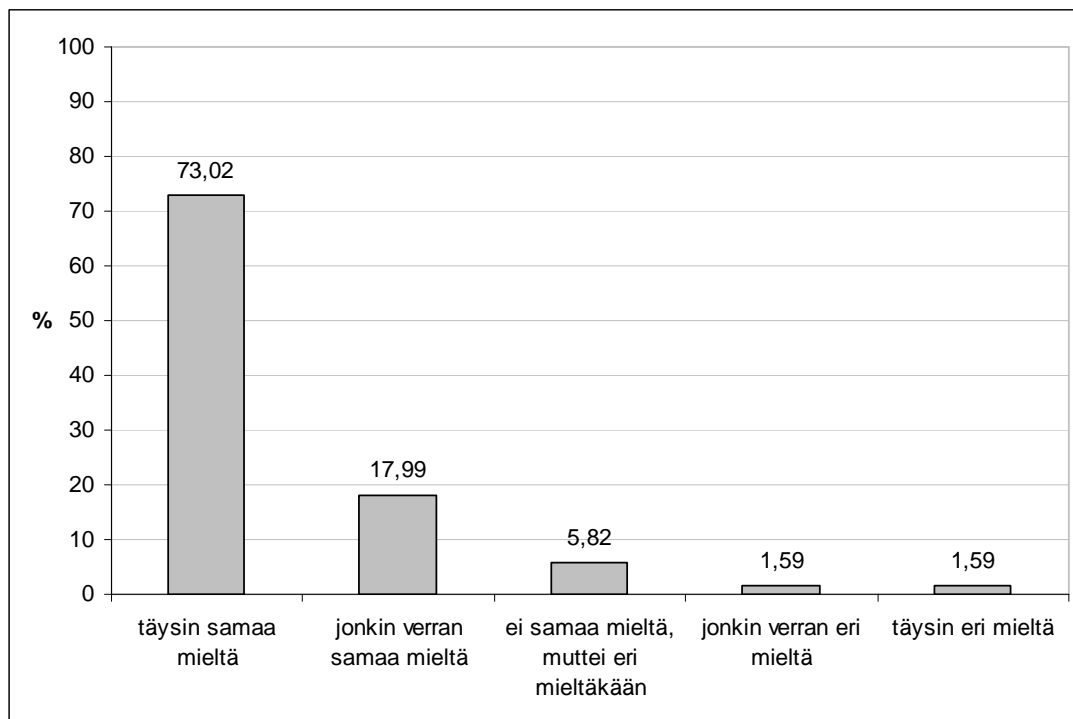
KUVIO 26. Vastaajien kokemus tahtoisivatko he syvällisempää ja perehdyttävämpää opetusta

Oppimismotivaatioon vaikuttaa myös kiinnostus omaa alansa kohtaan. Opiskelijoilta kysyttiin, kokevatko he olevansa omalla alallaan (kuvio 27). Tähän kysymykseen vastasi 188 (99,47 %). Täysin samaa mieltä oli 118 (62,77 %), jonkin verran samaa mieltä 48 (25,53 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 12 (6,38 %), jonkin verran eri mieltä seitsemän (3,72 %) ja täysin eri mieltä kolme (1,6 %).

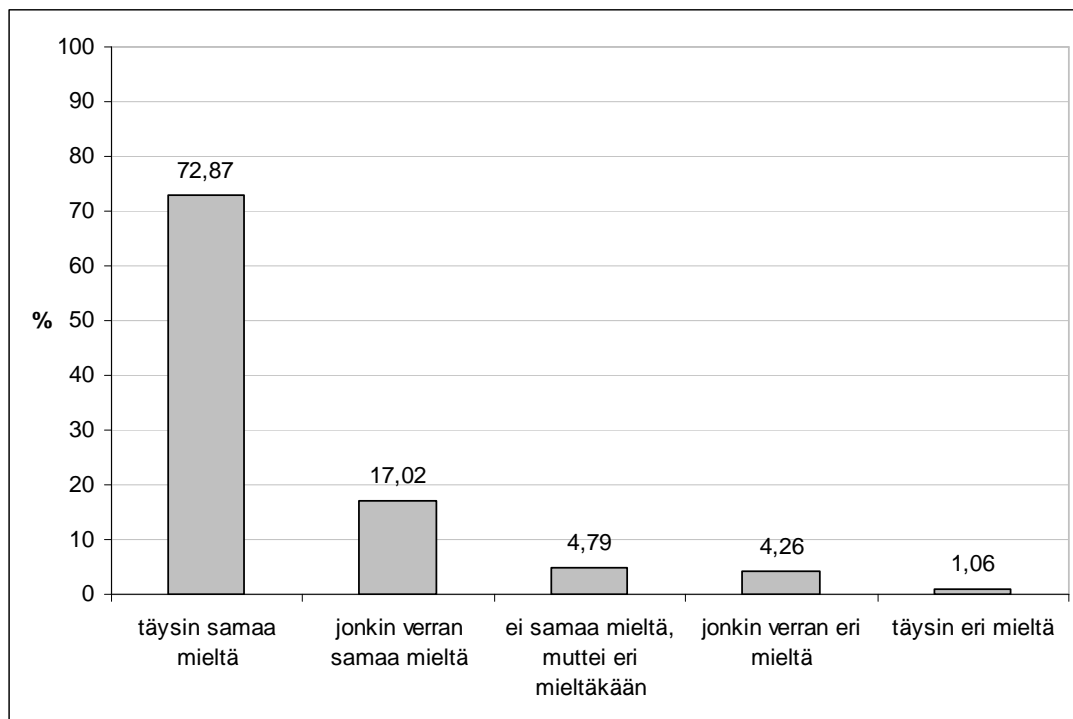
KUVIO 27. Kokevatko opiskelijat olevansa omalla alallaan

Hieman edellistä kysymystä jatkaen, kysyttiin hakivatko opiskelijat tälle alalle ensimmäisenä hakuvaihtoehtona. Kysymykseen vastasi 187 (98,94 %) ja näistä kyllä vastasi 163 (87,17 %) ja ei 24 (12,83 %). Kysyttiin myös haluavatko vastaajat opiskella tällä alalla (kuvio 28). Tähän kysymykseen vastasi 189 (100 %), joista suurin osa, eli 138 (73,02 %) oli täysin samaa mieltä, 34 (17,99 %) jonkin verran samaa mieltä, 11 (5,82 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, kolme (1,59 %) jonkin verran eri mieltä ja kolme (1,59 %) täysin eri mieltä.

KUVIO 28. Vastaajien halu opiskella tällä alalla

Viimeisenä opiskelutaitoihin sekä opiskelumotivaatioon liittyvänä kysymyksenä kysyttiin, tulevatko vastaajat toimimaan tällä alalla myös tulevaisuudessa, valmistumisen jälkeen (kuvio 29). Kysymyksen vastasi 188 (99,47 %), joista 137 (72,87 %) oli täysin samaa mieltä, 32 (17,02 %) jonkin verran samaa mieltä, 9 (4,79 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 8 (4,26 %) jonkin verran eri mieltä ja 2 (1,06 %) täysin eri mieltä.

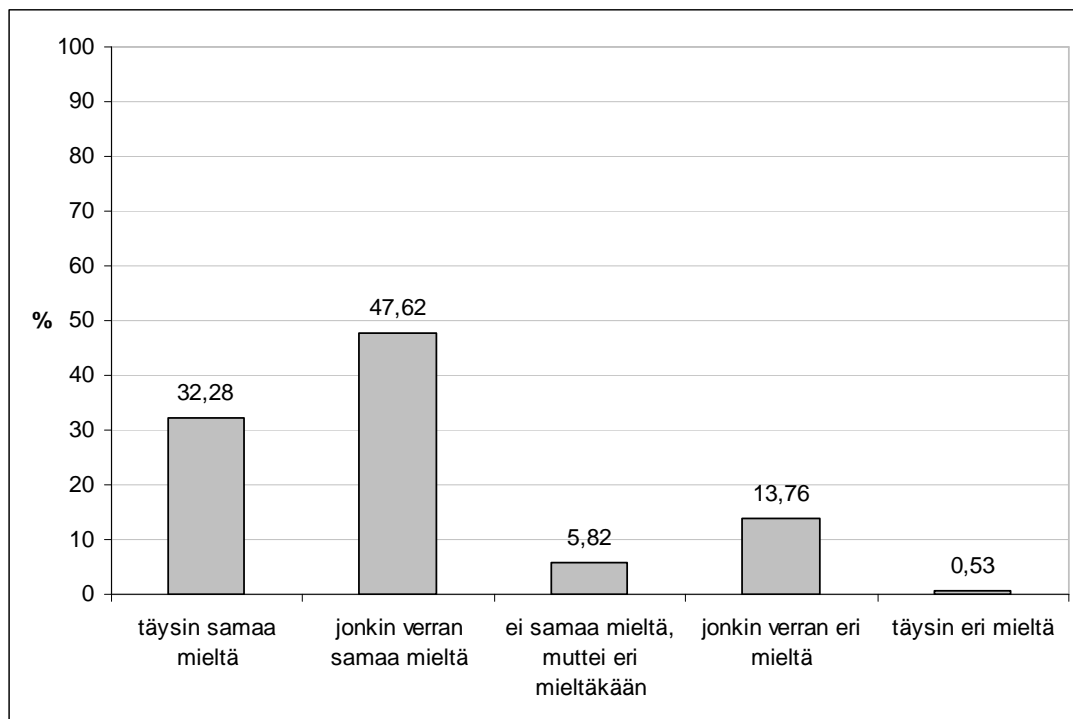

KUVIO 29. Vastaajien aikomus työskennellä tällä alalla myös tulevaisuudessa, valmistumisen jälkeen

6.6 Fyysinen opiskeluympäristö

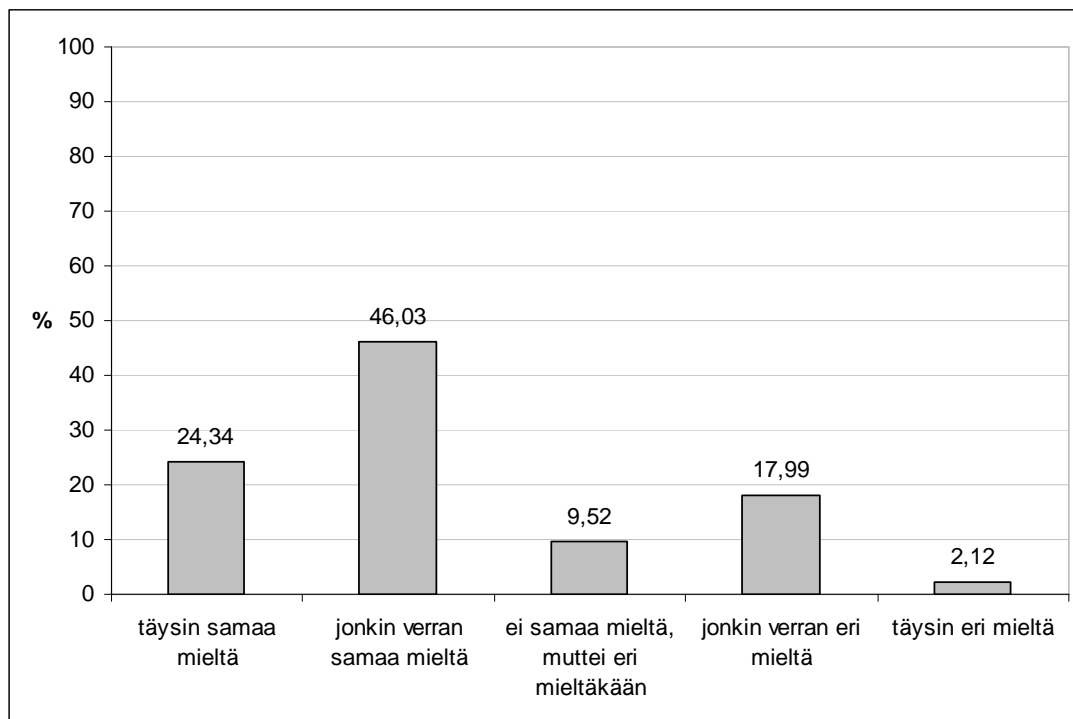
Koska opinnäytetyössämme pyrittiin selvittämään syitä opiskelijoiden opintojen pitkittymiseen ja kuinka opiskelijoita voisi heidän opinnoissaan tukea, kartoitettiin tarkasti fyysisen opiskeluympäristön sekä opetuksen ja ohjauksen vaikutuksen opiskelijoiden opintojen pitkittymiseen ja oppimismotivaatioon. Fyysisestä opiskeluympäristöstä kysyttiin yhteensä yhdeksän kysymystä ja opetuksesta ja ohjauksesta 17.

Ensimmäinen kysymys fyysisestä opiskeluympäristöstä oli, kokevatko opiskelijat oppilaitoksen tilojen soveltuvan opetustoimintaan (kuvio 30). Kysymykseen vastasi kaikkiaan 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 61 (32,28 %), suurin osa jonkin verran samaa mieltä 90 (47,62 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 11 (5,82 %), jonkin verran eri mieltä 26 (13,76 %) sekä täysin eri mieltä yksi (0,53 %).

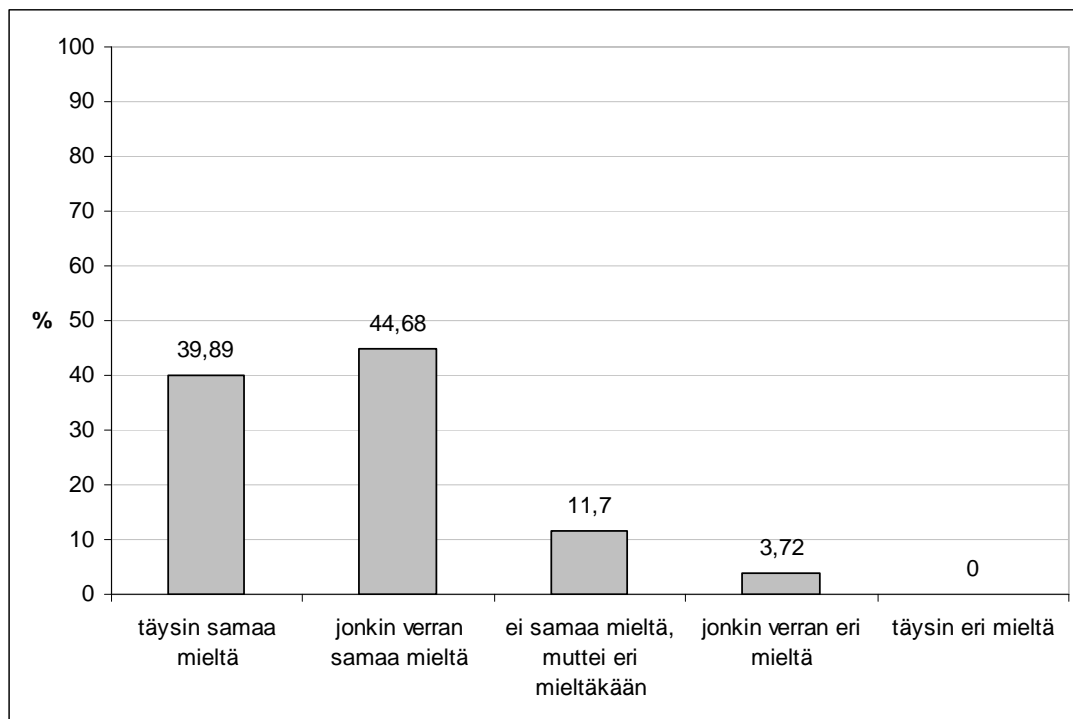
KUVIO 30. Opiskelijoiden mielipide, soveltuvatko oppilaitoksen tilat opetustoimintaan

Toinen kysymys fyysisestä opiskeluympäristöstä koski oppilaitoksen tilojen viihtyisyyttä ja siisteyttä. Kysymykseen vastasi 189 (100 %). 46 (24,34 %) oli täysin samaa mieltä, 87 (46,03 %) oli jonkin verran samaa mieltä, 18 (9,52 %) ei ollut samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 34 (17,99 %) oli jonkin verran eri mieltä ja neljä (2,12 %) täysin eri mieltä väitteen kanssa, että oppilaitoksen tilat ovat viihtyisiä ja siistejä (kuvio 31).

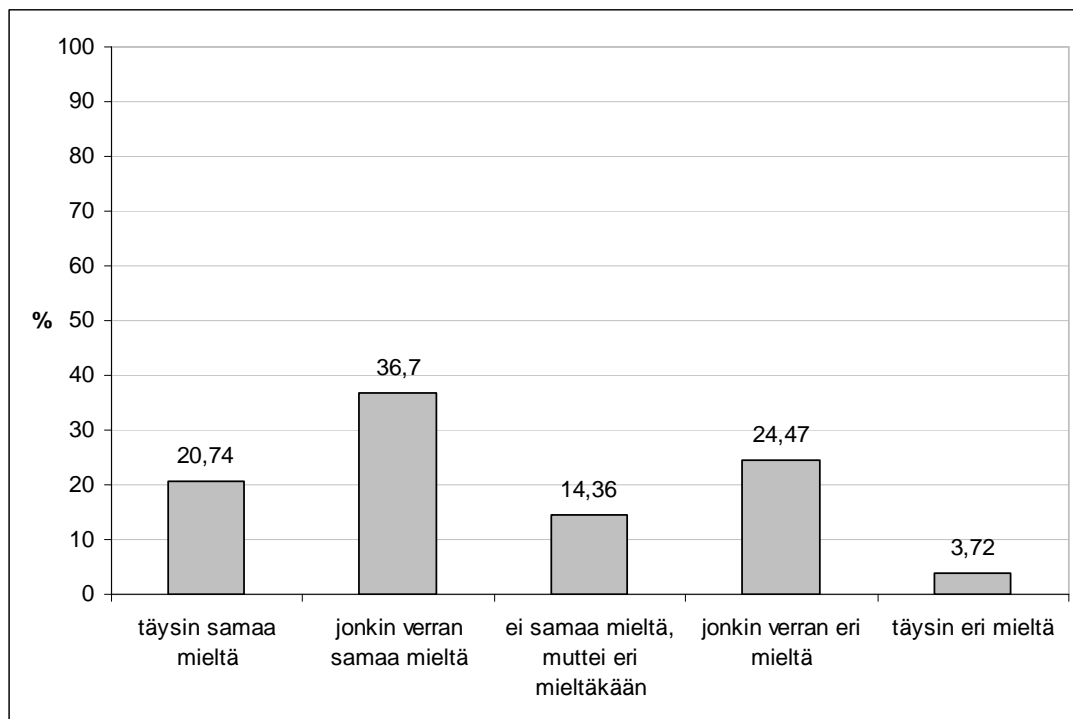
KUVIO 31. Opiskelijoiden mielipide, ovatko oppilaitoksen tilat viihtyisiä ja siistejä

Turvallisuus on tärkeä tekijä oppilaitoksessa. Kysyttiin, ovatko opiskelijoiden mielestä koulun tilat turvallisia (kuvio 32), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 75 (39,89 %), jonkin verran samaa mieltä 84 (44,68 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 22 (11,7 %) ja jonkin verran eri mieltä seitsemän (3,72 %). Täysin eri mieltä ei ollut yksikään vastaajista.

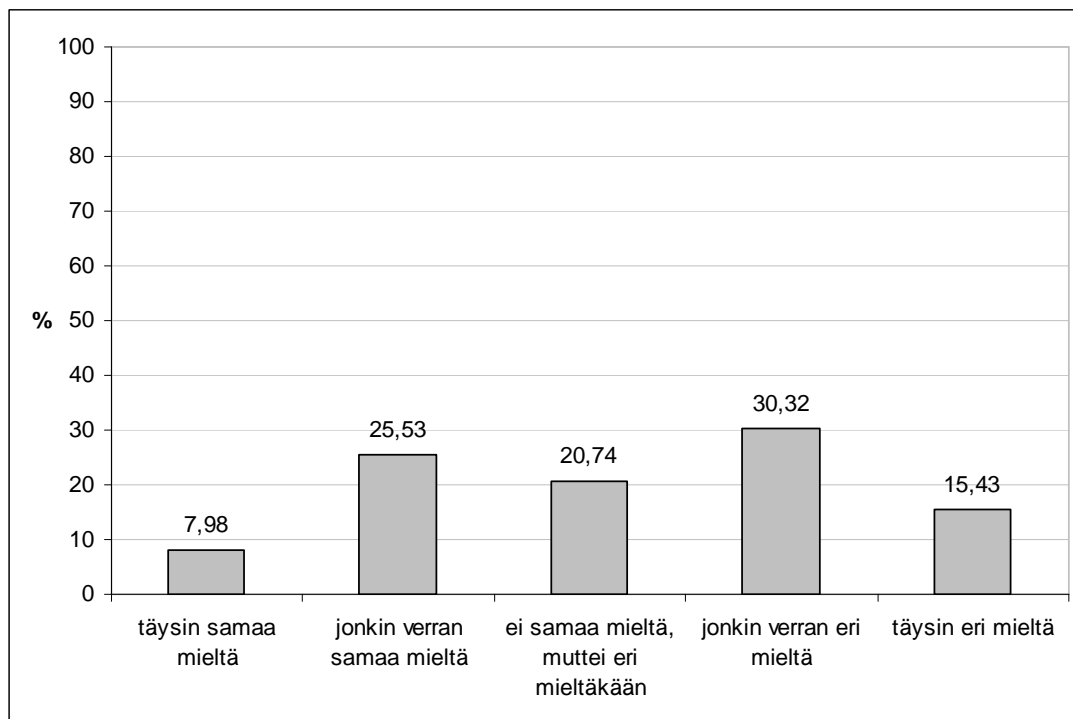
KUVIO 32. Opiskelijoiden mielipide, ovatko oppilaitoksen tilat turvallisia

Rauhalliset työskentelytilat ovat opiskelijoille tärkeitä. Opiskelijoilta kysyttiin, onko oppilaitoksessa tällaista mahdollista saada (kuvio 33). Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa, joista täysin samaa mieltä oli 39 (20,74 %), jonkin verran samaa mieltä 69 (36,7 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 27 (14,36 %), jonkin verran eri mieltä 46 (24,47 %) sekä täysin eri mieltä 7 (3,72 %).

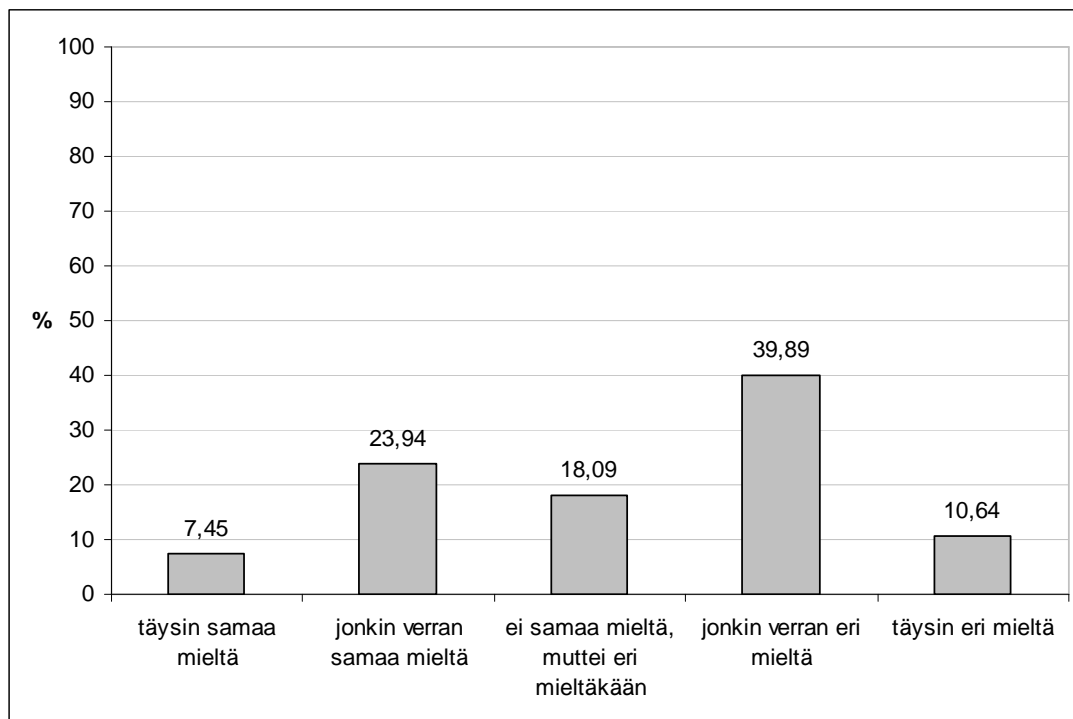
KUVIO 33. Opiskelijoiden kokemus, onko oppilaitoksessa mahdollista saada rauhallinen työskentelytila

Kysyttiin myös, löytyykö opiskelijoiden mielestä oppilaitoksesta opiskelijoille omat kokoontumis- ja ryhmätilat sekä säilytystilat omille tavaroille (kuvio 34). Vastauksia saatiin 188 (99,47 %), joista 15 (7,98 %) oli täysin samaa mieltä, 48 (25,53 %) jonkin verran samaa mieltä, 39 (20,74 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 57 (30,32 %) jonkin verran eri mieltä ja 29 (15,43 %) täysin eri mieltä.

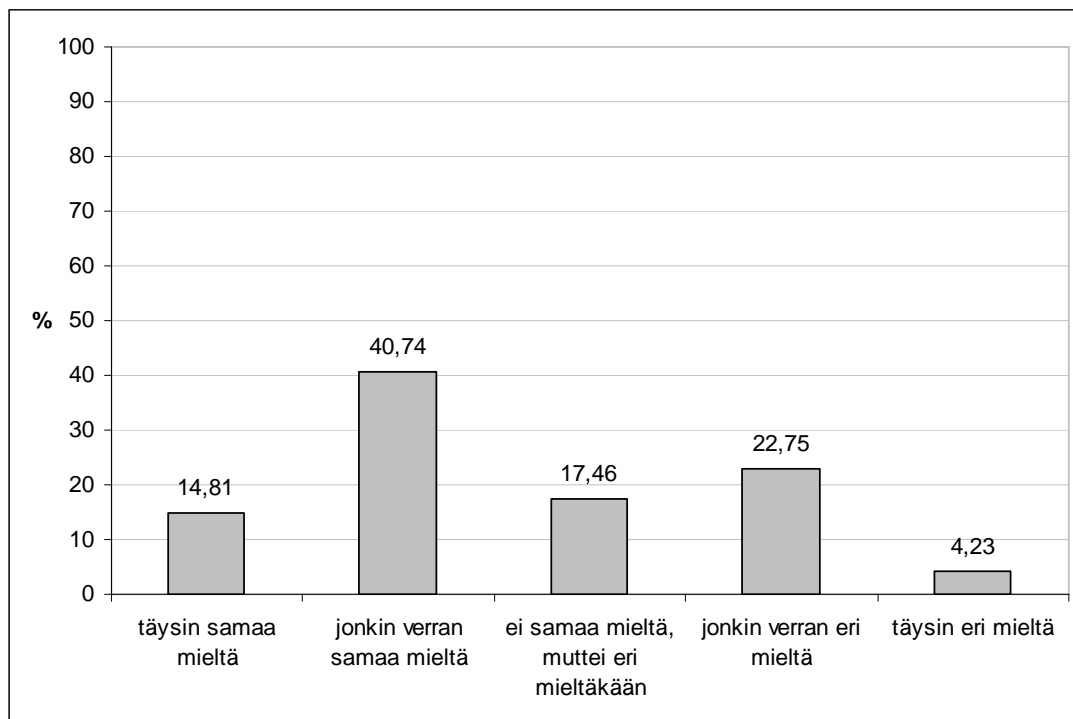
KUVIO 34. Opiskelijoiden mielipide, löytyykö oppilaitoksesta opiskelijoille omat kokoontumis- ja ryhmätilat sekä säilytystilat omille tavaroille

Opiskelijoilta kysyttiin, onko heidän mielestään oppilaitoksen sisäilman laatu hyvä (kuvio 35), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 14 (7,45 %), jonkin verran samaa mieltä 45 (23,94 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 34 (18,09 %), jonkin verran eri mieltä 75 (39,89 %) ja täysin eri mieltä 20 (10,64 %) vastaajista.

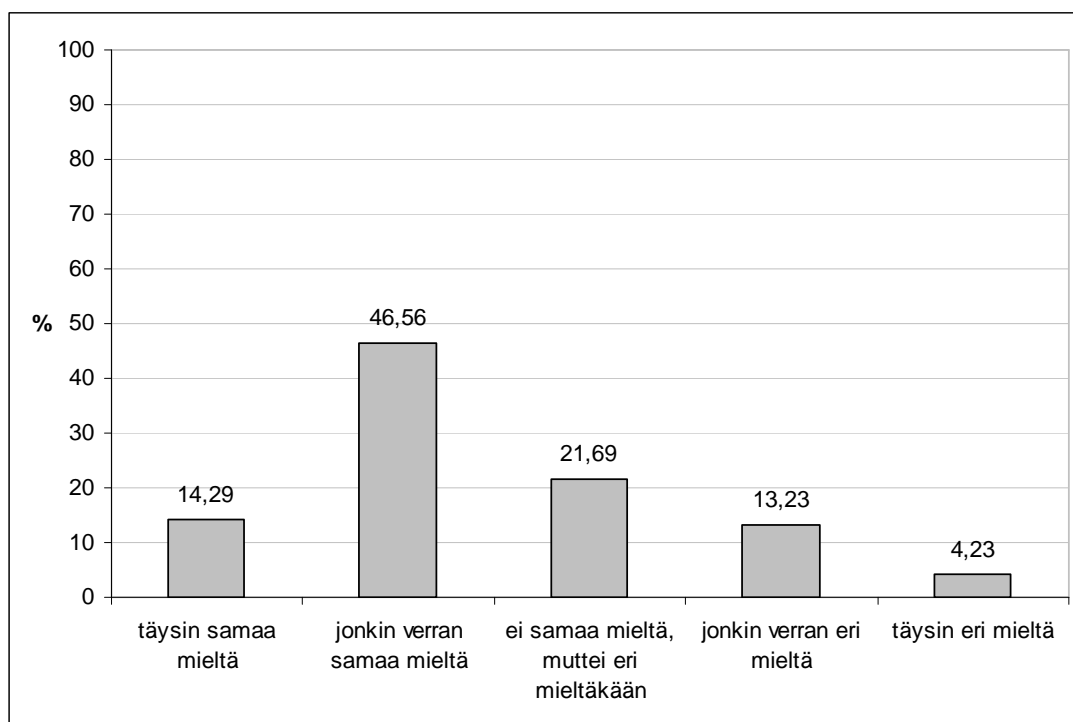
KUVIO 35. Opiskelijoiden mielipide oppilaitoksen sisäilman laadusta

Seuraavaksi kysyttiin, onko opiskelijoiden mielestä oppilaitoksen opetusmateriaali ja tekninen välineistö turvallista ja nykyaikaista (kuvio 36). Vastauksia saatiin 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 28 (14,81 %), jonkin verran samaa mieltä 77 (40,74 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 33 (17,46 %), jonkin verran eri mieltä 43 (22,75 %) ja täysin eri mieltä kahdeksan (4,23 %) vastaajista.

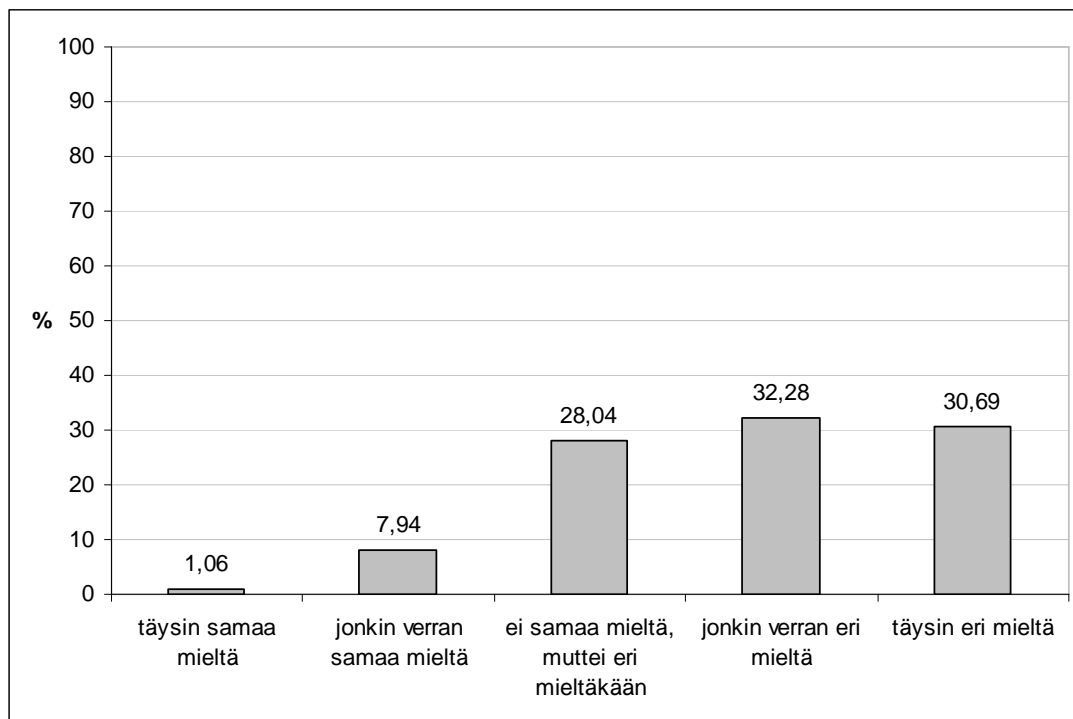
KUVIO 36. Opiskelijoiden mielipide, onko oppilaitoksen opetusmateriaali ja tekninen välineistö turvallista ja nykyaikaista

Yhtenä tärkeimmistä opiskelujen viivästy miseen vaikuttavista asioista pidetään opiskelumotivaatiota, jonka vuoksi kysyttiin siihen vaikuttavia tekijöitä monella kysymyksellä (kuvio 37). Kysyttiin myös, vaikuttaako fyysinen opiskelu ympäristö paljon opiskelumotivaatioon, johon vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. 27 (14,29 %) oli täysin samaa mieltä, 88 (46,56 %) jonkin verran samaa mieltä, 41 (21,69 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 25 (13,23 %) jonkin verran eri mieltä ja kahdeksan (4,23 %) täysin eri mieltä.

KUVIO 37. Opiskelijoiden mielipide, vaikuttaako fyysinen opiskeluympäristö paljon opiskelumotivaatioon

Kuinka paljon fyysinen opiskeluympäristö vaikuttaa opiskelijoihin, kysyttiin väittämällä ”fyysinen opiskeluympäristö vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti” (kuvio 38). Vastauksia saatiin 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli kaksi (1,06 %), jonkin verran samaa mieltä 15 (7,94 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 53 (28,04 %), jonkin verran eri mieltä 61 (32,28 %) ja täysin eri mieltä 58 (30,69 %) vastaajista.

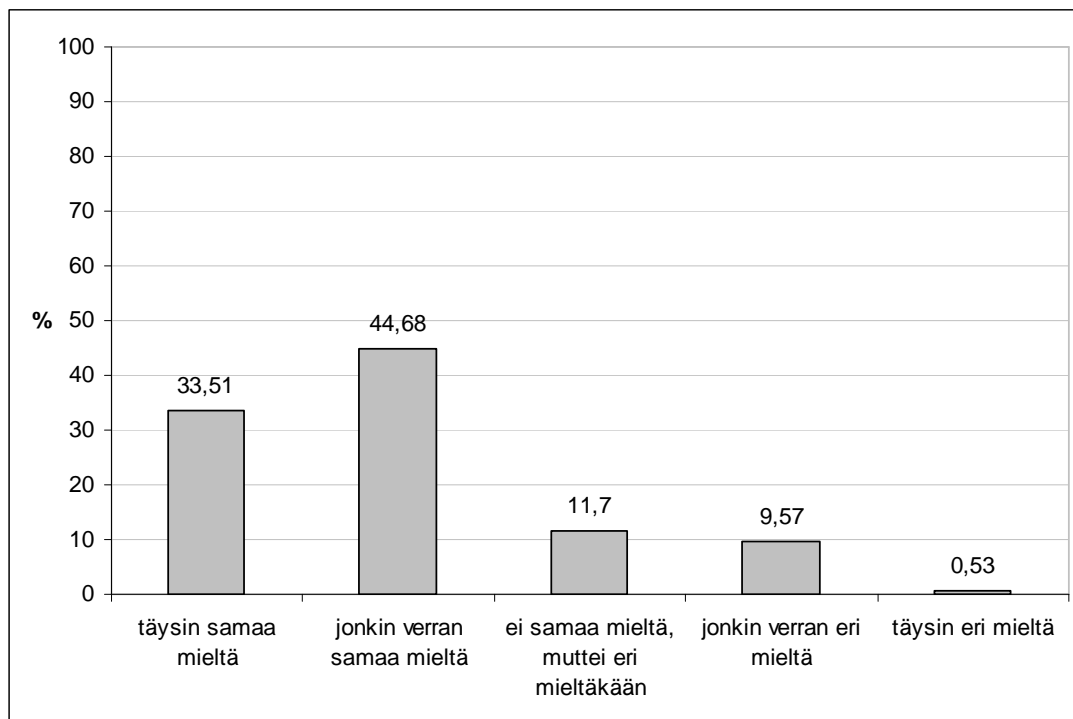

KUVIO 38. Opiskelijoiden käsitys, vaikuttaako fyysinen opiskeluympäristö heidän opintojensa edistymiseen negatiivisesti

6.7 Opetus ja ohjaus

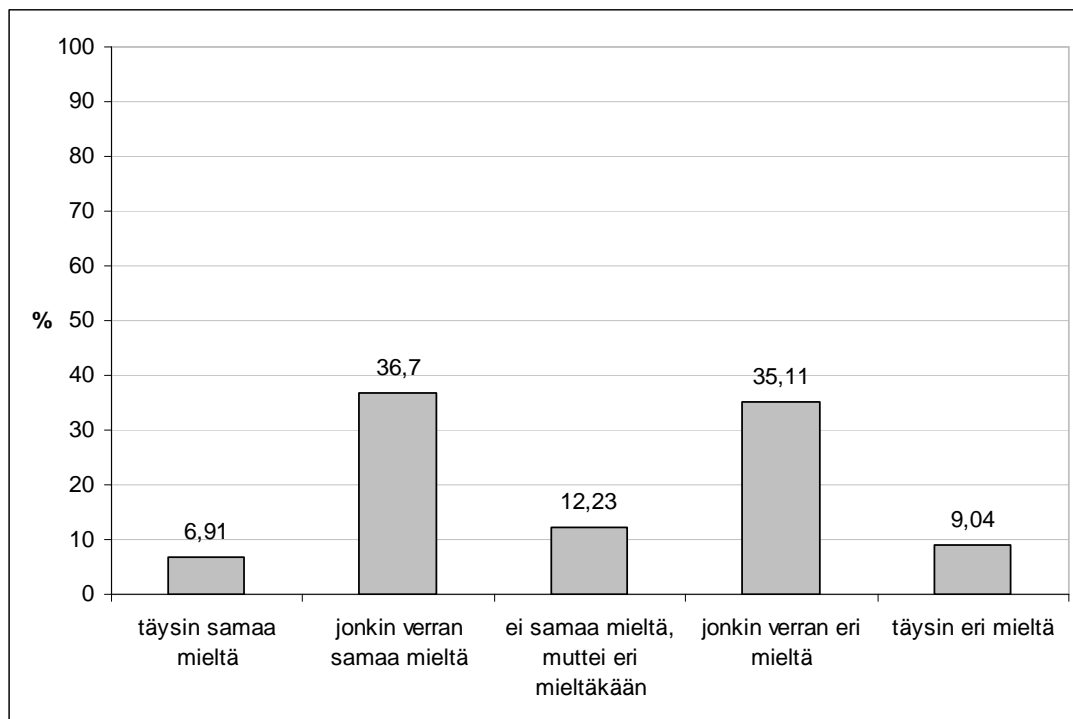
Opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään syitä opiskelijoiden opintojen pitkittymiseen ja kuinka opiskelijoita voisi heidän opinnoissaan tukea, jonka vuoksi kartoitettiin opiskelijoiden mielipiteet koulun tarjoamasta opetuksesta ja ohjauksesta.

Ensimmäiseksi kysyttiin eteneekö opetus opiskelijoiden mielestä opetussuunnitelman mukaisesti (kuvio 39), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 63 (33,51 %), jonkin verran samaa mieltä 84 (44,68 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 22 (11,7 %), jonkin verran eri mieltä 18 (9,57 %) ja täysin eri mieltä yksi (0,53 %) vastaajista.

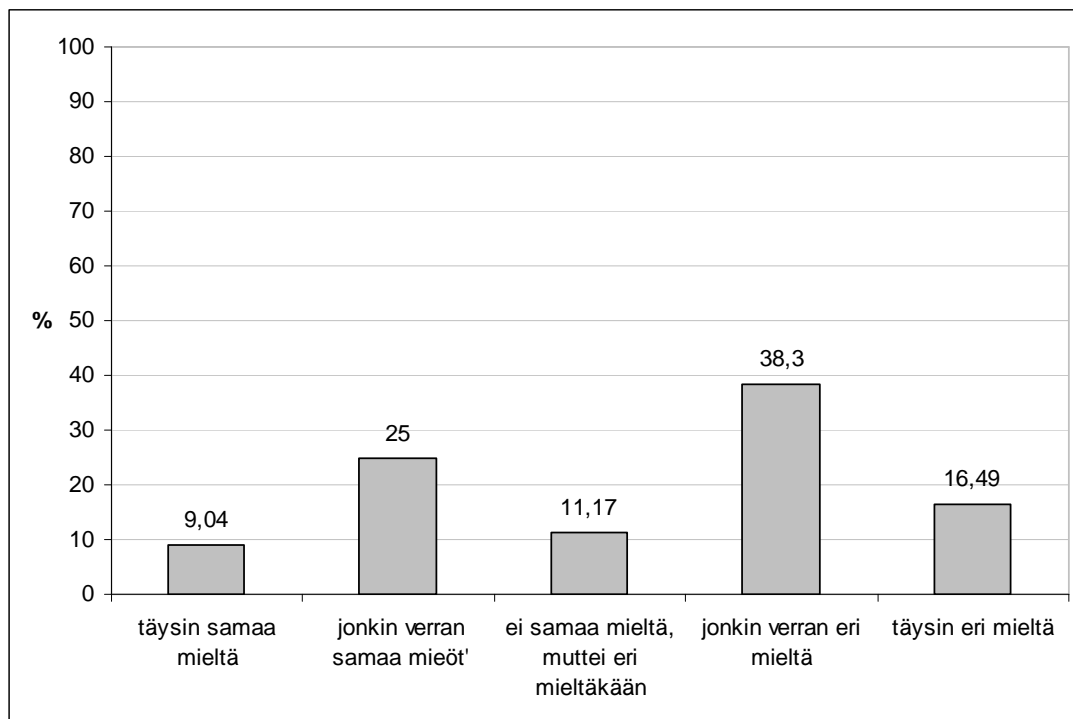
KUVIO 39. Opiskelijoiden mielipide, eteneekö opetus opetussuunnitelman mukaisesti

Kysymykseen ovatko opetusjärjestelyt sujuvat ja toimivat (kuvio 40), vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 13 (6,91 %), jonkin verran samaa mieltä 69 (36,7 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 23 (12,23 %), jonkin verran eri mieltä 66 (35,11 %) ja täysin eri mieltä 17 (9,04 %).

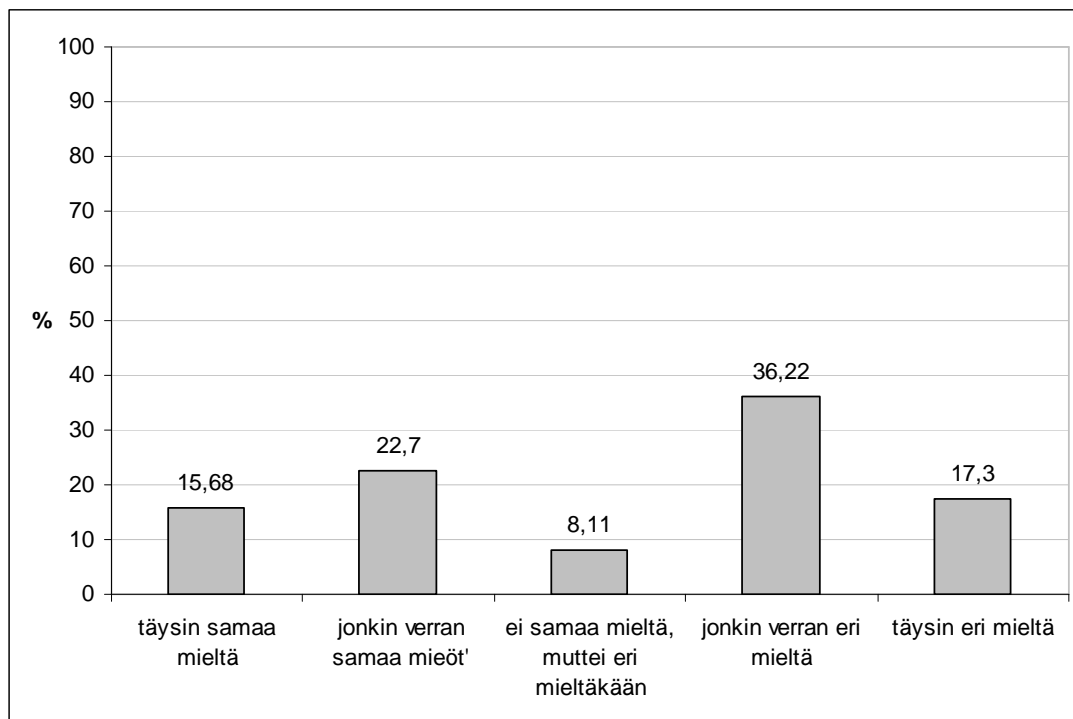
KUVIO 40. Opiskelijoiden mielipide, ovatko opetusjärjestelyt sujuvat ja toimivat

Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden osastolla on paljon itsenäistä opiskelua. Kysyimme, onko lähiopetuksen määrä sopivassa suhteessa itsenäiseen opiskeluun (kuvio 41). Tähän kysymykseen vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 17 (9,04 %), jonkin verran samaa mieltä 47 (25 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 21 (11,17 %), jonkin verran eri mieltä 72 (38,3 %) ja täysin eri mieltä 31 (16,49 %) opiskelijaa.

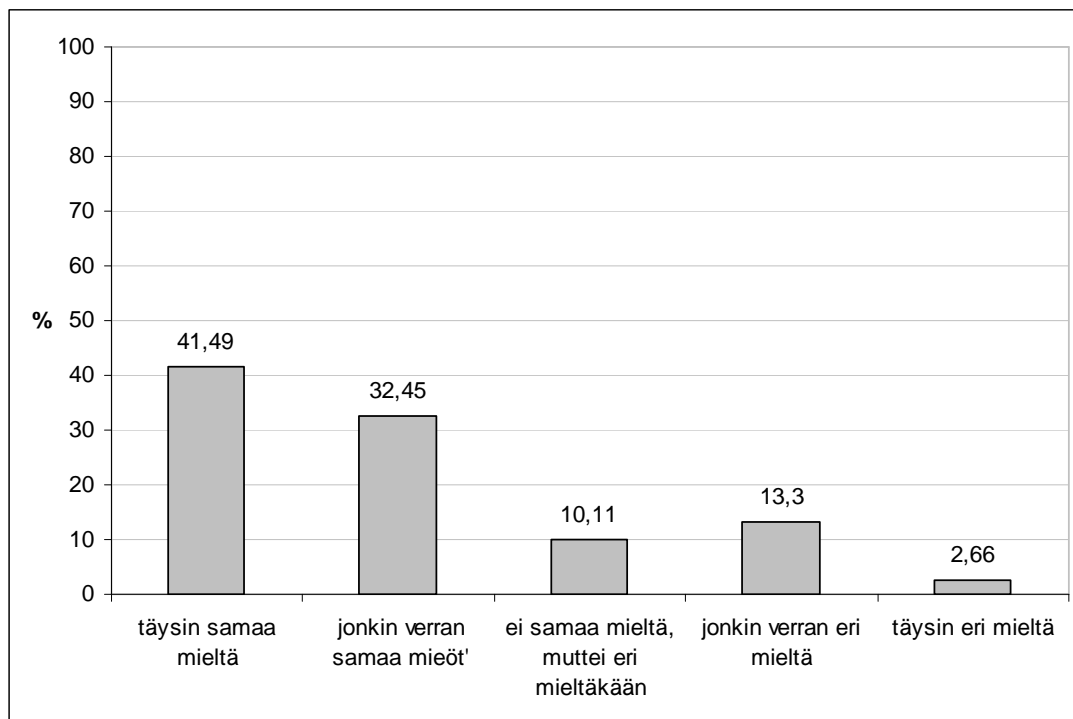
KUVIO 41. Opiskelijoiden mielipide, onko lähiopetuksen määrä sopiva suhteessa itsenäiseen opiskeluun

Toiseksi kysyttiin, onko lähiopetusta opiskelijoiden mielestä riittävästi (kuvio 42). Kysymykseen vastasi 185 (97,88 %). 29 (15,68 %) vastanneista oli samaa mieltä, eli että lähiopetusta on riittävästi, 42 (22,7 %) jonkin verran samaa mieltä, 15 (8,11 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 67 (36,22 %) jonkin verran eri mieltä ja 32 (17,3 %) täysin eri mieltä.

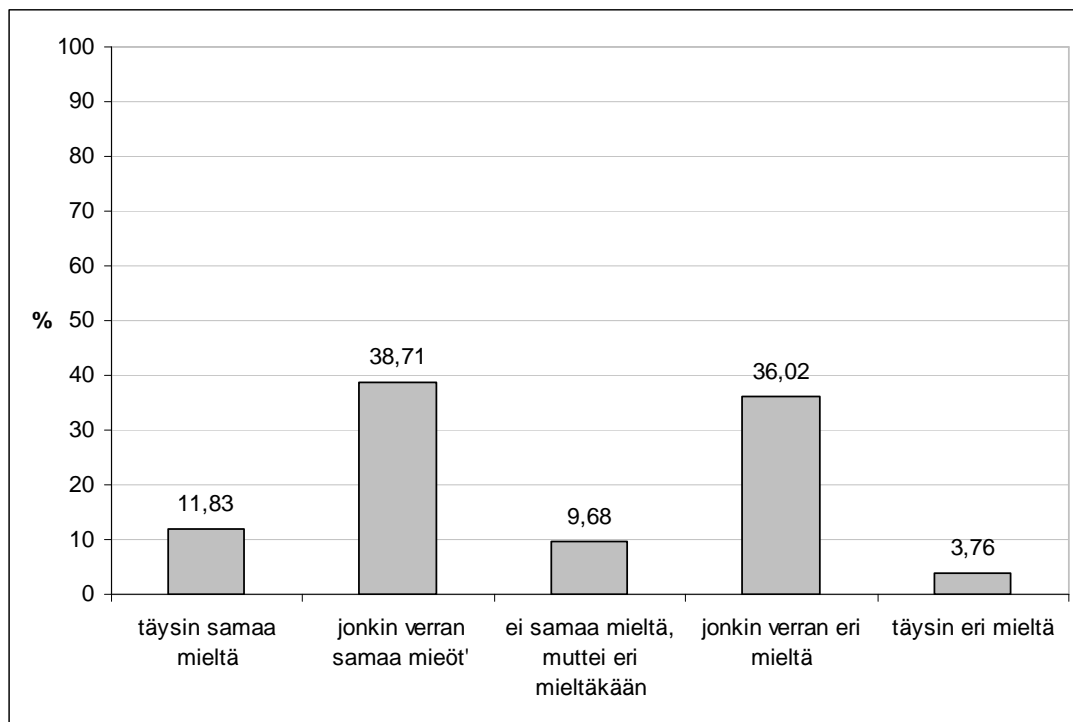
KUVIO 42. Opiskelijoiden mielipide lähiopetuksen riittävydestä

Sosiaali- ja terveystieteiden opinnoista iso yksittäinen osuus koostuu työelämässä tehtävistä harjoitteluista. Kysyttiin, onko opiskelijoiden mielestä harjoitteluja riittävästi (kuvio 43), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. 78 (41,49 %) vastanneista oli täysin samaa mieltä, 61 (32,45 %) jonkin verran samaa mieltä, 19 (10,11 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 25 (13,3 %) jonkin verran eri mieltä ja viisi (2,66 %) täysin eri mieltä.

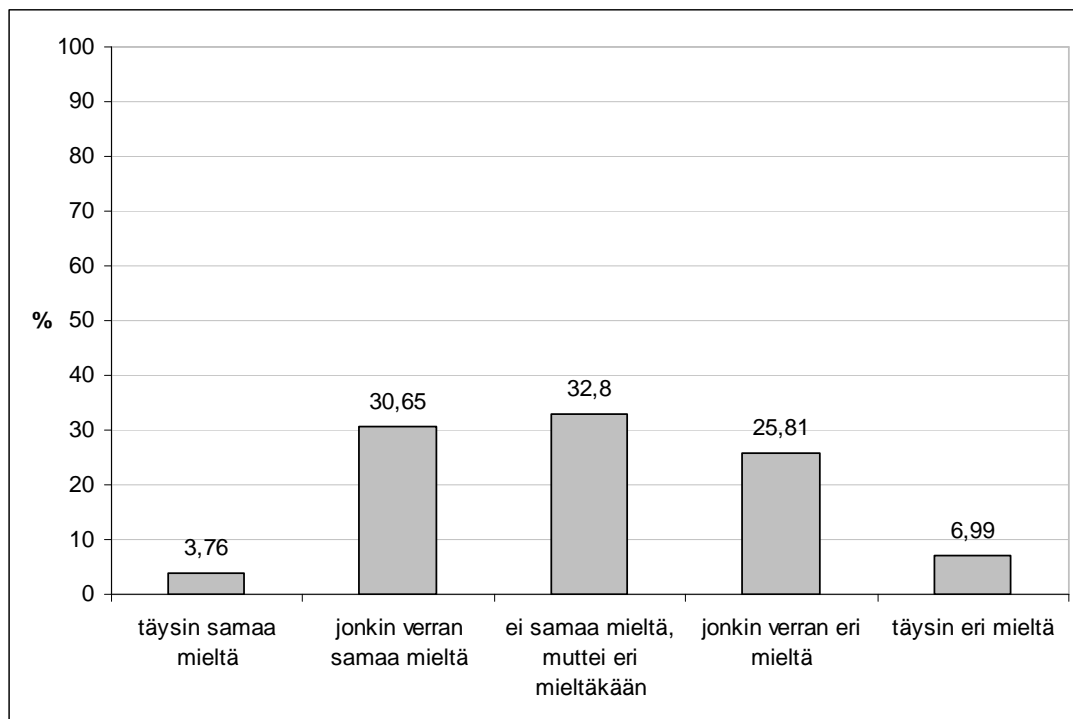
KUVIO 43. Opiskelijoiden mielipide harjoittelujen riittävydestä

Kysyttiin muutama kysymys suoraan koulussa annettavasta opetuksesta. Esitimme väittämän ”opettajat hallitsevat opetettavan alansa ja osaavat opettaa niin, että oppii” (kuvio 44). Tähän väittämään vastasi 186 (98,41 %) vastaajista, joista 22 (11,83 %) oli täysin samaa mieltä, 72 (38,71 %) jonkin verran samaa mieltä, 18 (9,68 %) ei samaa mieltä, muttei eri mieltäkään, 67 (36,02 %) jonkin verran eri mieltä ja seitsemän (3,76 %) täysin eri mieltä väittämän kanssa.

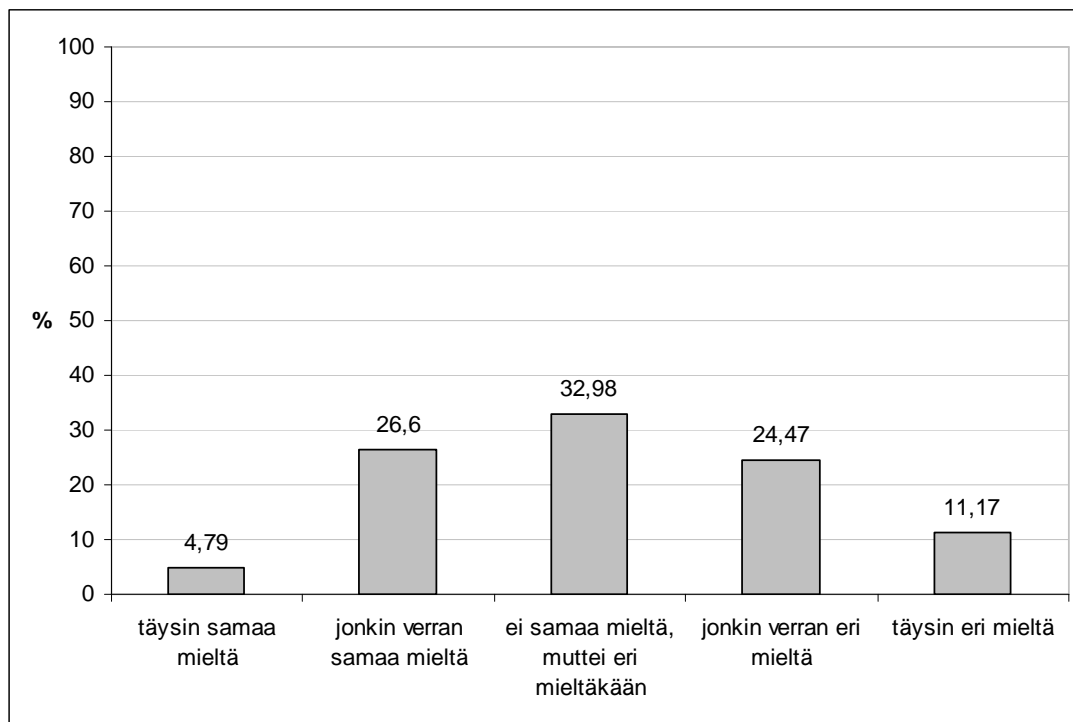
KUVIO 44. Opiskelijoiden mielipide, hallitsevatko opettajat opettavan alansa ja osaavat opettaa niin, että oppii

Toinen opetusta koskeva väittämä oli, että opetus on haastavaa ja vaikeaa (kuvio 45), johon myös vastasi 186 (98,41 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli seitsemän (3,76 %), jonkin verran samaa mieltä 57 (30,65 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 61 (32,8 %), jonkin verran eri mieltä 48 (25,81 %) ja täysin eri mieltä 13 (6,99 %).

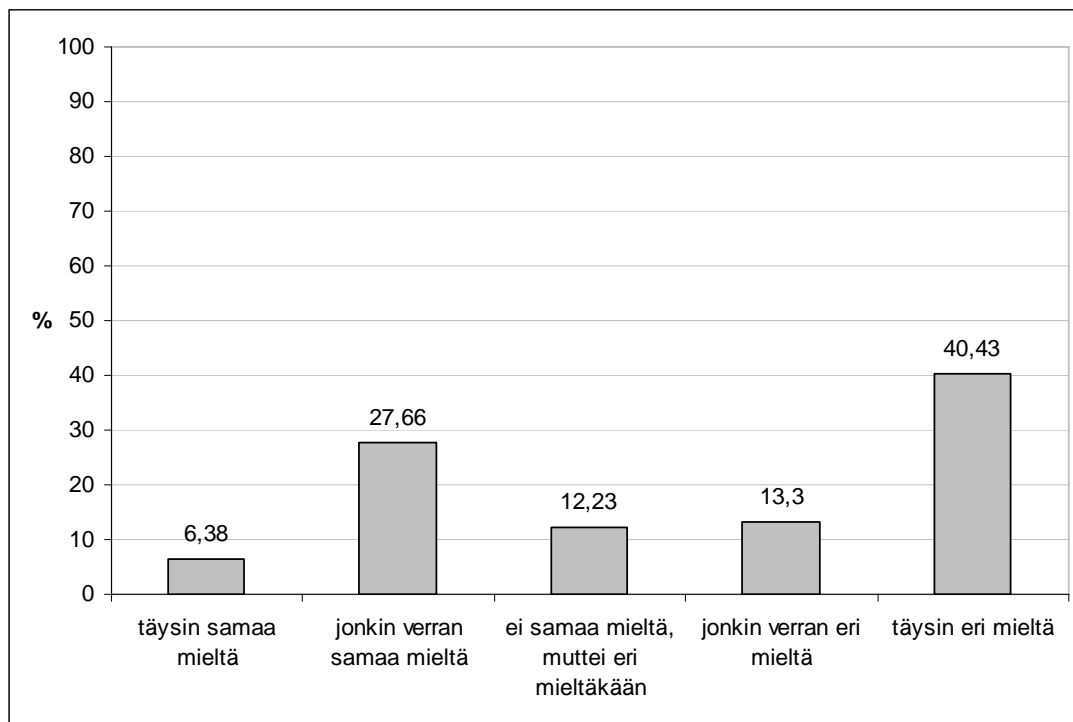
KUVIO 45. Opiskelijoiden mielipide onko opetus haastavaa ja vaikeaa

Edellisestä kysymyksestä jatkaen kysyttiin myös, ovatko harjoittelut haastavia (kuviokuva 46). Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli yhdeksän (4,79 %), jonkin verran samaa mieltä 50 (26,6 %), ei samaa muttei eri mieltäkään 62 (32,98 %), jonkin verran eri mieltä 46 (24,47 %) ja täysin eri mieltä 21 (11,17 %).

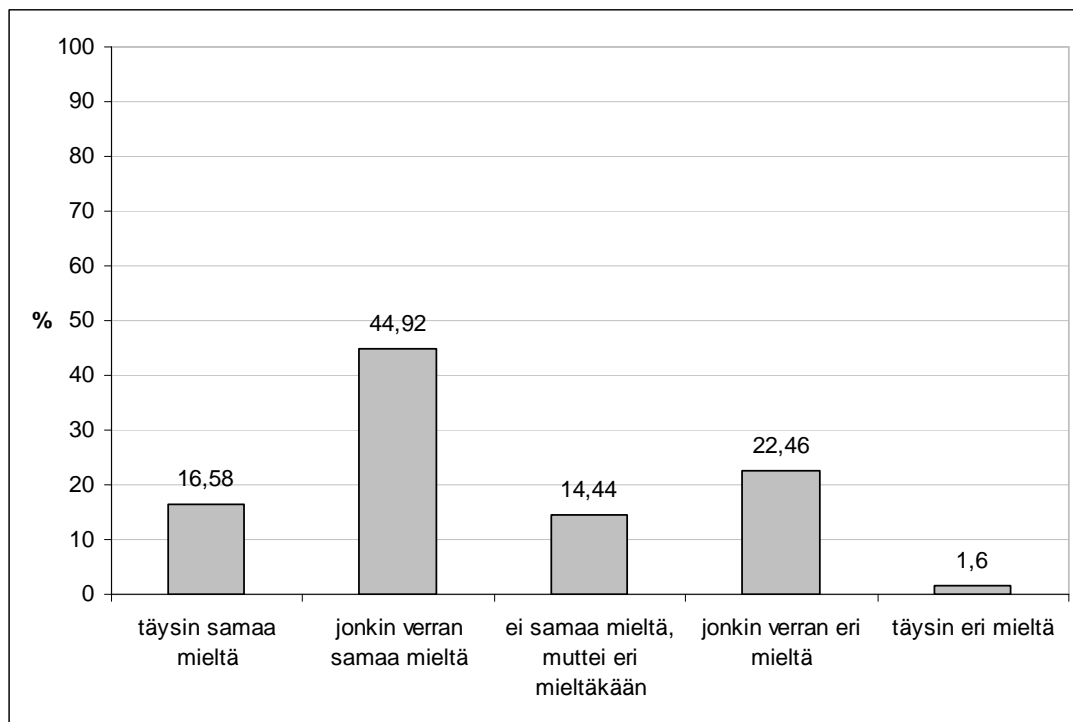
KUVIO 46. Opiskelijoiden mielipide ovatko harjoittelut haastavia ja vaikeita

Sosiaaliseen ilmapiiriin liittyvissä kysymyksissä keskityttiin opiskelijayhteisön keskinäiseen ilmapiiriin, mutta esitettiin joitakin kysymyksiä myös opiskelijoiden ja opettajien välisistä suhteista sekä opetustilanteissa vallitsevasta ilmapiiristä. Ensimmäisenä tällaisena kysymyksenä kysyttiin, ovatko opiskelijat kokeneet epäasiallista kohtelua opetus- ja/tai ohjaustilanteissa. Kyselyä tehtäessä oli tapahtunut kirjoitusvirhe, jolloin kysymys oli esitetty muodossa ”olen kokenut epäasiallista kohtelua opetus- ja/tai opetustilanteissa” eikä näin ollen tietoa mahdollisesta epäasiallisesta kohtelusta ohjaustilanteissa ole saatu. Kysymykseen vastasi kuitenkin 188 (99,47 %) opiskelijaa, joista 12 (6,38 %) oli täysin samaa mieltä, 52 (27,66 %) jonkin verran samaa mieltä, 23 (12,23 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 25 (13,3 %) jonkin verran eri mieltä ja 76 (40,43 %) täysin eri mieltä (kuvio 47).

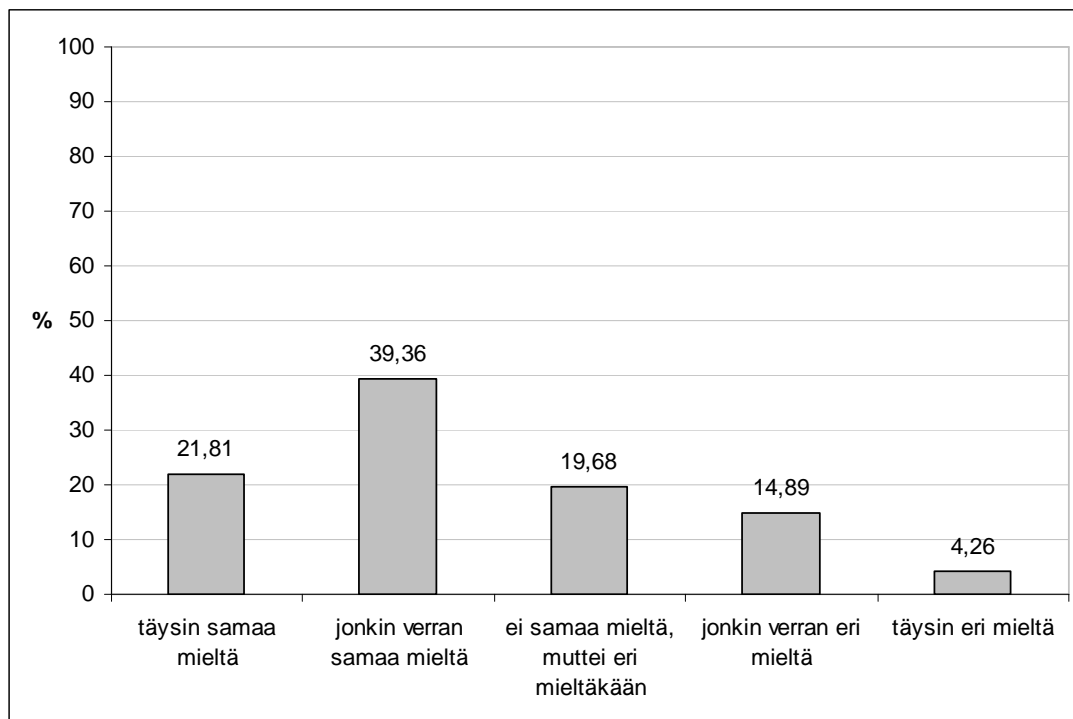
KUVIO 47. Opiskelijoiden kokemus, ovatko kokeneet epäasiallista kohtelua opetus-tilanteissa

Toisena kysyttiin, luovatko opettajat oppimista edistävän ilmapiirin (kuvio 48), johon vastasi 187 (98,94 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 31 (16,58 %), jonkin verran samaa mieltä 84 (44,92 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 27 (14,44 %), jonkin verran eri mieltä 42 (22,46 %) ja täysin eri mieltä kolme (1,6 %) vastanneista.

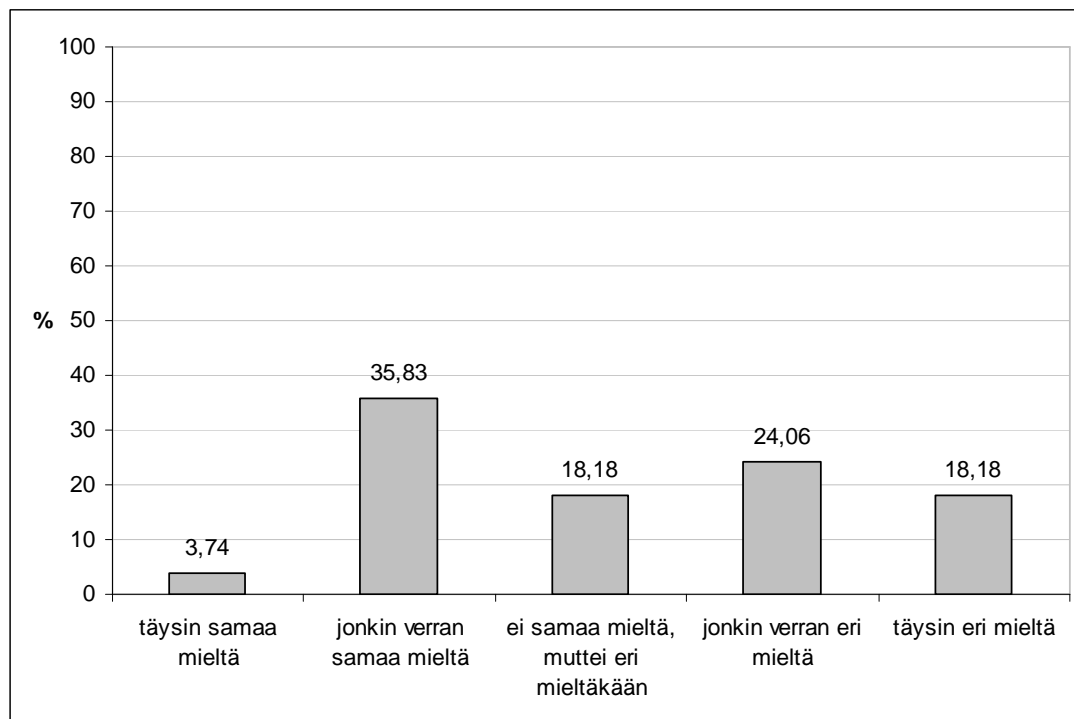
KUVIO 48. Opiskelijoiden mielipide luovatko opettajat oppimista edistävän ilmapiirin

Opiskelijat tulisi aina kohdata yksilöinä, vaikka opiskelevatkin samaa koulutusohjelmaa ja heitä koskevat samat säännöt ja säädökset. Kysyttiin, kokevatko opiskelijat voivansa vaikuttaa henkilökohtaiseen opiskeluunsa liittyvissä asioissa (kuvio 49). Vastauksia saatiin 188 (99,47 %). Täysin samaa mieltä oli 41 (21,81 %), jonkin verran samaa mieltä 74 (39,36 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 37 (19,68 %), jonkin verran eri mieltä 28 (14,89 %) ja täysin eri mieltä kahdeksan (4,26 %) vastanesta.

KUVIO 49. Opiskelijoiden kokemus voivatko he vaikuttaa henkilökohtaiseen opiskeluunsa liittyvissä asioissa

Jo aikaisemmin kysyttiin, onko oppilaitoksesta mahdollista löytää rauhallinen työskentelytila, johon yli puolet (57,44 %) totesi sellaisen löytyvän ja yli neljänneksen (28,19 %) mielestä sellaista ei löytynyt. Koska rauhallisen työskentelymahdollisuuden luominen on tärkeää, kysyttiin esiintyykö opiskelijoiden mielestä opetustilanteissa häiriöitä (kuvio 50), johon vastasi 187 (98,94 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli seitsemän (3,74 %), jonkin verran samaa mieltä 67 (35,83 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 34 (18,18 %), jonkin verran eri mieltä 45 (24,06 %) ja täysin eri mieltä 34 (18,18 %) vastaajista.

KUVIO 50. Opiskelijoiden mielipide häiriöiden esiintymisestä

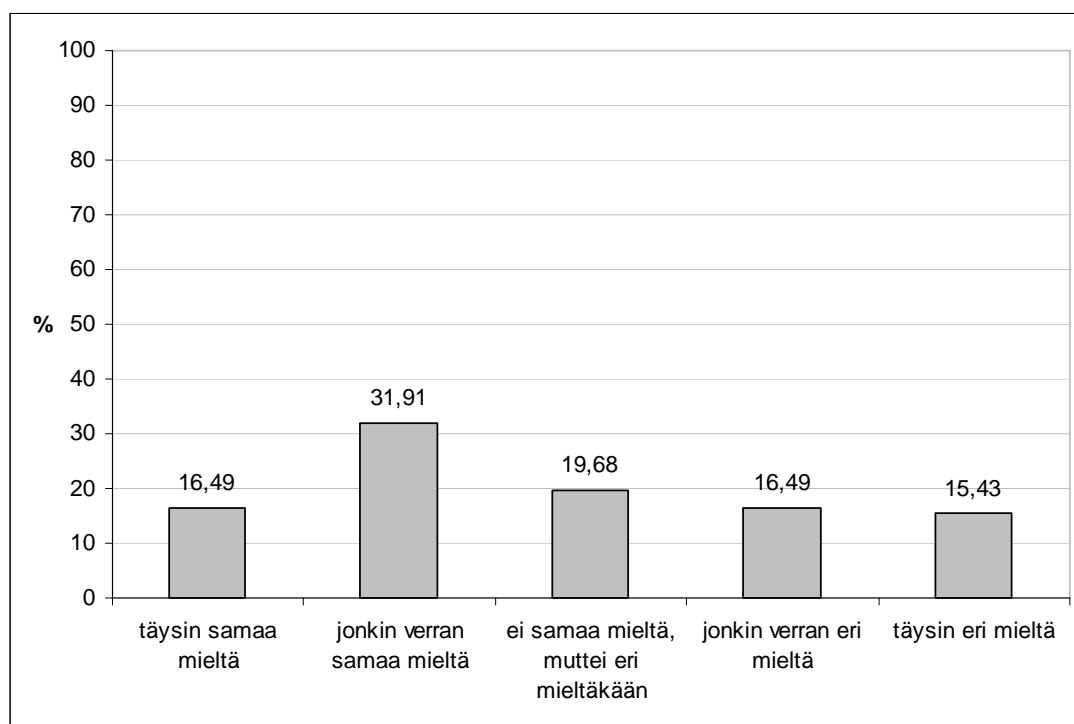
Koska opintojen ohjauksella pyritään vaikuttamaan opiskelijan opintojen edistymisen tiiviimpään seurantaan sekä opiskeluongelmien ennaltaehkäisyyn ja niihin puuttumiseen, on erittäin tärkeää, että opiskelijat käyttävät tutorohjauksia hyväkseen. Kysyttiin, hyödyntävätkö opiskelijat tarjolla olevaa tutorohjausta (kuvio 51), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 31 (16,49 %), jonkin verran samaa mieltä 60 (31,91 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 37 (19,68 %), jonkin verran eri mieltä 31 (16,49 %) ja täysin eri mieltä 29 (15,43 %). Alle puolet (48,4 %) kertoi hyödyntävänsä tutorohjausta täysin tai jonkin verran ja jopa 31,92 % myönsi joko täysin tai jonkin verran jättävänsä käyttämättä tarjolla olevan ohjauksen. Kysyttiin lisäksi avoimena kysymyksenä miten opiskelijat hakevat ohjausta. Saimme yhteensä 75 (39,68 %) opiskelijan vastaukset ja osa saattoi esittää useita vastauksia kerralla. Kysymys oli myöskin ymmärretty monella eri tavalla. Monet vastasivat millä tavoin ja millä välineillä hakevat ohjausta. Suurin ohjauksenhakuväline oli sähköposti, jonka mainitsi 25 (33,25 %) vastanneista. Toiseksi suurin oli yhteisen keskustelun tai tapaamisen sopiminen, joka tuli esiin 15 (19,95 %) vastauksessa. Kerran (1,33 %) mainittiin sekä pyytäminen, puhelin että Solehops. Toiset olivat ymmärtäneet kysymyksen niin, että keneltä he hakevat ohjausta, joista eniten mainittiin tutoropettaja 13 (17,29 %) kertaa, opettajat mainittiin 10 (13,3 %) kertaa, luokkatoverit

ja heiltä vertaistuen hakeminen neljä (5,32 %) kertaa ja sekä henkilökunta että kirjasto kerran (1,33 %). Osa taas ymmärsi kysymyksen niin, että missä tilanteissa ohjausta hakee. Tähän seitsemän (9,31 %) vastasi kysymällä jos jokin epäselvää tai kun on asiaa, kuusi (7,98 %) vastasi ettei hae ohjausta ja kerran mainittiin ettei ohjausta ole vielä tarvinnut, ettei ole tullut edes ajatelleeksi hakea ohjausta sekä ohjauksen hakeminen tilanteissa, joissa ei itse tiedä miten toimia (1,33 %). Myös seuraavia vastauksia annettiin, jotka eivät anna kovin positiivista kuvaa ohjauksen tasosta ja mahdollisuudesta sitä hakea:

”Mitä ohjausta?”

”aika mahdoton tutoropettajamme kanssa.”

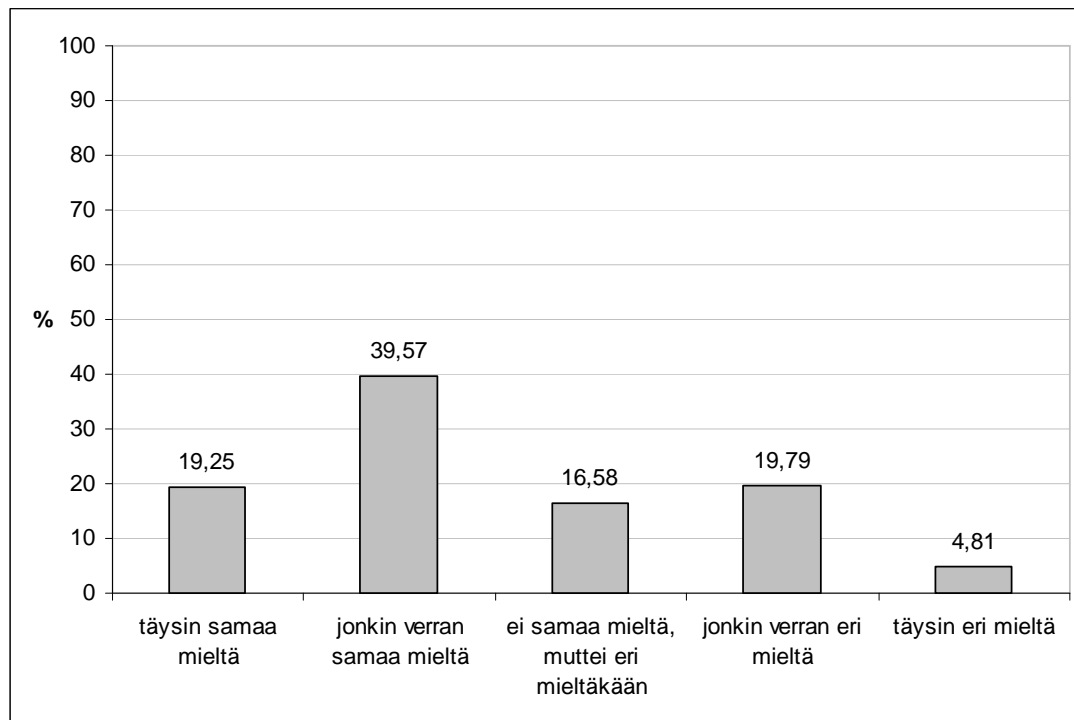
”Varaamalla ajan, eri asia on, muistaako opettaja tulla paikalle.”

KUVIO 51. Opiskelijoiden näkemys hyödyntävätkö he tarjolla olevaa tutorohjausta

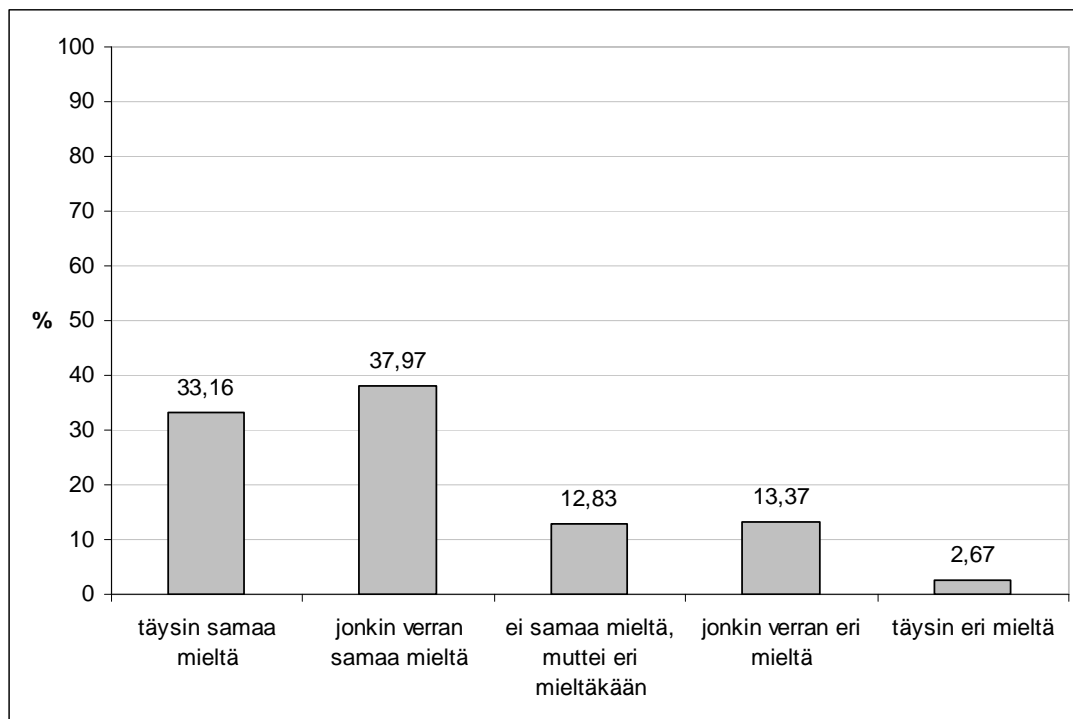
Kysyttiin myös ovatko opiskelijat sitä mieltä, että opettajat ja/tai tutorit antavat ohjausta ja neuvontaa riittävästi. Kysymykseen vastasi 187 (98,94 %) opiskelijaa, joista täysin samaa mieltä oli 36 (19,25 %), jonkin verran samaa mieltä 74 (39,57 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 31 (16,58 %), jonkin verran eri mieltä 37 (19,79 %) ja täysin eri mieltä yhdeksän (4,81 %) opiskelijoista. Koska yli puolet (58,82 %)

vastanneista oli täysin tai jonkin verran samaa mieltä, voidaan suurimmalle osalle annettua ohjausta ja neuvontaa pitää riittävänä. Kuitenkin 24,6 % vastanneista ei kokenut ohjausta ja neuvontaa riittävänä (kuvio 52).

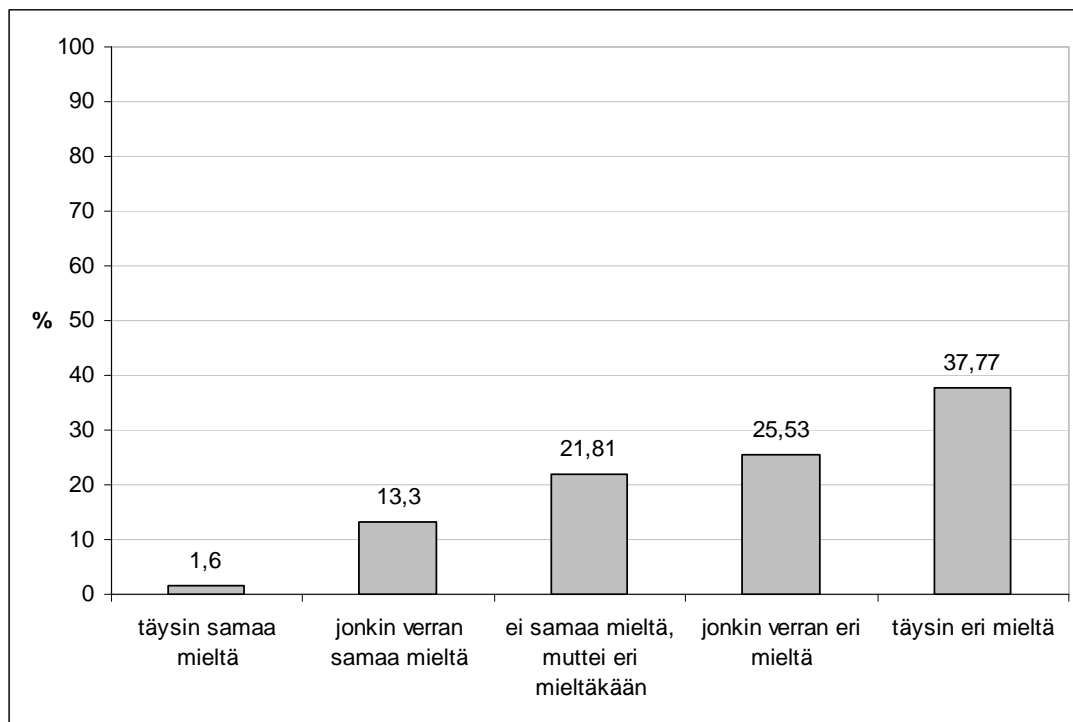
KUVIO 52. Opiskelijoiden mielipide, antavatko opettajat ja/tai tutorit ohjausta ja neuvontaa riittävästi

Kysyttiin vielä ovatko opiskelijat sitä mieltä, että opettajat ja/tai tutorit ohjaavat ja neuvovat mielellään (kuvio 53), johon myös vastasi 187 (98,94 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 62 (33,16 %), jonkin verran samaa mieltä 71 (37,97 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 24 (12,83 %), jonkin verran eri mieltä 25 (13,37 %) ja täysin eri mieltä viisi (2,67 %) vastanneista.

KUVIO 53. Opiskelijoiden mielipide, antavatko opettajat ja/tai tutorit ohjausta ja neuvontaa mielellään

Seuraavaksi kysyttiin, ovatko opiskelijat sitä mieltä, että opetus ja ohjaus vaikuttaa heidän opintojen edistymiseen negatiivisesti (kuvio 54). Tähän kysymykseen vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli kolme (1,6 %), jonkin verran samaa mieltä 25 (13,3 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 41 (21,81 %), jonkin verran eri mieltä 48 (25,53 %) ja täysin eri mieltä 71 (37,77 %) vastanneista.

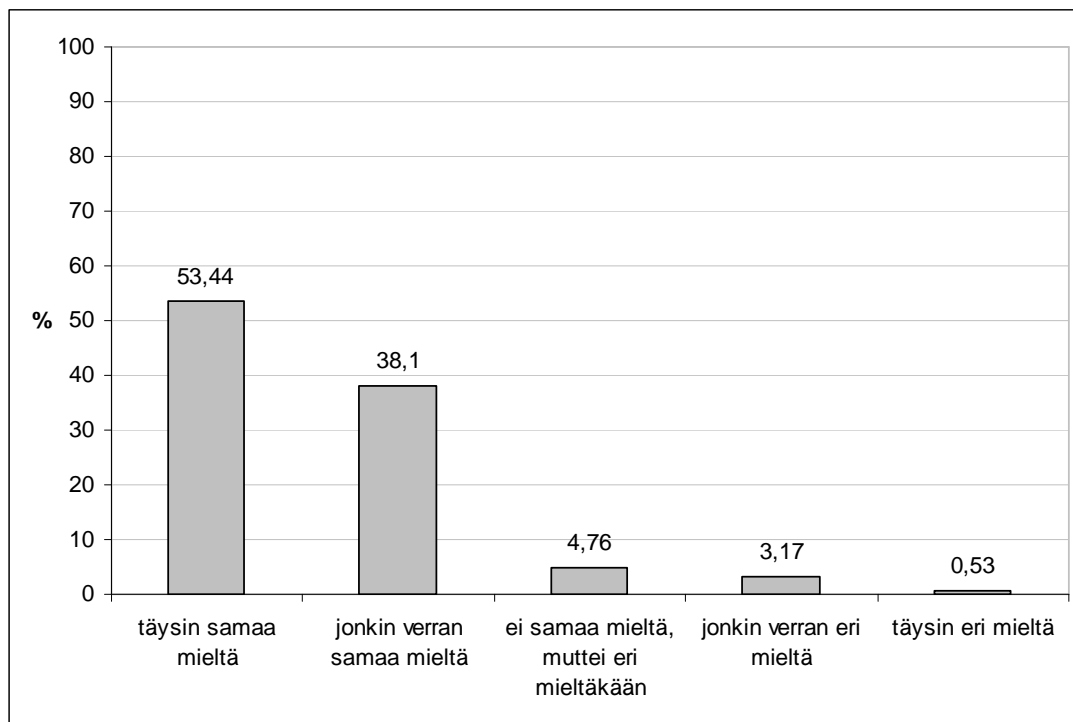

KUVIO 54. Opiskelijoiden mielipide, vaikuttaako opetus ja ohjaus heidän opintoihinsa negatiivisesti

6.8 Sosiaalinen ilmapiiri

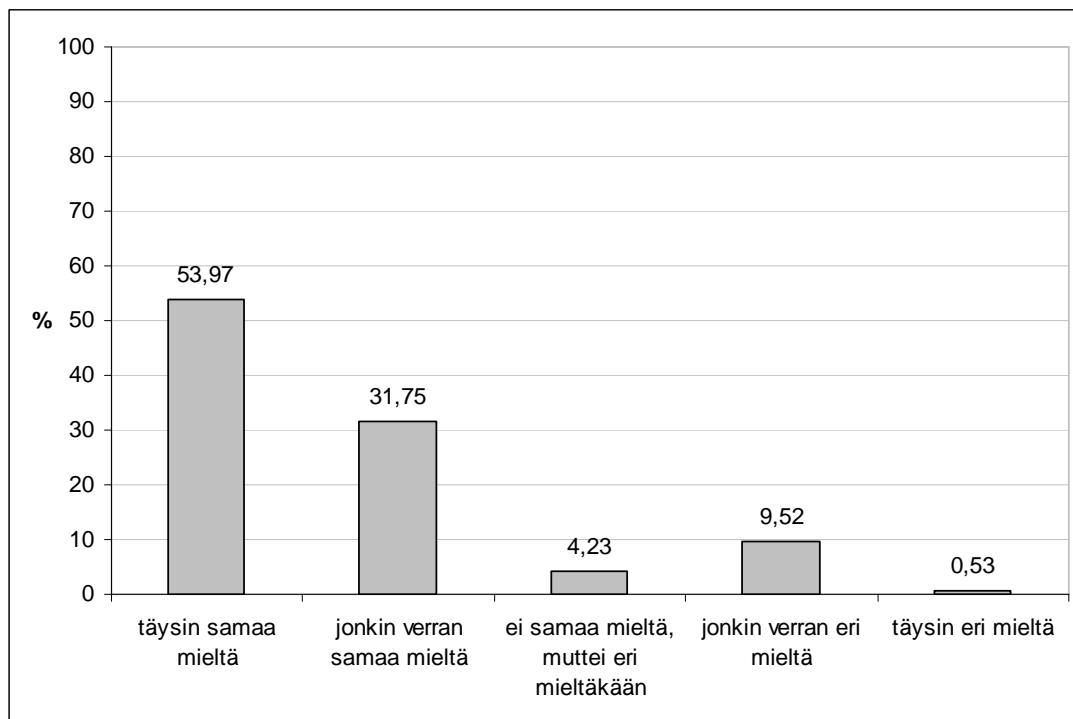
Kysymykset sosiaalisesta ilmapiiristä koskivat lähinnä opiskelijayhteisön keskinäistä ilmapiiriä, mutta kysyttiin myös joitakin kysymyksiä liittyen opettajien ja opiskelijoiden väliseen ilmapiiriin sekä siihen, että kaikkien opiskelijoiden kohtelu kouluympäristössä olisi oikeudenmukaista ja johdonmukaista. Näin ollen pyrittiin selvittämään, ovatko opiskelijoiden väliset suhteet sekä opiskelijoiden ja henkilökunnan väliset suhteet ja toimintatavat opiskelijoista välittäviä ja näin ollen opinnoissa eteenpäin kannustavia.

Ensimmäisenä kysyttiin, tuntee opiskelija että hänet on otettu hyvin vastaan omassa kouluympäristössään (kuvio 55). Kysymykseen vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 101 (53,44 %), jonkin verran samaa mieltä 72 (38,1 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään yhdeksän (4,76 %), jonkin verran eri mieltä kuusi (3,17 %), täysin eri mieltä yksi (0,53 %).

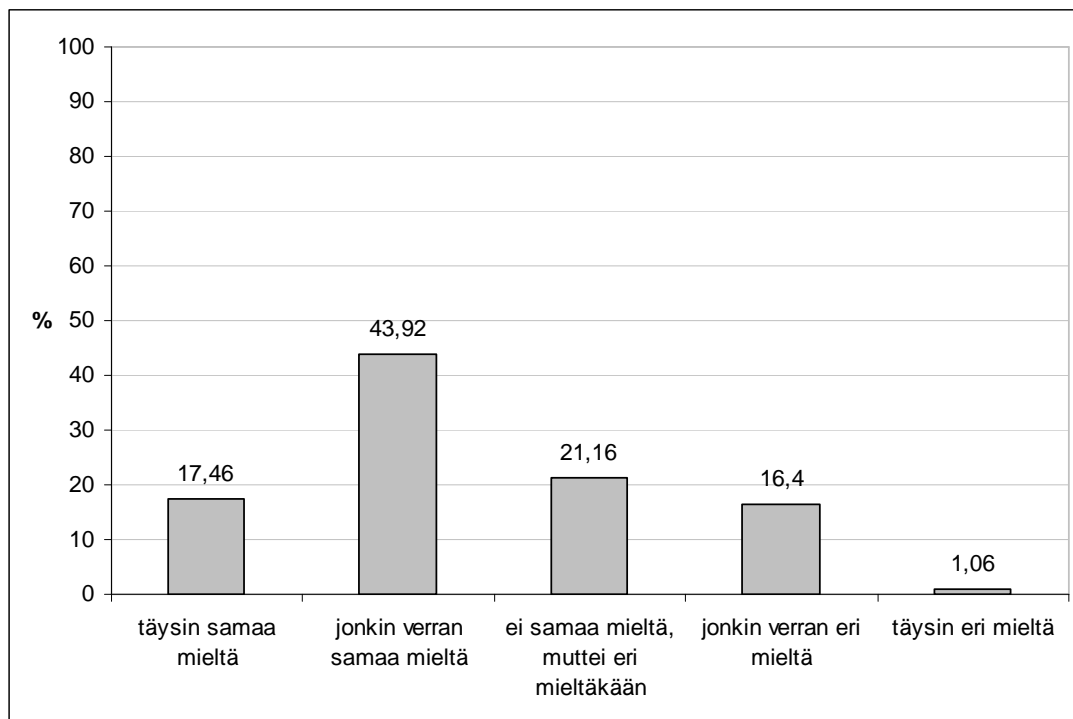
KUVIO 55. Opiskelijoiden mielipide, onko heidät otettu hyvin vastaan omassa opiskeluympäristössään

Kysyttiin myös tuntevatko vastaajat kuuluvansa oman alansa opiskelijoiden joukkoon (kuvio 56), johon vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 102 (53,97 %), jonkin verran samaa mieltä 60 (31,75 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 8 (4,23 %), jonkin verran eri mieltä 18 (9,52 %) ja täysin eri mieltä 1 (0,53 %). 85,72 % vastaajista siis tunsi täysin tai jonkin verran kuuluvansa alansa opiskelijajayhteisöön ja 10,05 % ei.

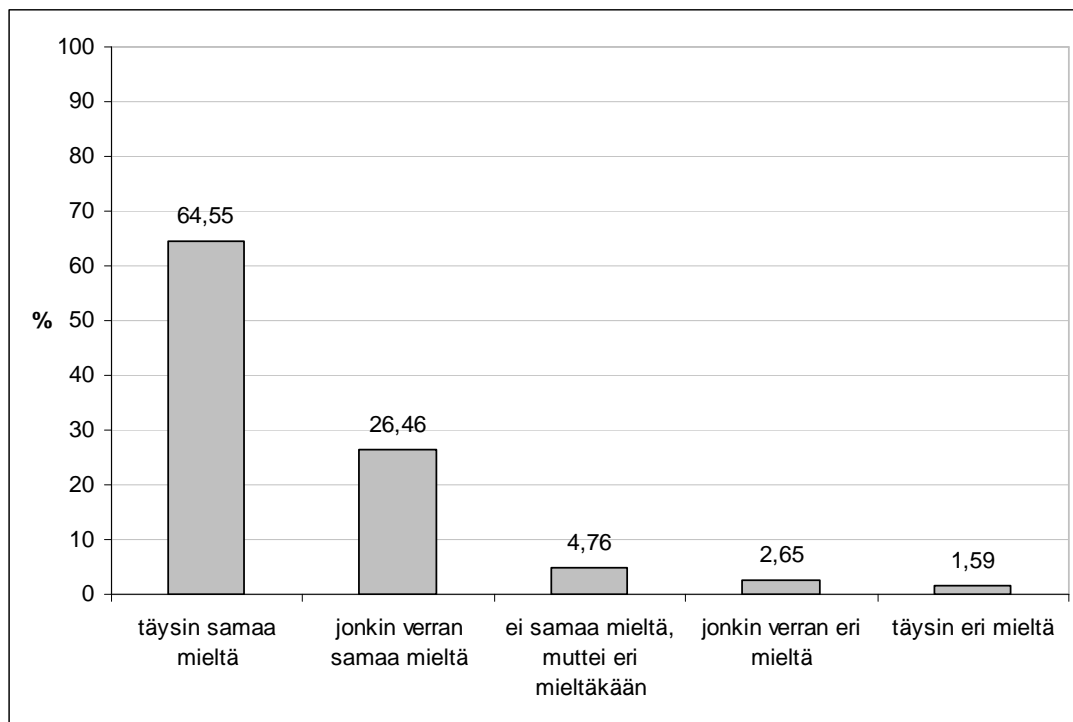
KUVIO 56. Opiskelijoiden mielipide, tuntevatko he kuuluvansa oman alansa opiskelijoiden joukkoon

Seuraavaksi kysyttiin, onko opiskelijoiden mielestä kouluympäristö opiskelijoista välittävä (kuvio 57). Kysymykseen vastasi 189 (100 %), joista 33 (17,46 %) oli täysin samaa mieltä, 83 (43,92 %) jonkin verran samaa mieltä, 40 (21,16 %) ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään, 31 (16,4 %) jonkin verran eri mieltä ja kaksi (1,06 %) täysin eri mieltä.

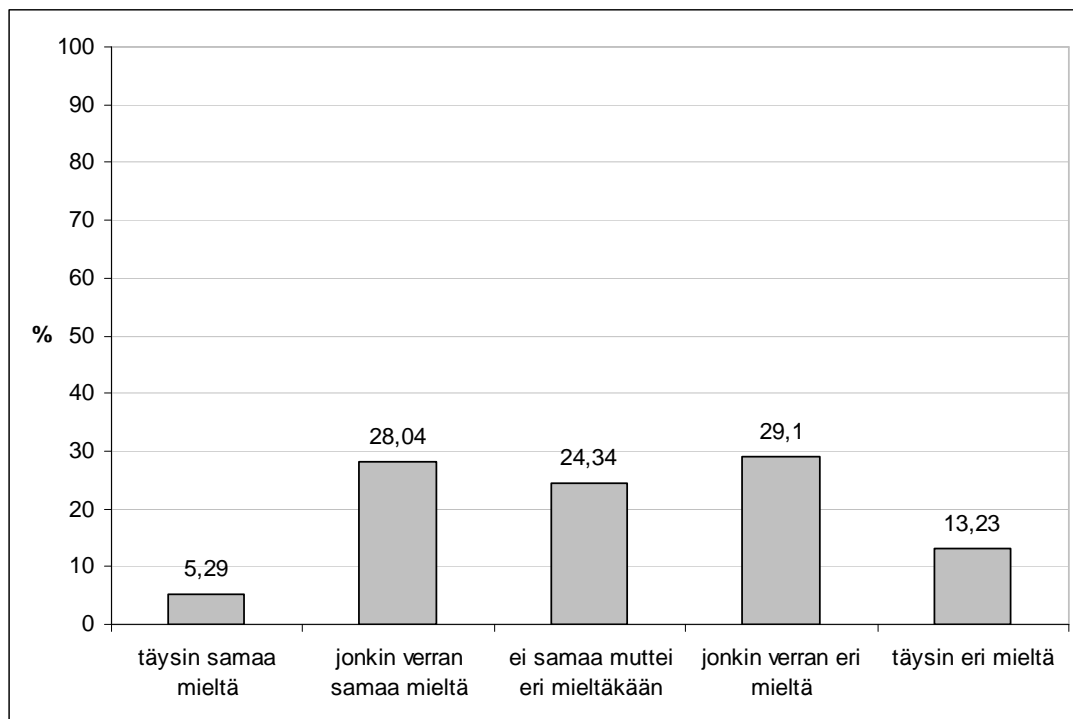
KUVIO 57. Opiskelijoiden kokemus, onko kouluympäristö opiskelijoista välittävä

Tutoroinnillakin pyritään vaikuttamaan myönteisesti opiskelijoiden ryhmäytymiseen ja opiskelijoiden keskinäinen solidaarisuus ja ryhmähenki on tärkeää ja opintoja tukevaa. Kysyttiin, saavatko vastaajat opiskelukavereilta tarvittaessa apua opiskeluun liittyvissä asioissa (kuvio 58). Tähän kysymykseen vastasi 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 122 (64,55 %), jonkin verran samaa mieltä 50 (26,46 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään yhdeksän (4,76 %), jonkin verran eri mieltä viisi (2,65 %) ja täysin eri mieltä kolme (1,59 %).

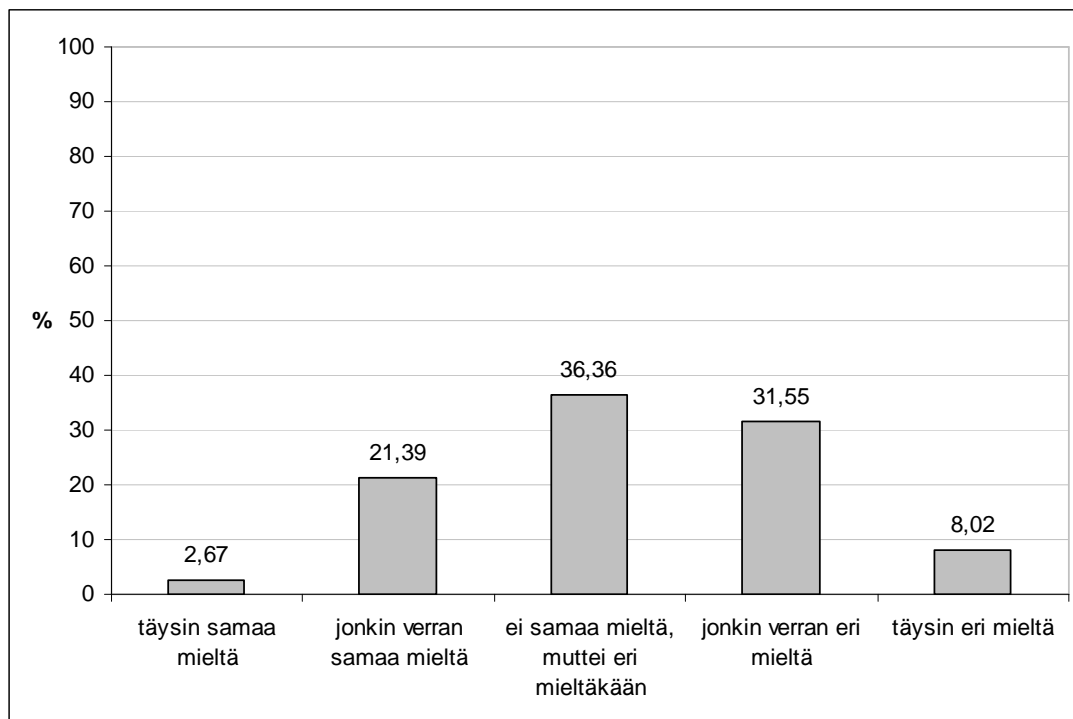
KUVIO 58. Opiskelijoiden kokemus, saavatko he opiskelukavereilta tarvittaessa apua opiskeluun liittyvissä asioissa

Kysyttiin myös opiskelijoiden kokemuksia heidän ja koulu yhteisön välisistä suhteista ja opiskelijoiden oikeudenmukaisesta ja tasavertaisesta kohtelusta. Ensimmäisenä kysyttiin, kuunnellaanko opiskelijoita päätöksenteossa (kuvio 59). Kysymykseen vastasi 189 (100 %) vastaajista. Täysin samaa mieltä oli 10 (5,29 %), jonkin verran samaa mieltä 53 (28,04 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 46 (24,34 %), jonkin verran eri mieltä 55 (29,1 %) ja täysin eri mieltä 25 (13,23 %) vastanneista opiskelijoista.

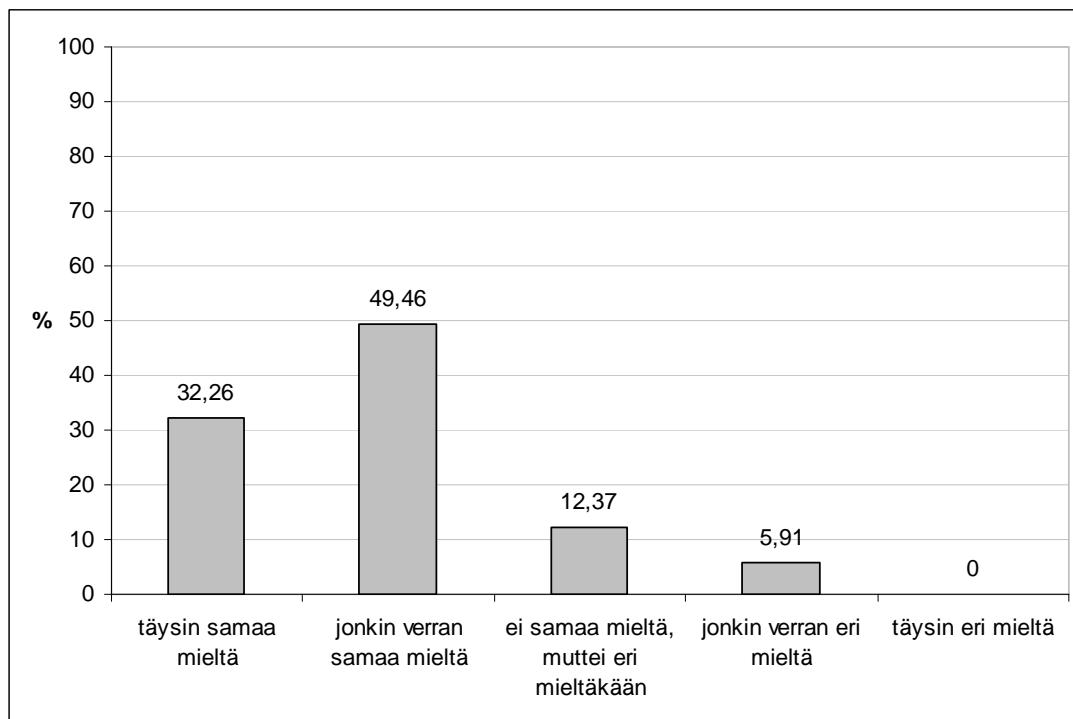
KUVIO 59. Opiskelijoiden kokemus, kuunnellaanko heitä päätöksenteossa

Opiskelijoiden mielipiteitä liittyen opiskelijoita koskevaan päätöksentekoon kartoitettiin. Kysyttiin noudatetaanko opiskelijoita koskevassa päätöksenteossa johdonmukaista toimintalinjaa (kuvio 60), millä tarkoitetaan, että kaikkia opiskelijoita kohdeltaisiin tasavertaiseksi, eikä kenelläkään opiskelijalla olisi niin sanottuja etuoikeuksia verrattuna toisiin opiskelijoihin. Tähän kysymykseen vastasi 187 (98,94 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli viisi (2,67 %), jonkin verran samaa mieltä 40 (21,39 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 68 (36,36 %), jonkin verran eri mieltä 59 (31,55 %) ja täysin eri mieltä 15 (8,02 %).

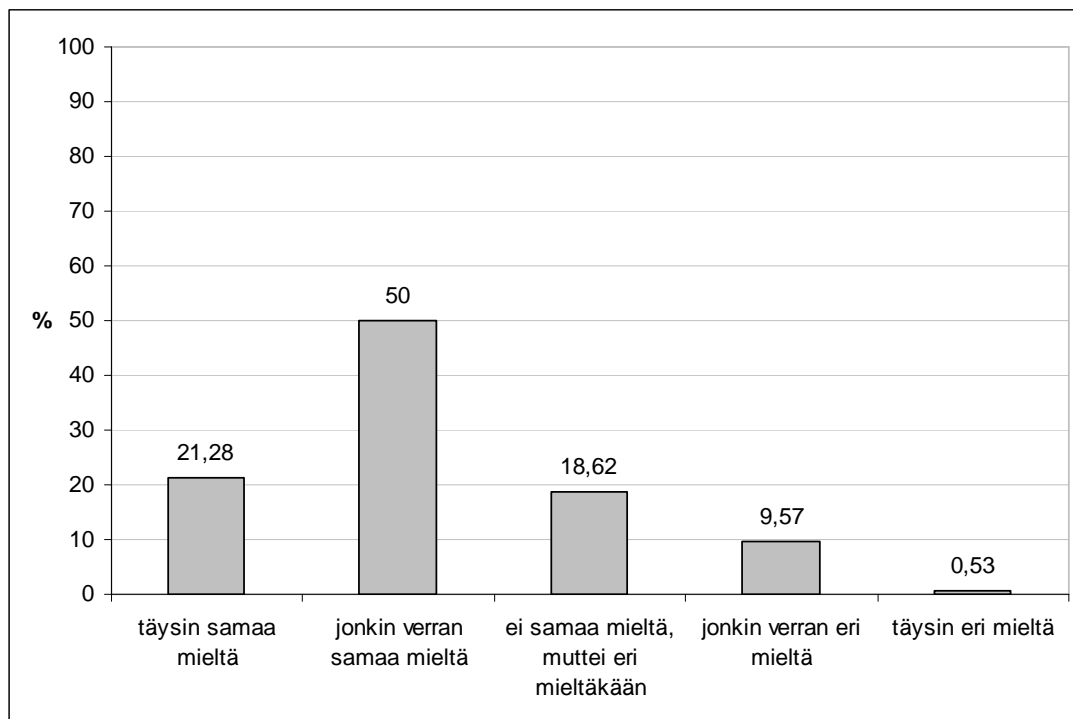
KUVIO 60. Opiskelijoiden mielipide, noudatetaanko opiskelijoita koskevassa päätöksenteossa johdonmukaista toimintalinjaa

Lisäksi opiskelijoiden ja opettajien välisestä ilmapiiristä kysyimme, kokevatko opiskelijat, että opettajat kohtelevat heitä kunnioittavasti (kuvio 61). Kysymykseen vastasi 186 (98,41 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 60 (32,26 %), jonkin verran samaa mieltä 92 (49,46 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 23 (12,37 %) ja jonkin verran eri mieltä 11 (5,91 %). Täysin eri mieltä ei ollut kukaan vastaajista.

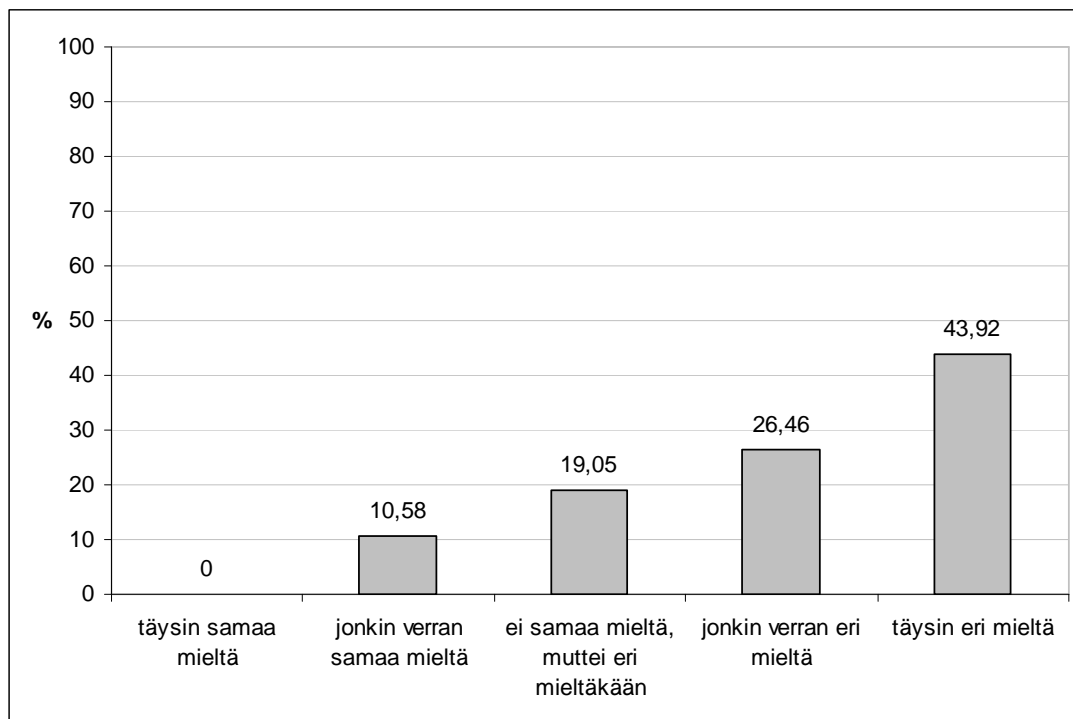
KUVIO 61. Opiskelijoiden kokemus, kohtelevatko opettajat heitä kunnioittavasti

Kysyttiin, onko opiskelijoiden mielestä opettajien palaute kannustavaa (kuvio 62). Kysymykseen vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 40 (21,28 %), jonkin verran samaa mieltä 94 (50 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 35 (18,62 %), jonkin verran eri mieltä 18 (9,57 %) ja täysin eri mieltä yksi (0,53 %) vastaajista.

KUVIO 62. Opiskelijoiden kokemus, onko opettajien palaute kannustavaa

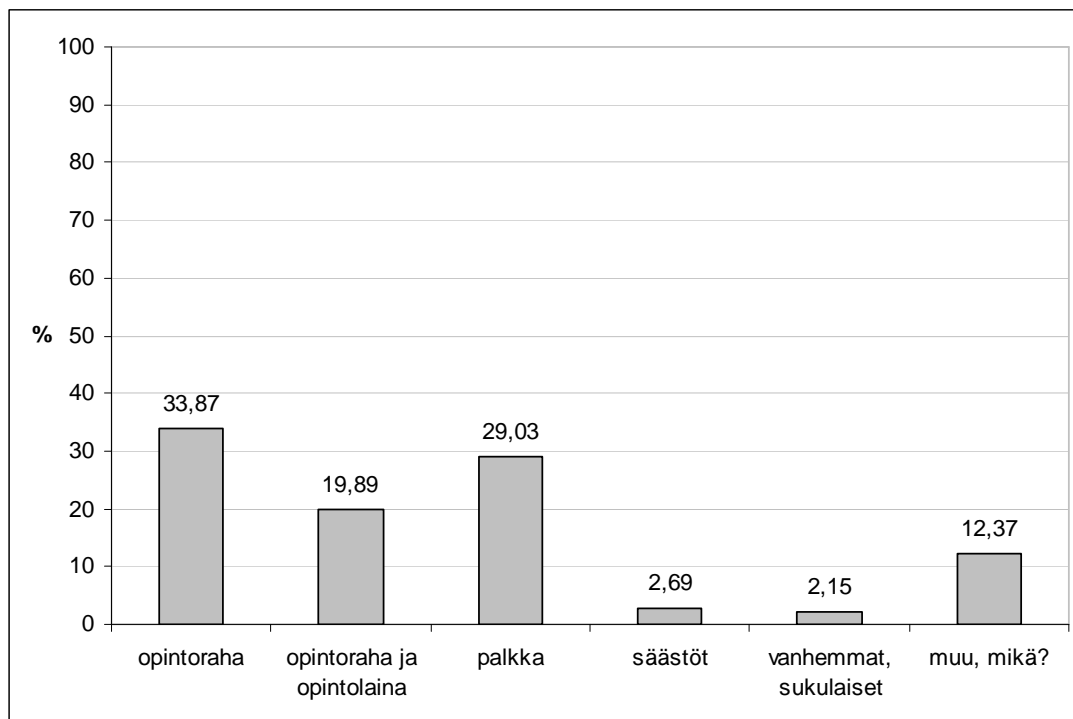
Viimeisenä kysymyksenä sosiaalisesta ilmapiiristä kysyttiin, vaikuttaako koulun sosiaalinen ilmapiiri opiskelijan opintojen edistymiseen negatiivisesti (kuvio 63). Kysymykseen saatiin 189 (100 %) vastausta. Täysin samaa mieltä ei ollut kukaan vastaajista. Jonkin verran samaa mieltä oli 20 (10,58 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 36 (19,05 %), jonkin verran eri mieltä 50 (26,46 %) ja täysin eri mieltä 83 (43,92 %).

KUVIO 63. Vaikuttaako koulun sosiaalinen ilmapiiri opiskelijan opintojen edistymiseen negatiivisesti

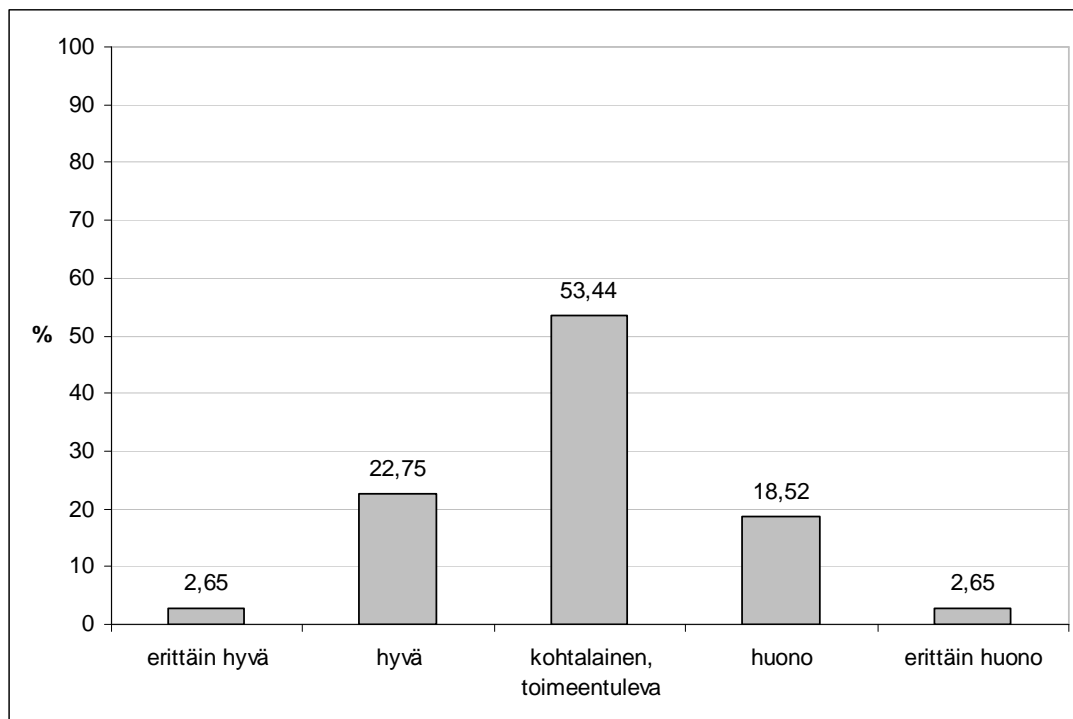
6.9 Toimeentulo

Opiskelijoilta kysyttiin mikä on heidän pääasiallinen opintojen rahoitusmuoto (kuvio 64), johon saatiin 186 (98,41 %) vastausta. Opintojen pääasialliseksi rahoitusmuodoksi mainitsi opintorahan 63 (33,87 %), opintorahan ja opintolainan 37 (19,89 %), palkan 54 (29,03 %), säästöt viisi (2,69 %), vanhemmat ja sukulaiset neljä (2,15 %) sekä jonkin muun 23 (12,37 %). 26 (13,8 %) vastaajaa kertoi toimeentulostaan tarkemmin. Näistä viisi (19,2 %) mainitsi puolison tulot, neljä (15,4 %) opintorahan sekä palkan yhdistelmän, kolme (11,5 %) palkkatyön, sekä kuntoutustuen, aikuiskoulutusrahan ja ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen kaksi (7,7 %) kutakin. Myös yksittäisiä vastauksia saatiin.

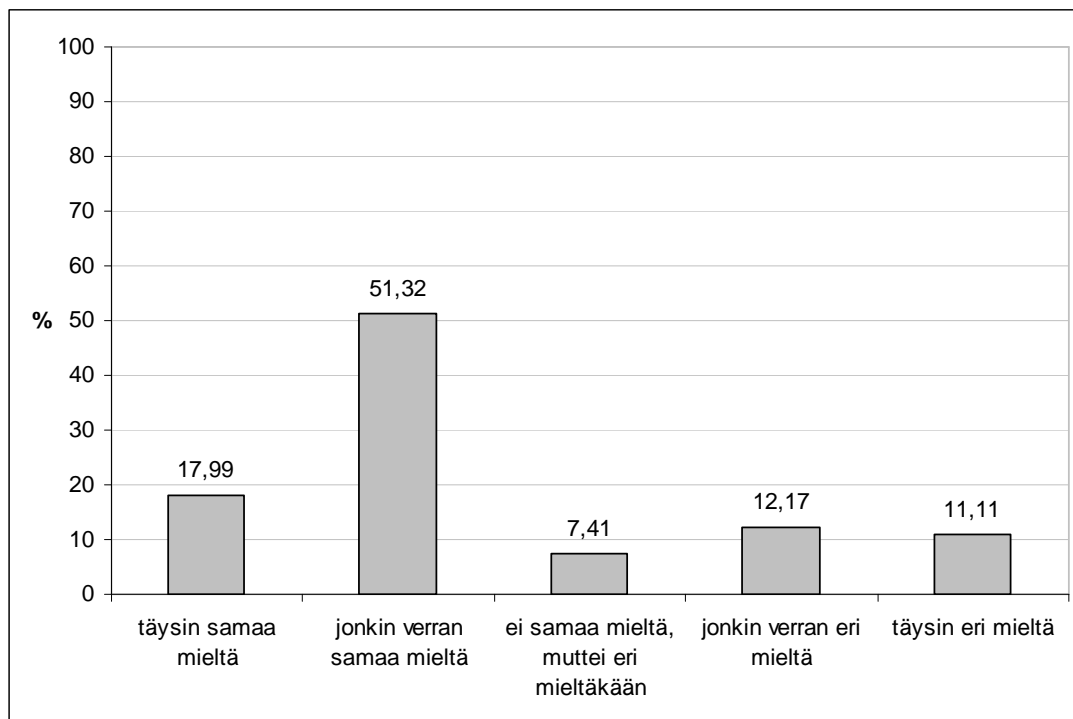
KUVIO 64. Opiskelijoiden pääasiallinen opintojen rahoitusmuoto

Kysyttiin myös, millaiseksi opiskelijat kokevat tämänhetkisen toimeentulonsa (kuvio 65). Kysymykseen vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. Erittäin hyväksi toimeentulonsa koki viisi (2,65 %), hyväksi 43 (22,75 %), kohtalaiseksi ja toimeentulevaksi 101 (53,44 %), huonoksi 35 (18,52 %) sekä erittäin huonoksi viisi (2,65 %) vastaajista.

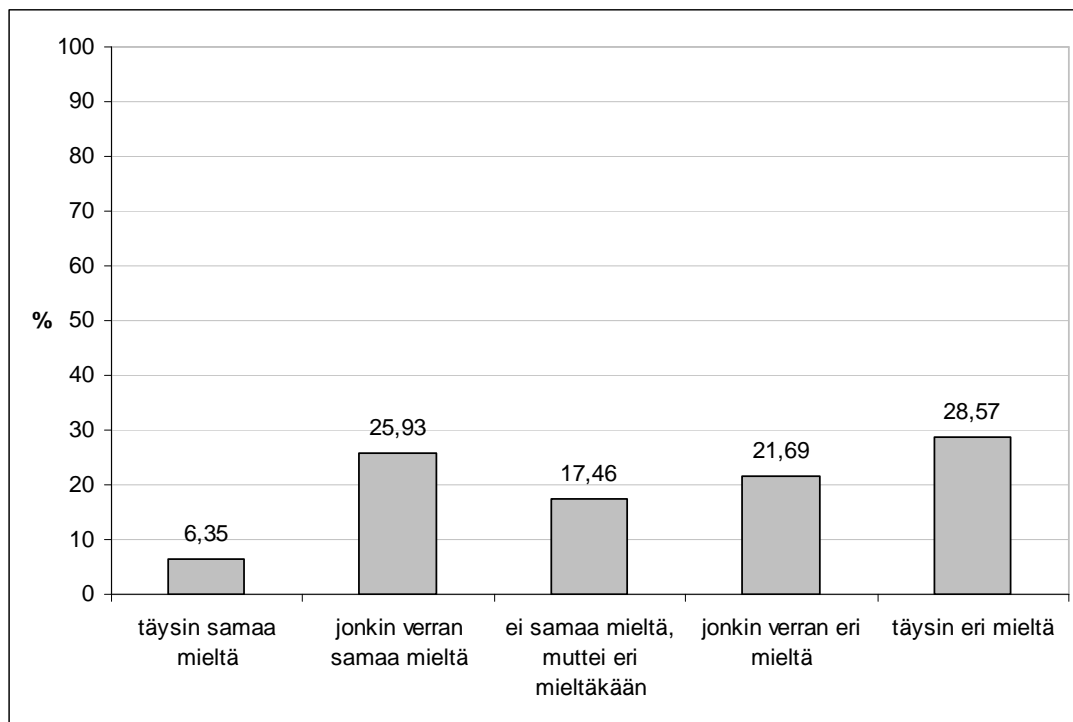
KUVIO 65. Opiskelijoiden kokemus tämänhetkisestä toimeentulostaan

Kysyttiin, vaikuttaako toimeentulo paljon opiskelijoiden opiskelumotivaatioon (kuvio 66). Vastauksia saatiin 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 34 (17,99 %), jonkin verran samaa mieltä 97 (51,32 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 14 (7,41 %), jonkin verran eri mieltä 23 (12,17 %) ja täysin eri mieltä 21 (11,11 %).

KUVIO 66. Opiskelijoiden mielipide, vaikuttaako toimeentulo paljon opiskelumotiivaatioon

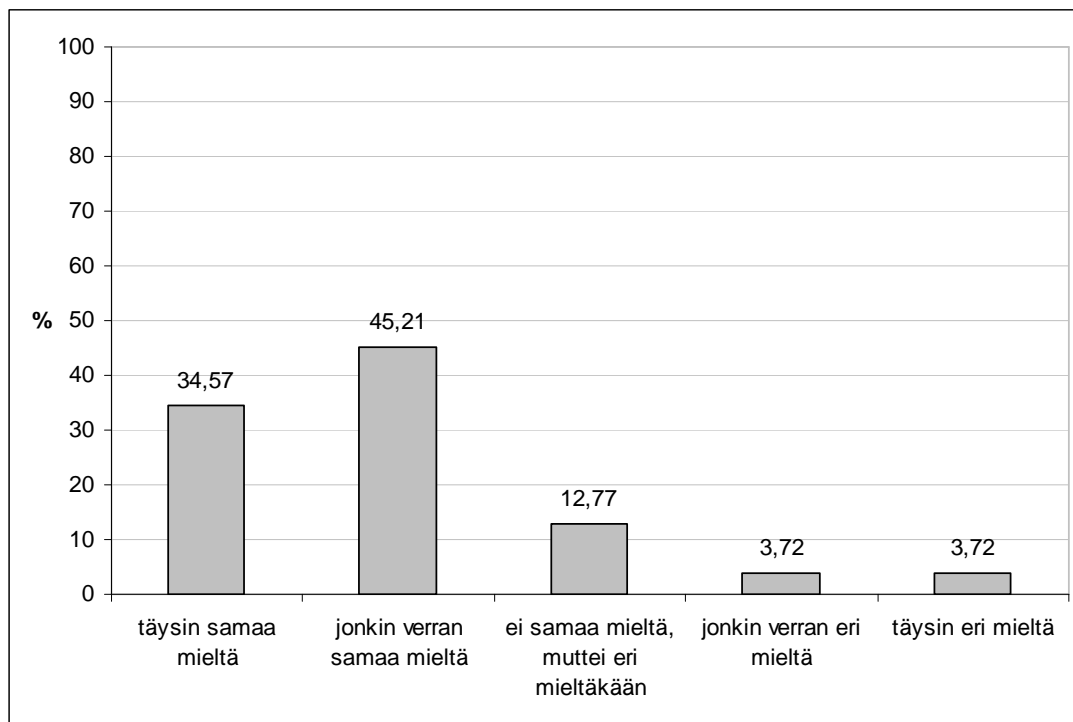
Viimeisenä toimeentuloon liittyvänä kysymyksenä esitettiin väittämä ”toimeentuloni vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti” (kuvio 67). Tähän kysymykseen vastasi 189 (100 %). Täysin samaa mieltä oli 12 (6,35 %), jonkin verran samaa mieltä 49 (25,93 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 33 (17,46 %), jonkin verran eri mieltä 41 (21,69 %) ja täysin eri mieltä 54 (28,57 %) vastanneista.

KUVIO 67. Opiskelijoiden mielipide, vaikuttaako toimeentulo opintojen edistymiseen negatiivisesti

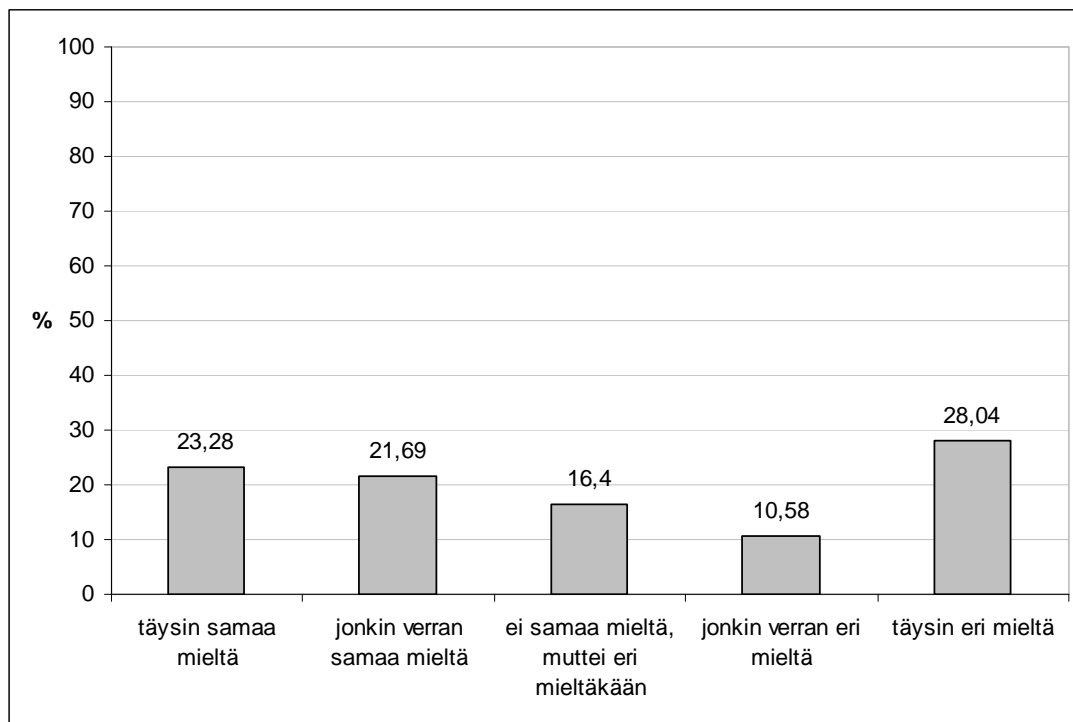
6.10 Työllisyystilanne

Sosiaali- ja terveysala on tunnettu hyvästä työllisyystilanteestaan. Siksi kysyttiin vielä muutaman kysymyksen siitä. Ensimmäisenä esitettiin väittämän ”opiskelen tällä alalla, koska työllisyysmahdollisuudet ovat hyvät” (kuvio 68), johon vastasi 188 (99,47 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä oli 65 (34,57 %), jonkin verran samaa mieltä 85 (45,21 %), ei samaa muttei eri mieltäkään 24 (12,77 %), jonkin verran eri mieltä seitsemän (3,72 %) ja täysin eri mieltä 7 (3,72 %).

KUVIO 68. Opiskelijoiden mielipide, opiskelevatko tällä alalla, koska työllisyysmahdollisuudet ovat hyvät

Toisena työllisyystilanteeseen liittyvänä kysymyksenä kysyttiin vielä, onko opiskelijalla tiedossa työpaikka valmistumisen jälkeen (kuvio 69). Tähän vastasi 189 (100 %) opiskelijaa. Täysin samaa mieltä, eli opiskelijat joilla työpaikka oli jo tiedossa, oli 44 (23,28 %), jonkin verran samaa mieltä, eli tuleva työpaikka on suhteellisen varma, oli 41 (21,69 %), ei samaa mieltä muttei eri mieltäkään 31 (16,4 %), jonkin verran eri mieltä 20 (10,58 %) ja työpaikkaa ei ollut tiedossa 53 (28,04 %) vastanneista.

KUVIO 69. Opiskelijoiden kokemus onko heillä tiedossa työpaikka valmistumisen jälkeen

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden opintojen viivästymistä ja siihen vaikuttaneita syitä. Opinnäytetyön tavoitteena oli kyselylomakkeen avulla saada tietoa opinnäytetyölle asetettuihin tutkimusongelmiin.

Tutkimuskysymykset jaettiin opinnäytetyön teoriapohjan mukaisesti taustatietoihin (13 kysymystä), opiskelijan terveyteen ja voimavaroihin (kuusi kysymystä), elämäntilanteeseen (viisi kysymystä), asuinpaikkaan (neljä kysymystä), opiskelutaitoihin (10 kysymystä), fyysiseen opiskeluympäristöön (yhdeksän kysymystä), opetukseen ja ohjaukseen (17 kysymystä), sosiaaliseen ilmapiiriin (yhdeksän kysymystä), toimeentuloon (neljä kysymystä) ja työllisyystilanteeseen (kaksi kysymystä). Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkeasteella viideksi tärkeimmäksi am-

mattikorkeakouluopiskelijoilla viivästymisen yhteydessä olevaa tekijää olivat työssä käynti, opiskelumotivaation puute, henkinen hyvinvointi (esimerkiksi jaksaminen tai masennus) ja perhe-elämään tai ihmissuhteisiin liittyvät asiat (esimerkiksi lähimmäisen sairastuminen tai vanhempainvapaa) sekä laiskuus (Liimatainen ym. 2010, 11).

Ensimmäisenä tutkimusalueena selvitettiin opiskelijoiden terveyttä ja voimavaroja. Vastajat kokivat pääsääntöisesti fyysisen terveytensä hyväksi ja olivat eri mieltä siitä, että fyysinen terveys vaikuttaisi opintojen edistymiseen negatiivisesti. Psykyinen terveys koettiin vielä useammin hyväksi eikä senkään koettu vaikuttavan opintojen edistymiseen negatiivisesti. Huomioitavaa opiskelijoiden fyysisessä ja psyykkisessä terveydessä oli, että suurin osa piti kuntoaan sekä mielenterveyttään vähintään kohtalaisena ja kummassakin kysymyksessä alle 3 % arvioi fyysisen tai psyykkisen vointinsa huonoksi tai erittäin huonoksi. Kuitenkin alle viidennes koki fyysisen terveytensä ja yli viidennes psyykkisen terveytensä vaikuttavan opintoihinsa negatiivisesti.

Väittämään ”opiskelu on niin kiireistä ja paineista, että se vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti” saatiin tasaväkisiä tuloksia, sillä 42,24 % oli väittämän kanssa täysin tai jonkin verran samaa mieltä ja 42,78 % täysin tai jonkin verran eri mieltä. Myös suhteellisen tasaisia olivat vastaukset väittämään ”minulla on opiskeluista johdun niin paljon stressiä, että se vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti, johon 48,14 % oli täysin tai jonkin verran eri mieltä ja 35,45 % täysin tai jonkin verran samaa mieltä. Joten vaikka stressi mainittiinkin vain kerran opintoja viivästyttäneeksi syyksi ja suurin osa vastaajista ei kokenut opiskelun luovan niin paljoa stressiä, että se vaikuttaisi opintojen etenemiseen negatiivisesti, voidaan kuitenkin todeta, että opintojen luoma stressi vaikuttaa useamman kuin yhden opintoihin negatiivisesti.

Työssäkäynnin vaikutus opintojen viivästymiseen-opinnäytetyössä 7,7 % mainitsi sairauden opintojen viivästymiseen vaikuttavaksi tekijäksi (Kähkölä 2008, 47), kun taas tutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkea-asteella henkinen hyvinvointi (esim. jaksaminen) nostettiin ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden opintojen viivästymisen syissä kolmanneksi tärkeimmäksi ja fyysinen terveydentila oli 21:n 25:sta syystä (Liimatainen ym. 2010, 12). Verraten tutkimustuloksia aikaisem-

piin tutkimuksiin voidaan todeta, että opiskelijat kokevat henkisen terveyden vaikuttavan enemmän opintoihin negatiivisesti ja viivästyttäen niitä, kuin fyysisen terveyden.

Toisena tutkimusalueena selvitettiin opiskelijoiden elämäntilannetta. Vastaajat kokivat suurimmaksi osaksi tämänhetkisen elämäntilanteensa opiskelujaan tukevaksi, mutta yli neljännes piti elämäntilannettaan opiskelujaan tukemattomana. Opiskelijat myös pääsääntöisesti kokivat ehtivänsä tekemään muitakin asioita opiskelujen lisäksi. Tuloksista voidaan kuitenkin nähdä, että vaikka suurimmalle osalle aikaa jää muidenkin kuin opiskeluun liittyvien asioiden tekemiseen, lähes 15 % koki opiskelun olevan ainoa tai lähes ainoa asia joihin heillä jää aikaa.

Suurimmalla osalla vastanneista ei ole ollut elämässä opiskeluun negatiivisesti vaikuttaneita isoja muutoksia. Ne opiskelijat, joilla tällaisia muutoksia oli ollut, nimesivät seuraavia muutoksia: oman tai läheisen sairastumisen, kuoleman tai omat terveysongelmat; ero, parisuhdeongelmat tai perheongelmat; asuntoasiat, muutto, remontti tai talon rakentaminen; työ tai työpaikan odotukset sekä muita yksittäisiä syitä. Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? suurimpana opintoja viivästyttävänä syynä on mainittu työssäkäynti (ammattikorkeakouluopiskelijoilla 36,0 %), perhe-elämä ja ihmissuhteet neljänneksi suurimmaksi (ammattikorkeakouluopiskelijoilla 38,5 %), kun taas omaa tai läheisen terveysongelmia ei mainittu ollenkaan (Liimatainen ym. 2010, 12). Pääsääntöisesti opiskelijat eivät myöskään kokeneet tämänhetkisen elämäntilanteensa vaikuttavan opintojensa edistymiseen negatiivisesti.

Kolmantena tutkimusalueena selvitettiin asuinpaikan vaikutusta opintojen etenemiseen. Suurin osa vastanneista opiskelijoista ilmoitti asuvansa omassa asunnossa itsenäisesti, toiseksi eniten jossain muussa asumismuodossa, kolmanneksi eniten vanhempien tai sukulaisten luona, neljänneksi eniten opiskelija-asunnossa ja viidenneksi eniten kimppa-asunnossa. Muussa asumismuodossa asuvat eritteli asumistaan tarkemmin: vuokra-asunnossa itsenäisesti tai poikaystävän kanssa; puolison, aviomiehen tai poikaystävän kanssa; perheen kanssa ja omakotitalossa. Suurin osa vastaajista oli opiskelupaikkakunnalta kotoisin. Toiselta paikkakunnalta muuttaneista suurin osa koki päässeensä opiskelijayhteisöön mukaan opiskelupaikkakunnalta olevien kanssa.

Pääsääntöisesti vastanneet eivät myöskään kokeneet opiskelupaikkakunnan vaikuttavan heidän opintoihinsa negatiivisesti.

Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? opiskelupaikkakunnan ulkopuolella asumisen opintojen viivästymisen syyksi mainitsi 7,7 % vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista ja se oli listattu 25-kohdan opintojen viivästymisen syyn listalla kohdaksi 18 (Liimatainen ym. 2010, 12).

Neljäntenä tutkimusalueena selvitettiin opiskelutaitoihin liittyviä asioita: opiskelijoiden oppimismotivaatiota ja tyytyväisyyttä omiin oppimistuloksiin. Pääsääntöisesti vastaajat kokivat opiskelumenestyksensä erittäin hyväksi tai hyväksi eikä opiskelumenestystään kokenut erittäin huonoksi kukaan. Myös motivaatiota opiskella oli suurimmalla osalla vastanneista ja vielä useampi koki, että he opiskelevat omasta halustaan eivätkä pakosta. Joten vaikka 73,02 % vastanneista koki opiskelumenestyksensä hyväksi, opiskelumotivaatiota on 76,72:lla vastanneista.

Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt opiskelumotivaatiota heikentävät tekijät oli mainittu suurimpana opiskelijaan liittyvänä opintoja hidastavana tekijänä. Opiskelumotivaatiota heikentäviksi tekijöiksi oli vielä nimetty kiinnostuksen puute, kiire/ajan puute, stressi, huono pystyvyysuskomus sekä kuormittuminen (Hailikari & Sjöblom 2011, 17.) Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? opiskelumotivaation puute oli listattu 25-kohdan listalla toiseksi suurimmaksi opintojen viivästymisen syyksi (Liimatainen ym. 2010, 12).

Myöskin suurin osa vastanneista koki olevansa tyytyväinen oppimistuloksiinsa. Verrottuna opiskelumenestyksen tuloksiin, useampi opiskelija oli tyytyväinen oppimistuloksiinsa kuin mitä luokitteli ne erittäin hyväksi tai hyväksi. Samoin harvempi oli tyytymätön oppimistuloksiinsa kuin mitä luokitteli ne huonoiksi tai kohtalaisiksi.

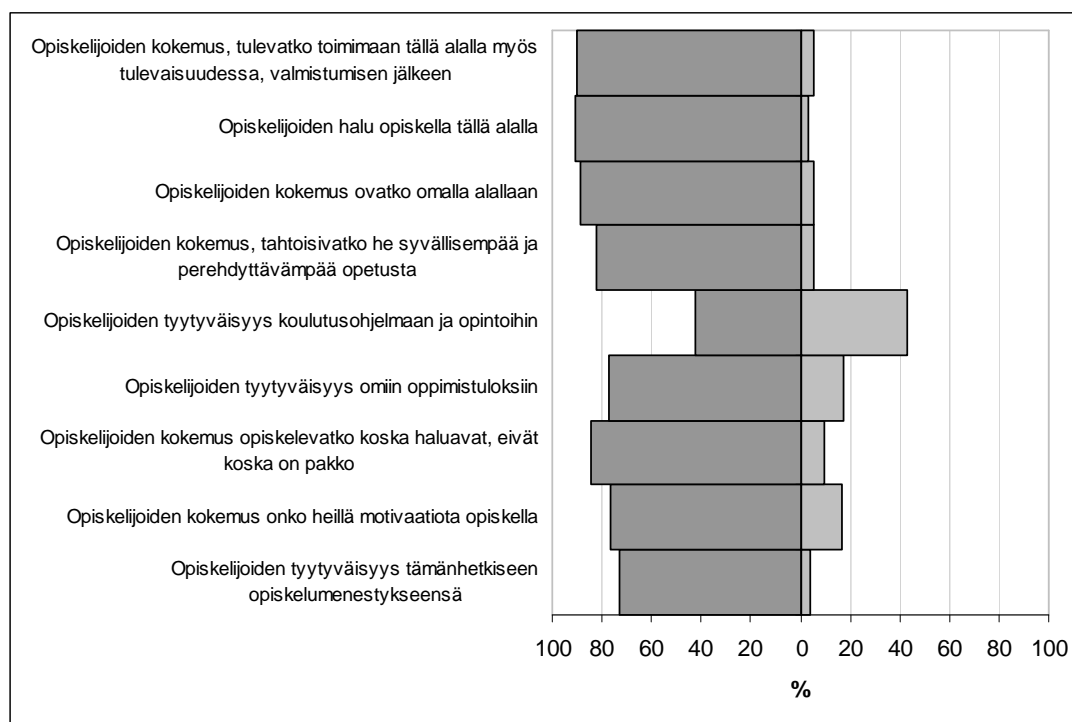
Vastanneiden opiskelijoiden tyytyväisyys koulutusohjelmaan ja opintoihin meni lähes tasan: toinen puolisko oli tyytyväisiä ja hieman reilun prosentin suurempi puolisko tyytymättömiä. Opiskelijat myös toivoivat selvästi syvällisempää ja perehdyttävämpää opetusta. Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt yhdeksi ope-

tukseen ja ohjaukseen liittyväksi opintoja hidastavaksi tekijäksi oli listattu kurssien epäselvät vaatimukset (Hailikari & Sjöblom 2011, 5).

Pääsääntöisesti vastanneet opiskelijat kokivat myös olevansa omalla alallaan, mikä osoittaisi sosiaali- ja terveysalan olevan edelleen ”kutsumusammatti” ja alalle hakevien tahtovan myös alaa opiskella. Hieman pienempi, mutta suurin osa vastanneista oli hakenut tälle alalle ensimmäisenä hakuvaihtoehtona. Voidaan siis todeta, että useampi vastaaja koki alan omakseen kuin moniko haki alalle ensimmäisenä hakuvaihtoehtona. Lähes kaikki vastanneista tahtoi opiskella tällä alalla, mikä oli enemmän kuin moniko koki alan omakseen. Kuitenkin reilu kolme prosenttia vastanneista ei halunnut opiskella tällä alalla, mikä taas oli vähemmän kuin moniko ei kokenut alaa omakseen. Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat tekijät juuri kiinnostuksen puute oli listattu suurimmaksi opiskelumotivaatiota heikentäväksi tekijäksi (Hailikari & Sjöblom 2011, 17).

Pääsääntöisesti vastanneet aikovat työskennellä tällä alalla myös tulevaisuudessa, valmistumisen jälkeen. Kuitenkin yli viisi prosenttia ei aio työskennellä tällä alalla. Jälkimmäinen vastaus oli tarkka, sillä yhtä moni vastanneista ei kokenut tätä alaa omakseen, mutta vain reilu kolme prosenttia ei halunnut opiskella tällä alalla. Todettava siis on, että osa vastaajista tahtoo opiskella sosiaali- ja terveysalalla, vaikka ei todennäköisesti tahdo tehdä tulevaisuudessa alan töitä.

Opiskelutaitoihin liittyvät tulokset on esitelty keskiarvokuviossa (kuvio 70).

KUVIO 70. Keskiarvokuvio opiskelutaidoista esitetyistä kysymyksistä. Kuvion vasemmalla samaa mieltä ja oikealla eri mieltä olleet vastaajat.

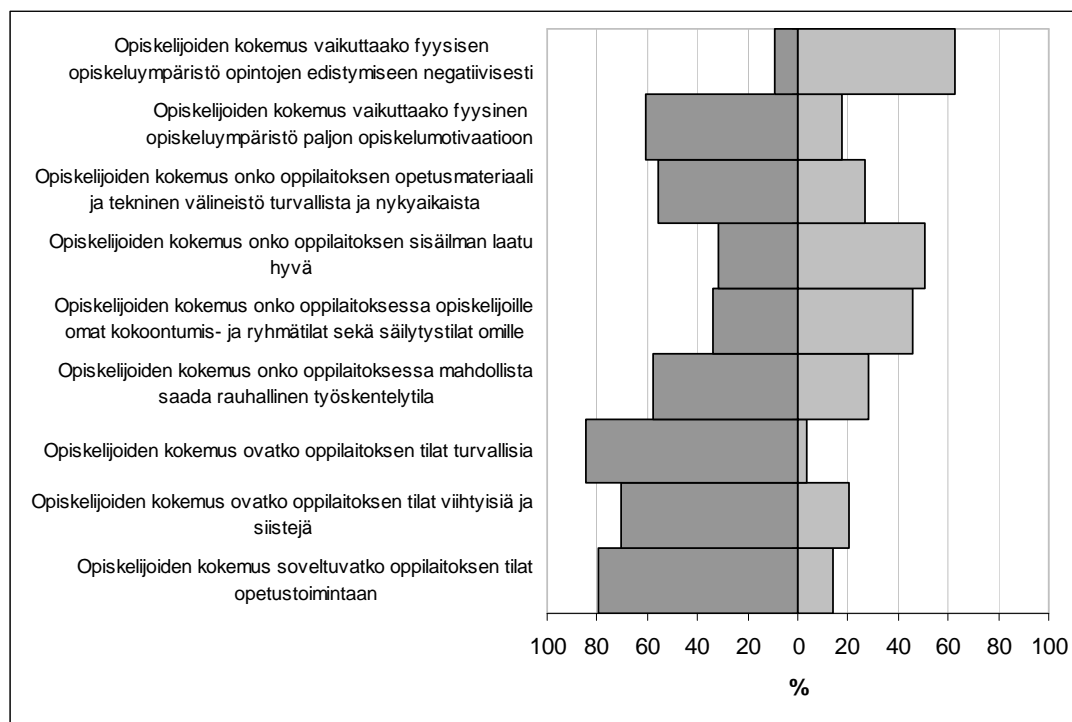
Viidentenä tutkimusalueena selvitettiin fyysisen opiskeluympäristön vaikutusta opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja oppimismotivaatioon. Suurin osa vastanneista koki oppilaitoksen tilojen soveltuvan opetustoimintaan. Suurin osa vastanneista myös piti koulun tiloja viihtyisinä ja siisteinä, mutta reilu viidennes oli asiasta täysin tai jonkin verran päinvastaista mieltä. Koulun tiloja pidettiin myös pääsääntöisesti turvallisina, eikä täysin turvattomina oppilaitoksen tiloja pitänyt kukaan.

Yli puolet vastanneista, että oppilaitoksesta on mahdollista saada rauhallinen työskentelytila, mutta kuitenkin yli neljänneksen mielestä sellaista ei ole omasta oppilaitoksesta mahdollista löytää. Enemmistö vastanneista kuitenkin koki, ettei oppilaitoksesta löydy opiskelijoille omia kokoontumis- ja ryhmätiloja tai säilytystiloja omille tavaroille. Tästä voi päätellä, että opiskelijat kaipaavat oppilaitoksiin lisää tällaisia tiloja, joissa kokoontua ja säilyttää omia tavaroitaan.

Yli puolet vastanneista ei pitänyt oppilaitoksen sisäilman laatua hyvänä. Yli puolet vastanneista piti oppilaitoksen opetusmateriaalia ja teknistä välineistöä turvallisena ja nykyaikaisena.

Pääsääntöisesti opiskelijat kokivat fyysisen opiskeluympäristön vaikuttavan paljon opiskelumotivaatioon. Tästä syystä onkin tärkeää, että oppilaitoksen tilat pidettäisiin viihtyisinä, siisteinä ja opiskelijoille tarjottaisiin rauhallisia työskentelytiloja oppilaitoksessa. Koska olemme kuitenkin muutamassa kysymyksessä käyttäneet termiä ”oppilaitos”, fyysisen opiskeluympäristön on voinut käsittää myös kotona tai muussa paikassa olevaan opiskeluympäristöön. Tosin vaikka opiskelijat pääsääntöisesti koki fyysisen opiskeluympäristön vaikuttavan opiskelumotivaatioon, vain alle kymmenen prosenttia koki sen vaikuttavan opintoihin negatiivisesti. Työssäkäynnin vaikutus opintojen viivästymiseen-opinnäytetyössä 30,8 % vastanneista koki, ettei opiskelu- ympäristö ole ollut oppimista edistävä ja näin ollen vaikuttanut opintojen viivästymiseen (Kähkölä 2008, 47).

Fyysisen opiskeluympäristöön liittyvät tulokset on esitelty keskiarvokuviossa (kuvio 71).

KUVIO 71. Keskiarvokuva fyysisestä opiskeluympäristöstä esitetyistä kysymyksistä. Kuvion vasemmalla samaa mieltä ja oikealla eri mieltä olleet vastaajat.

Kuudentena tutkimusalueena kartoitimme opiskelijoiden mielipiteet koulun tarjoamasta opetuksesta ja ohjauksesta. Suurimman osan mielestä opetus etenee opetussuunnitelman mukaisesti. Vastanneiden mielipide opetusjärjestelyjen sujuvuudesta ja toimivuudesta meni lähes tasan, mutta reilu puoli prosenttia useampi ei pitänyt opetusjärjestelyjä sujuvina ja toimivina. Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat tekijät opetukseen ja ohjaukseen liittyvistä opintoja hidastavista tekijöistä on mainittu HOPSin irrallisuus ja hyödyttömyys sekä HOPS-ohjaajaan liittyvät puutteet (Hailikari / Sjöblom 2011, 11).

Yli puolet vastanneista ei kuitenkaan kokenut lähiopetuksen määrän olevan sopivassa suhteessa itsenäiseen opiskeluun, eikä pitänyt lähiopetuksen määrää riittävänä. Kuitenkin tarkasteltaessa näitä kahta lähiopetukseen liittyvää kysymystä voidaan todeta, että suurempi määrä piti lähiopetuksen määrää riittävänä kuin mikä piti lähiopetuksen ja itsenäisen opiskelun suhdetta sopivana. Hieman suurempi osuus vastanneista piti lähiopetuksen määrää epäsopivana suhteessa itsenäiseen opiskeluun, mutta lähiopetuksen määrää kuitenkin riittävänä. Suurin osa vastanneista koki harjoitteluja kuitenkin olevan tarpeeksi.

Kyselyssä kysyttiin myös muutama kysymys suoraan koulussa annettavasta opetuksesta. Tuloksista selvisi, että hieman yli puolet vastanneista koki opettajien hallitsevan opetettavan alansa ja osaavan opettaa niin, että oppii. Kuitenkin lähes 40 % vastanneista koki opettajien opetuksessa ja alan hallinnassa puutteita. Tulokset opetuksen ja harjoittelujen haastavuudesta olivat tasaväkisiä: hieman suurempi joukko koki opetuksen olevan haastavaa ja vaikeaa, kun taas hieman suurempi joukko ei kokenut harjoittelujen olevan. Verratessa näiden kahden kysymyksen vastauksia keskenään, suurempi osa vastaajista piti opetusta haastavampana kuin harjoitteluja, kuten myös useampi opiskelija ei pitänyt harjoitteluja yhtä haastavina ja vaikeina kuin opetusta.

Opetukseen ja ohjaukseen liittyen esitettiin kysymyksiä ja väittämiä myös opiskelijoiden ja opettajien välisistä suhteista sekä opetustilanteissa vallitsevasta ilmapiiristä. Vaikka suurin osa vastanneista ei ollut kokenut saaneensa epäasiallista kohtelua, kysymys on niin tärkeä, että on otettava kunnolla huomioon ne 64 vastaajaa (34,04 %), jotka jonkinlaista epäasiallista kohtelua tuntevat kokeneensa. Kuitenkin suurin osa vastanneista koki opettajien luoman ilmapiirin oppimista edistäväksi. Suurin osa

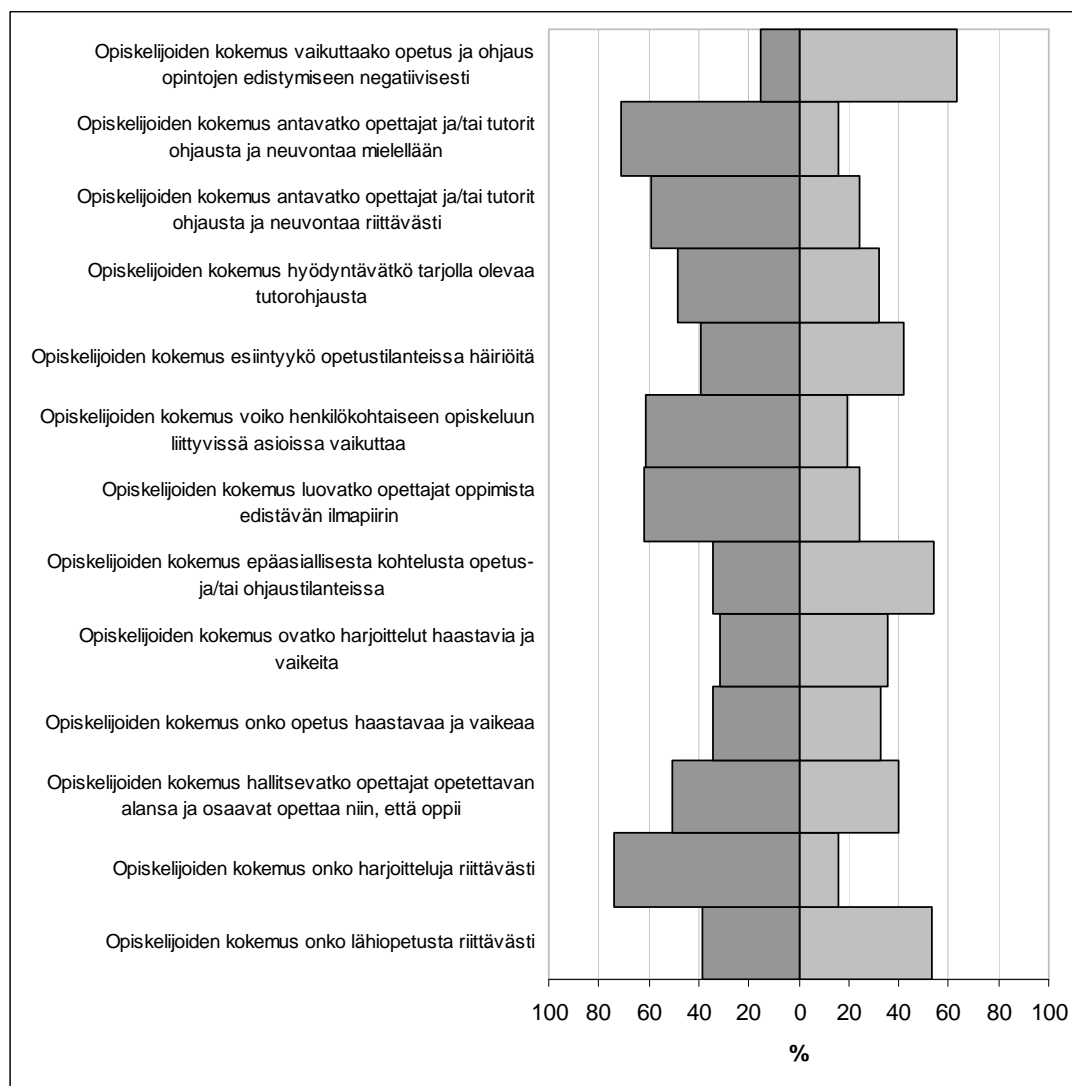
myös koki pystyvänsä vaikuttamaan henkilökohtaiseen opiskeluunsa liittyvissä asioissa, vaikkakin melkein viidenneksen mielestä tällaista vaikuttamismahdollisuutta ei ollut. Tulokset opetustilanteen häiriöistä olivat tasaväkisiä, vain hieman suurempi osuus ei kokenut häiriöitä ja selvästi pienin osuus vastanneista oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä.

Opintojen ohjauksella pyritään vaikuttamaan opiskeluongelmien ennaltaehkäisyyn ja opiskelijan opintojen edistymisen tiiviimpään seurantaan, joten kyselyssä esitettiin useita kysymyksiä opintojen ohjauksesta ja kuinka opiskelijat käyttävät näitä palveluja hyväkseen. Tuloksista selvisi, että vain alle puolet vastanneista käyttää tutorpalveluita hyväkseen ja yli kolmannes vastanneista myönsi jättävänsä käyttämättä tarjolla olevan ohjauksen. Avoimena kysytty kysymys miten opiskelijat hakevat ohjausta oli ymmärretty eri tavoin: keneltä, millä välineillä ja millaisissa tilanteissa vastanneet hakevat ohjausta. Eniten ohjausta haettiin tutoropettajalta, toiseksi eniten opettajalta, kolmanneksi eniten luokkatovereilta ja kerran mainittiin henkilökunta sekä kirjasto. Suurimmaksi ohjauksenhakuvälineeksi muodostui sähköposti, toiseksi yhteisen keskusteluajan tai tapaamisen sopiminen ja kerran mainittiin sekä pyytäminen, puhelin että Solehops. Useimmiten opiskelijat hakivat ohjausta jos jokin asia oli epäselvä tai kun oli asiaa, toiseksi eniten kerrottiin ettei haeta ohjausta ja kerran mainittiin ettei ohjausta ole vielä tarvinnut, ei tullut ajatelleeksi hakea tai hakee ohjausta tilanteissa, joissa ei itse tiedä miten toimia. Ohjauksen hakemisesta annettiin myös kommentteja, jotka eivät anna kovin positiivista kuvaa ohjauksen tasosta. Kuitenkin yli puolet vastanneista piti opettajien ja/tai tutoreiden tarjoamaa ohjausta ja neuvontaa riittävänä ja vielä useampi koki opettajien ja/tai tutoreiden antavan ohjausta mielellään. Näin ollen opiskelijoiden mielestä neuvontaa ja ohjausta annettaisiin mielellään, mutta siihen ei ole mahdollisuutta tai sitä ei tarjota riittävästi. Pääasiallisesti opiskelijat eivät kokeneet opetuksella ja ohjauksella olevan negatiivista vaikutusta opintoihinsa.

Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat tekijät puutteellinen ohjaus liittyen kurssivalintoihin, kurssi-ilmoittautumisiin, sivuaineiden valintaan sekä puutteellinen opiskelutaitojen ohjaus oli mainittu opintoja hidastaviksi tekijöiksi. (Hailikari / Sjöblom 2011, 11). kysymystä). Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkeasteella 25:n opintojen viivästymisen syyn listalla opintojen järjestämiseen liittyvät

asiat oli seitsemän, ohjauksen puute kahdeksas ja opiskeltavien asioiden vaikeus kahdeskymmeneskolmas.

Opetukseen ja ohjaukseen liittyvät tulokset on esitelty keskiarvokuviossa (kuvio 72).

KUVIO 72. Keskiarvokuva opetuksesta ja ohjauksesta esitetyistä kysymyksistä. Kuvion vasemmalla samaa mieltä ja oikealla eri mieltä olleet vastaajat.

Seitsemäntenä tutkimusalueena selvitettiin opiskelijoiden keskinäisiä sekä opiskelijoiden ja henkilökunnan välisiä sosiaalisia suhteita. Toisiaan tukevan opiskelijayhteisön luominen on tärkeää ja lähes kaikki vastanneista kokikin, että heidät on otettu hyvin opiskelijayhteisön mukaan ja näin ollen myönteinen opiskelijaporukka on alkanut syntyä. Kuitenkin pieni osuus vastanneista koki jääneensä opiskeluympäristös-

sään ulkopuolelle. Edellistä hieman pienempi joukko tunsi kuuluvansa oman alansa opiskelijaympäristöön ja edellistä hieman suurempi joukko ei. Vertaamalla näitä kah- ta kysymystä voidaan huomata, että suurempi osuus vastaajista koki, että heidät oli otettu hyvin vastaan omassa opiskeluympäristössään, mutta harvempi koki kuuluvan- sa omien opiskelijoidensa joukkoon. Taas pienempi osuus vastanneista koki, ettei heitä ole otettu hyvin vastaan omassa opiskeluympäristössään ja useampi, etteivät he kuulu oman alansa opiskelijoiden joukkoon. Vastauksista voi päätellä, että opiskelijat ovat ymmärtäneet nämä kaksi kysymystä eri tavalla ja kenties opiskeluympäristöllä on tarkoitettu tiiviimpää luokkayhteisöä ja oman alan opiskelijoilla koko koulun kä- sittävää yhteisöä. Pääsääntöisesti vastaajat pitivät kouluympäristöä opiskelijoista vä- littävänä, mutta lähes viidennes vastanneista ei pitänyt. Kuitenkin vain 2 vastaajaa piti koulua täysin opiskelijoista välittämättömänä. Lähes kaikki vastanneista myös kokivat, että opiskelukavereilta oli mahdollista saada tarvittaessa apua. Vain alle viisi prosenttia koki, ettei tällaista tukea ja apua ole saatavissa. Tuloksista selvisi myös, että opiskelijat hakivat kolmanneksi eniten ohjausta luokkakavereiltaan.

Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt vastanneista kaksi opiskelijaa oli maininnut kokemuksen ulkopuolisuudesta saattavan hidastaa opintoja. Nämä opiske- lijat olivat kokeneet jääneensä opiskelijayhteisön ulkopuolelle, mikä oli aiheuttanut opiskelijoissa sitoutumisen puutetta ja innostuksen laskua. (Hailikari & Sjöblom 2011, 16.) Opiskelijatutkimuksessa Viivästynyt? Minäkö? 73 % vastanneista ammat- tikorkeakouluopiskelijoista oli tutustunut toisiin opiskelijoihin, 67,6 % koki, että hei- dät oli hyväksytty opiskelukavereiden joukossa ja 41,7 % vastanneista koki kuulu- vansa opiskeluyhteisöön. Vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista 59,3 % koki saavansa opiskelukavereilta tukea opiskeluun liittyvissä asioissa ja 57,2 % tuki toisia opiskelijoita opiskeluun liittyvissä asioissa. (Liimatainen ym. 2010, 15.)

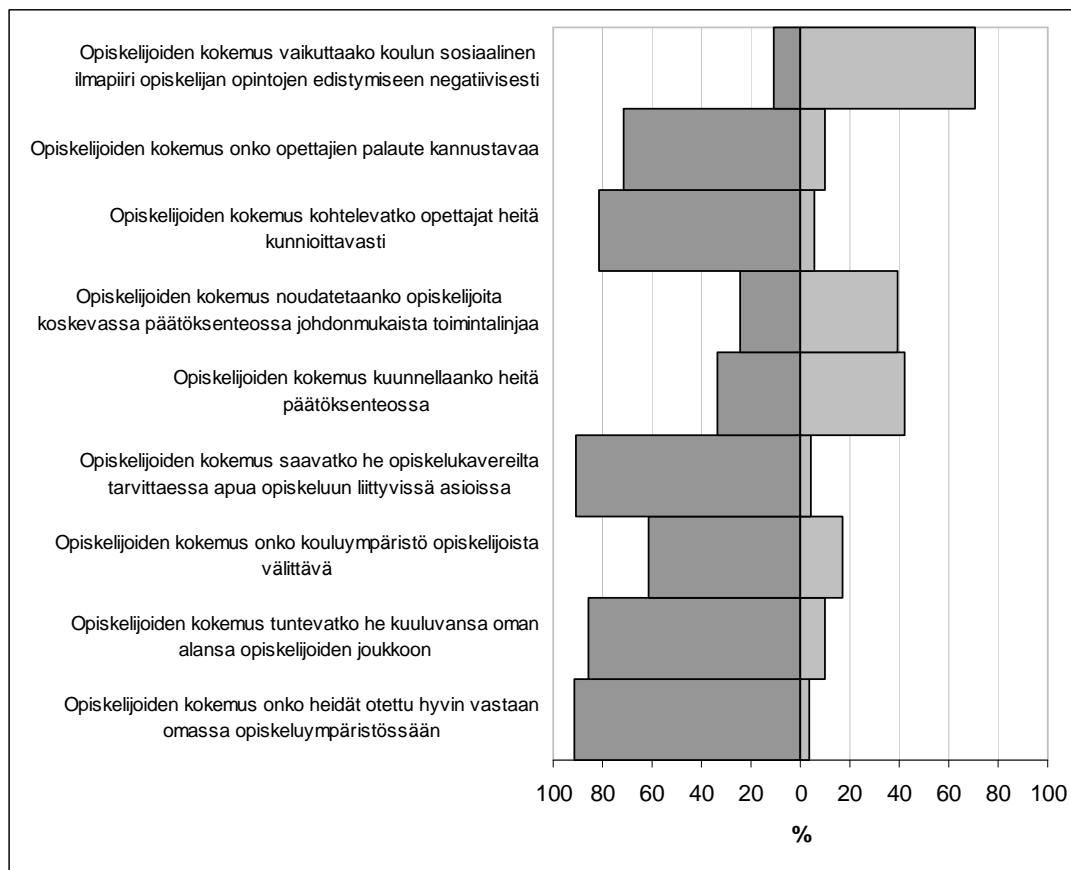
Kysymykset opiskelijoita koskevasta päätöksenteosta olivat tärkeitä, koska opiskeli- joilla pitäisi olla oikeus vaikuttaa henkilökohtaisiin opintoihinsa niin paljon kuin se opetussuunnitelman puitteissa on mahdollista ja näissä päätöksenteoissa tulisi nou- dattaa johdonmukaista, tasavertaista toimintalinjaa. Tulokset olivat huolestuttavia, sillä suurin osa vastanneista ei kokenut, että heitä kuunneltaisiin päätöksenteossa. Kolmannes vastanneista koki, että heitä kuunnellaan. Tulokset kuitenkin osoittavat, että suurimman osan mielestä opiskelijoita tulisi kuunnella enemmän päätöksenteos-

sa, eikä sitä tällä hetkellä tapahdu tarpeeksi. Tulokset opiskelijoita koskevan päätöksenteon johdonmukaisesta toimintalinjasta ovat vielä edellisiäkin tuloksia huolestuttavampia, sillä vain vajaan neljänneksen mielestä johdonmukaista linjaa noudatetaan, kun taas jopa lähes neljäkymmentä prosenttia vastanneista koki, että opiskelijoita koskevassa päätöksenteossa ei olla johdonmukaisia. Tämä tarkoittaa nimenomaan sitä, että kaikille opiskelijoille ei aseteta samanarvoisia sääntöjä ja säädöksiä, vaan osalle opiskelijoita kielletyt asiat saatetaan toisen opiskelijan kohdalla hyväksyä. Tällainen toiminta luo erillisasettelua ja eriarvoisia asemia opiskelijoiden välillä, mikä ei ole henkilökunnan puolelta oikeudenmukaista eikä reilua toimintaa.

Kuitenkin vaikka kahden edellisen opiskelijoiden ja opettajien välistä ilmapiiriä koskevaa kysymystä osoitti huonoja tuloksia, opiskelijat kuitenkin pääsääntöisesti kokevat opettajien yhä kunnioittavan heitä. Vain pieni osuus vastanneista koki jonkin verran epäkunnioitusta opettajien taholta ja kukaan ei ollut täysin sitä mieltä, että opettajat eivät kunnioittaisi opiskelijoita. Opettajien palaute myös koettiin pääsääntöisesti kannustavaksi. Suurin osa vastanneista ei myöskään koe koulun sosiaalisen ilmapiirin vaikuttavan opintojensa edistymiseen negatiivisesti.

Opiskelijatutkimuksen *Viivästynyt? Minäkö?* mukaan 48,9 % vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista koki, että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti (Liimatainen ym. 2010, 15). Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt monet vertaistukeen ja muuhun yhteisöllisyyteen liittyvät tekijät oli nimetty opintoja edistäviksi tekijöiksi: opiskelukavereiden merkitys ja vertaistuki, perheen tuki, ystäväpiiri opintojen ulkopuolella, laitoksen hyvä ilmapiiri ja harrastukset. Opiskelukavereiden merkitys ja vertaistuki oli suurin yhteisöllisyyteen liittyvä opintoja edistävä tekijä, josta oli erikseen mainittu esimerkiksi opiskelukavereilta saatu tuki ja motivaatio sekä opiskelukavereilta saadut neuvot. Laitoksen ilmapiiri oli neljänneksi tärkein yhteisöllisyyteen liittyvä opintoja edistävä tekijä, josta oli erikseen mainittu yhteisöllinen ilmapiiri opettajien ja opiskelijoiden kesken, positiivinen vastaanotto. (Hailikari & Sjöblom 2011, 26.)

Sosiaaliseen liittyvät tulokset on esitelty keskiarvokuviossa (kuvio 73).

KUVIO 73. Keskiarvokuva sosiaalisesta ilmapiiristä esitetyistä kysymyksistä. Kuvion vasemmalla samaa mieltä ja oikealla eri mieltä olleet vastaajat.

Kahdeksantena tutkimusalueena kysyttiin opiskelijoiden toimeentulosta. Tuloksista selvisi, että suurimman osan vastaajien opintojen rahoitusmuoto oli opintoraha. Toiseksi eniten vastattiin palkka, sitten opintoraha ja opintolaina, jokin muu rahoitusmuoto, säästöt ja viimeisenä vanhemmat ja sukulaiset. Muita opintojen rahoitusmuotoja mainittiin tärkeysjärjestyksessä: puolison tulot, opintorahan sekä palkan yhdistelmä, palkkatyö sekä kuntoutustuki, aikuiskoulutusraha ja ansiosidonnainen työttömyyskorvaus. Myös yksittäisiä vastauksia annettiin. Suurin osa vastanneista koki toimeentulonsa kohtalaiseksi, mutta sellaisena, jolla tulee toimeen. Kuitenkin yli viidennes vastanneista piti toimeentuloaan huonona tai erittäin huonona. Pääsääntöisesti vastanneet kokivat toimeentulonsa vaikuttavan paljon opiskelumotivaatioonsa. Lähes kolmannes opiskelijoista koki toimeentulossa olevan negatiivisia vaikutuksia opintojen edistymiseen. Verrattuna edellisiin vastauksiin toimeentulon vaikutuksesta opiskelumotivaatioon, huomattavasti suurempi osuus vastanneista koki toimeentulolla olevan vaikutusta opiskelumotivaatioon kuin moniko koki toimeentulon vaikuttavan

negatiivisesti opintojen etenemiseen. Tästä voi päätellä, että opiskelijat kokivat toimeentulolla olevan myös myönteisiä vaikutuksia opiskelumotivaatioon. Yli puolet tämän kysymyksen vastanneista ei kokenut toimeentulolla olevan negatiivisia vaikutuksia opintojen edistymiseen.

Viimeisenä, eli yhdeksäntenä, tutkimusalueena kysyttiin opiskelijoiden työllisyyslannetta. Sosiaali- ja terveysala on tunnettu hyvästä työllisyysilanteestaan ja suurin osa vastanneistakin opiskeli alalla, koska työllisyysmahdollisuudet olivat hyvät. Olettavasti työllisyysmahdollisuudet on nähty vain yhtenä syynä opiskeluun, eikä kukaan ole ajatellut vastauksissaan niitä ainoana syynä opiskelulle. Lähes puolella vastanneista olikin jo suhteellisen varmasti tiedossa työpaikka valmistumisen jälkeen.

Projektissa Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt on nimetty toiseksi pääluokaksi opiskelijaan liittyvissä opintoja hidastavissa tekijöissä työn tekeminen opintojen ohessa, joka on ollut omiaan hidastamaan opintoja ja aiheuttamaan ajankäytöllisiä haasteita. Projektin kyselyyn vastanneista 15 opiskelijaa oli kokenut töiden haittaavan opintojaan, mutta mieltänyt töissä käymisen pakolliseksi toimeentulonsa turvaamiseksi. (Hailikari & Sjöblom 2011, 18-19.) Opiskelijatutkimuksen Viivästynyt? Minäkö? mukaan 19,2 % vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista oli kokenut työssäkäynnin hidastavan opintojensa edistymistä jonkin verran ja 49,6 % paljon tai erittäin paljon. Taulukossa, jossa oli listattu 25 opintojen viivästymisen syytä, työssäkäynti oli sijalla yksi, taloudelliset vaikeudet sijalla 10, työssäkäynti alan työökemuksen hankkimiseksi sijalla 13. 23,4 % vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista oli kokenut taloudellisten vaikeuksien olen yksi syy opintojensa viivästymiseen. (Liimatainen ym. 2010, 11-12.) Työssäkäynnin vaikutus opintojen viivästymiseen-opinnäytetyössä valtaosa vastaajista (69,2 %) oli kokenut työssäkäynnin vaikuttavan ainakin jossain määrin viivästyttävästi opintoihin ja vajaa puolet vastanneista (41,0 %) oli kokenut työssäkäynnin vaikuttavan paljon opintojen viivästymiseen. Vastanneet olivat myös listanneet opintojensa viivästymiseen vaikuttavia tekijöitä ja suurimmaksi vaikuttajaksi nousi taloudelliset tekijät (59,0 %). Muita mainittuja syitä oli työelämän vieminen mennessään (53,8 %) ja työtilanne ei mahdollista opiskelua (28,2 %). (Kähkölä 2008, 43.)

Jatkotutkimushaasteena aiheesta kiinnostuneille voisi olla tutkia lisää fyysisen opiskelu ympäristön vaikutusta opiskelujen viivästymiseen, koska aiempia tutkimuksia aiheesta ei kunnolla löytynyt. Tämän opinnäytetyön kyselyn vastausten perusteella voisi tutkia opiskelijoiden ja henkilökunnan välistä sosiaalista ilmapiiriä, koska siinä todettiin eniten negatiivisia vastauksia.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 9.2.2012.

<http://www.ammattikorkeakoulut.fi>

Hailikari T. & Sjöblom A. 2011. *Opintojen etenemiseen vaikuttavat syyt. Projektin loppuraportti.* Helsingin yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Viitattu 18.4.2012.

<http://www.helsinki.fi/hum/hallinto/opintojen-etenemisen-syyt.pdf>

Hirsijärvi S., Remes P., & Sajavaara P. 2000. *Tutki ja kirjoita.* Helsinki: Tammi.

Juusola, S. 2008. *Jatkaako vai ei? Ammattikorkeakouluopintoihin sitoutuminen ja keskeyttämisten syyt. Kehittämishankeraportti.* Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.2.2012.

Jyväskylän yliopiston www-sivut. Tietohallintakeskus Korppi. Viitattu 17.4.2012

<https://koppa.jyu.fi>

Kansaneläkelaitoksen www-sivut. Viitattu 5.2.2012 <http://www.kela.fi>

Keltikangas-Järvinen, L. 2010. *Hyvä itsetunto.* Helsinki: Wsoy.

Kurikkala, H. 2009. *Opettajatutorin käsikirja.* Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Kähkölä M. 2008. *Työssäkäynnin vaikutus opintojen viivästymiseen. Case: Satakunnan ammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.* Satakunnan ammattikorkeakoulu. Rauman liiketalouden yksikkö. Viitattu 18.4.2012.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/1424/Kahkola_Mari.pdf?sequence=1

Laine, A., Ruishalme, O., Salervo, P., Sivèn, T. & Välimäki, P. 2009. *Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveysalalla.* Helsinki: Wsoy.

Liimatainen J., Kaisto J., Karhu K., Martikkala S., Andersen M., Aikkola R., Anttila K., Keskinarkaus P. & Saari P. 2010. *Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkea-asteella.* Oulun yliopisto. Ohjaus- ja työelämäpalvelut. Viitattu 18.4.2012.

http://www.valmistu.net/files/viivastynyt_minako_opiskelijoiden_nakemyksia_opintojen_viivastymisesta_tyoelamasta_seka_opiskelusta_korkea_asteella.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut. Viitattu 9.2.2012

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut>

Opiskelupaikka www-sivut. Viitattu 9.2.2012.

<http://www.opiskelupaikka.fi/Koulutus/Ammattikorkeakoulu>

Oulun yliopiston www-sivut. Viitattu 17.4.2012.

http://www oulu.fi/hyvinvointi/opiskelijan_terveys_ja_voimavarat/index.htm

Oulun yliopiston www-sivut. Viitattu 17.4.2012. <http://www oulu.fi/hyvinvointi/>

Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. *Oppimismotivaatio: Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta*. Keuruu: Otava.

Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 31.1.2012. <http://www.samk.fi>

Seinä, S. 2000. *Opintojen etenemisen edistäminen: Näkökulmia ja pohdintaa opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen ehkäisemiseksi Hämeen ammattikorkeakoulussa*. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Sulander, J. & Romppanen, V. 2007. *Hyvinvointi koulutyössä ja opiskelussa: Opiskelijoiden hyvinvointia kartoittavan työkalun kehittäminen*. Helsinki: Yliopistopaino.

Työ- ja elinkeinotoimiston www-sivut. Viitattu 9.2.2012. <http://www.ammattinetti.fi>

Vaasan ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 9.2.2012.

http://www.puv.fi/en/wanted/sairaanhoitajaksi/hoitotyö/ala_ja_ammattit/

Vesikansa, S., Lempinen, P., Suomela, S. 1998. *Tehokkaaseen opiskeluun - norminopeutta vai mielekästä oppimista. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 14/1998*. Helsinki. Viitattu 31.1.2012. www.otus.fi/tehokkaaseen.htm

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED
SCIENCES

OP21A
TUTKIMUSLUPA-
ANOMUS

SAMK / TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Opinnäytetöille ja muille tutkimuksille, jotka kohdistuvat Satakunnan ammattikorkeakouluun.

Lisä anomukseen ohjaajan hyväksymä tutkimussuunnitelma. Lähetä anomus SAMKin kehitysjohtajalle hyvissä ajoin ennen tutkimuksen suunniteltua toteutamisajankohtaa (ME71110). Älä aloita tutkimusta / opinnäytetyön tekemistä ennen kuin olet saanut tutkimusluvan.

Tutkimuksen/opinnäytetyön tekijä(t): Sara Hautanen ja Annaleena Kivisaari

Tekijän/tekijöiden osoite: Sara: Keitokatu 8a3 40320 Jyväskylä | Annaleena: Kosolantie 70 62200 Kauhava

Sähköposti Sara.hautanen@student.samk.fi, annaleena.kivisaari@student.samk.fi

(Työ)nimi/aihe: Opiskelijan opiskelun sitoutuminen, sitoutumisessa tekeminen

Toteutuksen suunniteltu ajankohta: Kevät 2012

Tekijän koulutusohjelma: Hoitotyö, sairaanhoitaja amk

Oppilaitos, jos muu kuin SAMK:

Kerätäänkö tutkimuksessa henkilötietoja ja kootaanko niistä henkilötietorekisteri? kyllä ei

* Henkilötietojen keräämisestä ja tietojen rekisteröinnistä tarkoitetaan yksilötietojen (kuten nimi, henkilötunnus, syntymäaika) ja tutkimustietojen kokoamista rekisteriin. (Lisätietoja www.tietosuoja.fi). Tutkimuksen päätyttyä tutkimusrekisteri joko hävietään tai arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

Ohjaaja(t): Ritva Kangassalo, THL

Puolito ohjaajalta: Ritva on työelämäntutkijana ja
Puolitauseet: opiskelijoiden ammatillisista asioista edistävä.

Ohjaajan allekirjoitus

Päiväys 7.3.2012

Luvan hakijan allekirjoitus

Kehitysohjaajan päätös

Päätösnumero 979 005

- tutkimuslupa myönnetään
- tutkimuslupa myönnetään ehdollisesti
- tutkimuslupaa ei myönnetä

Perustelut:

Yhteyshenkilö SAMKissa Ritva Kangasala

Päiväys ja allekirjoitus 9.3.2011 Päivi Järvi
Anne-Maria Kanerva
kehitysohjaaja

Päätös tiedotetaan opiskelijoille, ohjaajille ja SAMKin yhteyshenkilölle.

Sisällövastaava: Anne Sankari	Tarkistettu viimeksi: 11.03.2011
-------------------------------	----------------------------------

KYSELY

Taustatiedot

Ikä _____ vuotta.

Sukupuoli

nainen

mies

Siviilisäätö

naimaton

avio- tai avoliitossa

eronnut tai avioero vireillä

leski

Montako lasta sinulla on? _____

Aiempi koulutus

Ylioppilas

Ammattikoulu, sosiaali- ja terveysala

Ammattikoulu, joku muu ala

Ammattikorkeakoulu

Yliopisto

Mihin ammattiin valmistut? _____

Opiskelupaikkakuntasi?

Pori

Rauma

Opiskeletko

päätoimisesti
osittain päätoimisesti
sivutoimisesti (työn ohessa)

Missä vaiheessa opintosi ovat?

ensimmäinen lukuvuosi
toinen lukuvuosi
kolmas lukuvuosi
neljäs lukuvuosi →

Oletko edennyt opinnoissasi opetussuunnitelman mukaisesti?

kyllä
ei, olen edellä
ei, olen jäljessä

Jos jäljessä, miksi? _____

Aiotko valmistua tästä koulutusohjelmasta?

kyllä
ei

Arvioitko valmistuvasi määräajassa?

kyllä
ei

Opiskelijan terveys ja voimavarat

Millaiseksi koet fyysisen terveytesi?

erittäin huono
huono
kohtalainen
hyvä
erittäin hyvä

Fyysinen terveyteni vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti?

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
- jonkin verran samaa mieltä
- täysin samaa mieltä

Millaiseksi koet psyykkisen terveytesi?

- erittäin huono
- huono
- kohtalainen
- hyvä
- erittäin hyvä

Psyykinen terveyteni vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti?

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
- jonkin verran samaa mieltä
- täysin samaa mieltä

Opiskelu on niin kiireistä ja paineista, että se vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
- jonkin verran samaa mieltä
- täysin samaa mieltä

Minulla on opiskeluista johtuen niin paljon stressiä, että se vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Elämäntilanne

Tämänhetkinen elämäntilanteeni on opiskelujani tukeva

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Ehdin opiskelujen lisäksi tehdä muitakin asioita

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Onko elämässäsi nyt tai ollut isoja muutoksia, jotka vaikuttavat opiskeluusi negatiivisesti

kyllä
ei

Jos kyllä, millaisia muutoksia? _____

Tämänhetkinen elämäntilanteeni vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Asuinpaikka

Miten asut?

- omassa asunnossa itsenäisesti
- opiskelija-asunnossa
- kimppa-asunnossa
- oppilaitoksen asuntolassa
- vanhempien tai sukulaisten luona
- muu, mikä? _____

Oletko muuttanut toiselta paikkakunnalta opiskelemaan?

- kyllä
- ei

Jos kyllä, olen päässyt sisälle opiskelijayhteisöön opiskelupaikkakunnalta ko-
toisin olevien kanssa

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
- jonkin verran samaa mieltä
- täysin samaa mieltä

Opiskelupaikkakunta vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

- täysin eri mieltä
- jonkin verran eri mieltä
- en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
- jonkin verran samaa mieltä
- täysin samaa mieltä

Opiskelutaidot

Millainen on tämänhetkinen opiskelumenestyksesi?

- erittäin huono
- huono
- kohtalainen

hyvä
erittäin hyvä

Minulla on motivaatiota opiskella

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opiskelen koska haluan, en koska on pakko

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Olen tyytyväinen omiin oppimistuloksiini

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Olen tyytyväinen koulutusohjelmaan ja opintoihin

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Tahtoisin syvällisempää ja perehdyttävämpää opetusta

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Koen olevani omalla alallani

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Hain tälle alalle ensimmäisenä hakuvaihtoehtona

kyllä
ei

Haluan opiskella tällä alalla

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Tulen toimimaan tällä alalla myös tulevaisuudessa, valmistumisen jälkeen

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Fyysinen opiskeluympäristö

Oppilaitoksen tilat soveltuvat opetustoimintaan

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksen tilat ovat viihtyisiä ja siistejä

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksen tilat ovat turvallisia

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksessa on mahdollista saada rauhallinen työskentelytila

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksessa on opiskelijoille omat kokoontumis- ja ryhmätilat sekä säilytystilat omille tavaroille

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksen sisäilman laatu on hyvä

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Oppilaitoksen opetusmateriaali ja tekninen välineistö on turvallista ja nykyaikaista

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Fyysinen opiskeluympäristö vaikuttaa paljon opiskelumotivaatiooni

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Fyysinen opiskeluympäristö vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opetus ja ohjaus

Opetus etenee opetussuunnitelman mukaisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Opetusjärjestelyt ovat sujuvat ja toimivat

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Lähiopetuksen määrä on sopiva suhteessa itsenäiseen opiskeluun

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Lähiopetusta on riittävästi

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Harjoitteluja on riittävästi

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Opettajat hallitsevat opetettavan alansa ja osaavat opettaa niin, että oppii

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opetus on haastavaa ja vaikeaa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Harjoittelut ovat haastavia ja vaikeita

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Olen kokenut epäasiallista kohtelua opetus- ja/tai ohjaustilanteissa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opettajat luovat oppimista edistävän ilmapiirin

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Henkilökohtaiseen opiskeluuni liittyvissä asioissa voi vaikuttaa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opetustilanteissa esiintyy häiriöitä

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Hyödynnän tarjolla olevaa tutorohjausta

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Miten haen itse ohjausta? _____

Opettajat ja/tai tutorit antavat ohjausta ja neuvontaa riittävästi

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opettajat ja/tai tutorit ohjaavat ja neuvovat mielellään

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opetus ja ohjaus vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Sosiaalinen ilmapiiri

Minut on otettu hyvin vastaan omassa opiskeluympäristössäni

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Tunnen kuuluvani oman alan opiskelijoiden joukkoon

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Kouluympäristö on opiskelijoista välittävä

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Saan opiskelukavereilta tarvittaessa apua opiskeluun liittyvissä asioissa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opiskelijoita kuunnellaan päätöksenteossa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opiskelijoita koskevassa päätöksenteossa noudatetaan johdonmukaista toimintalinjaa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opettajat kohtelevat minua kunnioittavasti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Opettajien palaute on kannustavaa

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Koulun sosiaalinen ilmapiiri vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Toimeentulo

Mikä on pääasiallinen opintojesi rahoitusmuoto?

opintoraha ja opintolaina
opintoraha
palkka
säästöt
vanhemmat, sukulaiset
muu, mikä? _____

Millainen on toimeentulosi tällä hetkellä?

erittäin huono
huono
kohtalainen, toimeentuleva
hyvä
erittäin hyvä

Toimeentuloni vaikuttaa paljon opiskelumotivaatiooni

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Toimeentuloni vaikuttaa opintojeni edistymiseen negatiivisesti

täysin eri mieltä
jonkin verran eri mieltä
en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään
jonkin verran samaa mieltä
täysin samaa mieltä

Työllisyystilanne

Opiskelen tällä alalla, koska työllisyysmahdollisuudet ovat hyvät

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä

Minulla on tiedossa työpaikka valmistumisen jälkeen

täysin eri mieltä

jonkin verran eri mieltä

en samaa mieltä, mutten eri mieltäkään

jonkin verran samaa mieltä

täysin samaa mieltä